

Γίνε πρεσβευτής της Κλιματικής Αλλαγής - Πράσινη εργαλειοθήκη

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΕΡΓΟΥ

INFINITIVITY
DESIGN LABS

ID PROJECT: 2021 - 1-CY02-KA220-YOU-000029171

Αυτό το έργο έχει χρηματοδοτηθεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Αυτή η δημοσίευση [επικοινωνία] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα διαδικτυακή εργαλειοθήκη έχει σαν στόχο να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για πολλές και διαφορετικές ομάδες ανθρώπων, από ακτιβιστές, νέους που επιθυμούν να εργαστούν για το περιβάλλον και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας μέχρι νέους επιχειρηματίες, NEET (νέοι που δεν φοιτούν στην τυπική εκπαίδευση, είναι άνεργοι και βρίσκονται εκτός προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης), υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και καταναλωτές. Η κάθε ομάδα ανθρώπων μπορεί να βρει τους μαθησιακούς της στόχους και να τους κρατήσει ως ένδειξη για το τι πρέπει να αναζητήσει στα επόμενα κεφάλαια.

Η εργαλειοθήκη «Γίνε ο πρεσβευτής της κλιματικής αλλαγής» παρέχει ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πανόραμα με πρακτικά ψηφιακά εργαλεία για την εκπαίδευση στην πράσινη επιχειρηματικότητα, με το οποίο οι νέοι μπορούν με διασκεδαστικό τρόπο να κατανοήσουν καλύτερα τις ευρωπαϊκές πολιτικές για περιβαλλοντικά ζητήματα, την κλιματική αλλαγή και να αναπτύξουν επιχειρηματικές ιδέες.

Απευθύνεται στους νέους ανθρώπους, για να τους κάνει να νιώσουν τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, και αποτελεί ένα έγκυρο εργαλείο για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας που εμπλέκουν άτομα από διαφορετικά υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων και των πιο μειονεκτούντων.

Παρέχει βασικές γνώσεις, πρακτικά εργαλεία, εκπαιδευτικά παιχνίδια, και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση για την πράσινη επιχειρηματικότητα.

Η καινοτόμος πτυχή της εργαλειοθήκης στηρίζεται στο ότι το σύνολο των πόρων δεν είναι στατικό, αλλά ακολουθεί μια ευέλικτη προσέγγιση και περιλαμβάνει πολύτιμο, συνδυασμένο υλικό (που χρησιμοποιεί τόσο άτυπες όσο και τυπικές εκπαιδευτικές μεθοδολογίες), κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα, πρακτικές συμβουλές για τη χρήση του υλικού που αναπτύχθηκε και άλλα χρήσιμα εργαλεία, εκπαιδευτικούς οπτικο-ακουστικούς πόρους, σχετική θεωρία κ.λπ.

Η εργαλειοθήκη χωρίζεται σε τρία κύρια κεφάλαια. Ο στόχος του πρώτου κεφαλαίου είναι να δώσει στον αναγνώστη το θεωρητικό πλαίσιο και να διερευνήσει τις σχετικές αρχές για την πράσινη διαχείριση έργων. Δίνονται μελέτες περίπτωσης και καλά παραδείγματα για το πως μπορούν οι βέλτιστες πρακτικές να εφαρμοστούν συγκεκριμένα. Χωρίζεται σε δύο κύριες ενότητες:

- Οι κύριες προκλήσεις του έργου (όπως το ζήτημα των μεταφορών, η ψηφιακή επικοινωνία, η ταξιδιωτική βιωσιμότητα, η ενέργεια, οι εκπομπές CO², η κατανάλωση νερού κ.λπ.)
- Οι πράσινες δεξιότητες, ώστε ο αναγνώστης να μάθει για την επιχειρηματικότητα, το σχεδιασμό και τη σκέψη, την κλιματική μετανάστευση κ.λπ. Εξετάζονται επίσης το πλαίσιο Double Diamond Framework (μια δομημένη προσέγγιση σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε τέσσερις φάσεις) και διάφορα Επιχειρηματικά Μοντέλα Canvas.

Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά εργαλεία και τεχνικές, παρουσιάζονται τεχνικές και μεθοδολογίες προσέγγισης για τους εκπαιδευόμενους, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της ομάδας στόχου (νέοι, NEET, νέοι πτυχιούχοι, μετανάστες κ.λπ.). Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από θέματα όπως τα εργαλεία για πράσινες προτάσεις αξίας, τον καμβά πράσινης πρότασης αξίας, την πράσινη ανάλυση των επιπτώσεων, την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας, τον καμβά επιχειρηματικού μοντέλου (περιγράφονται τα συστατικά του, με ερωτήσεις που επιτρέπουν στον πράσινο

επιχειρηματία να προβληματιστεί και να εξοικειωθεί με την έννοια των βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων), τις προσωποποιήσεις-personas και τις εργασίες που πρέπει να γίνουν. Υπάρχει επίσης μια ενότητα της οποίας ο στόχος είναι να συμβάλει στη συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο που έχει η κλιματική αλλαγή στη μετανάστευση, τη δυνητική συμβολή που μπορεί να έχει η τελευταία στις διαδικασίες προσαρμογής ως απάντηση στις αρνητικές επιπτώσεις της παρούσας κλιματικής κρίσης και τη σημασία της πρόληψης για τον περιορισμό αυτού του φαινομένου.

Το τελευταίο κεφάλαιο είναι αυτό του παιχνιδιού, χρησιμοποιεί ένα δημιουργικό τρόπο για την εισαγωγή τεχνικών και εργαλείων, με κουίζ, σενάρια και περιβαλλοντικά στοιχεία.

Μαθησιακοί στόχοι

Οι μαθησιακοί στόχοι της εργαλειοθήκης χωρίζονται ανάλογα με την ομάδα στην οποία εμπίπτει το κάθε άτομο. Κάθε ομάδα θα καταλάβει από τις πρώτες σελίδες πώς χρειάζεται να εργαστεί για έναν πιο βιώσιμο κόσμο μέσω της πράσινης μετάβασης σε κάθε πτυχή της ζωής του, από την αγοραστική και καταναλωτική συμπεριφορά, την επιχειρηματικότητα, την ευαισθητοποίηση και τον ακτιβισμό, και τις πολιτικές.

Οι νέοι επιχειρηματίες και start-uppers θα βρουν εδώ κατευθυντήριες γραμμές, θεωρητικές συμβουλές και πιθανές δραστηριότητες για να προετοιμαστούν για ένα νέο, πιο πράσινο τρόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας. Θα:

- **Κατανοήσουν:** τη σημασία της επένδυσης στην πράσινη επιχειρηματικότητα, τον τρόπο ανάπτυξης ενός καμβά επιχειρηματικού μοντέλου, τις διαθέσιμες τεχνολογίες καθώς και τις πολιτικές και τα νομικά μέσα, την ανάγκη προετοιμασίας των νέων επιχειρηματιών σε ότι αφορά τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις ικανότητες.

- **Αξιολογήσουν:** τις διάφορες λύσεις για να επιλέξουν τις πιο βιώσιμες και κατάλληλες για την κάθε επιχείρηση.

Οι νέοι που θα εισέλθουν στην αγορά εργασίας, αλλά και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι εκπαιδευτές θα:

- **Κατανοήσουν:** την ανάγκη να προετοιμαστούν οι ίδιοι (οι νέοι) για την αγορά εργασίας, εστιάζοντας καλύτερα στον αγώνα για ένα πιο βιώσιμο εργασιακό περιβάλλον σε σχέση με τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις. Θα δουν επίσης τα χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας όσον αφορά τις οριζόντιες δεξιότητες και τα οφέλη του να ξεκινήσουν μια επιχείρηση λαμβάνοντας υπόψη από το πρώτο λεπτό την περιβαλλοντική (αλλά και κοινωνική) βιωσιμότητα και την οικολογία.

- **Αναπτύξουν:** τις λεγόμενες πράσινες δεξιότητες, αφού τις εντοπίσουν πρώτα θα τις αναπτύξουν για να κάνουν την είσοδό τους στην αγορά εργασίας με τον καλύτερο τρόπο για τους ίδιους, τον πλανήτη και την κοινωνία.

Οι καταναλωτές, οι ακτιβιστές και οι λάτρεις της οικολογίας και του περιβάλλοντος θα:

- **Κατανοήσουν:** την ανάγκη της Πράσινης Μετάβασης με λεπτομέρειες, θα αξιολογήσουν και θα αντιμετωπίσουν τις μελλοντικές προκλήσεις, τα εργαλεία, τις πολιτικές και τη νομοθεσία, καθώς και την τεχνολογία και την κοινωνία. Θα μπορούν επίσης να δουν και να κατανοήσουν πώς οι βιώσιμες επιλογές και οι πολιτικές μπορούν να έχουν αντίκτυπο στη μεγάλη εικόνα, ακόμα και με τις πιο μικρές δράσεις.

- **Εκπαιδεύσουν:** το ευρύ κοινό και τους συναδέλφους καταναλωτές σχετικά με τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και τα εφόδια μας. Θα είναι σε θέση να ορίσουν τις προκλήσεις, να ευαισθητοποιήσουν σχετικά με τις επιπτώσεις τους σε κάθε πτυχή της ζωής, να κατανοήσουν τον αντίκτυπο τους και τις επιλογές του καθενός και στη συνέχεια να διαδώσουν τη γνώση στην κοινότητα τους και στο κομμάτι της κοινωνίας στο οποίο ζουν.

- **Αναλύσουν:** τις διάφορες καταναλωτικές συμπεριφορές που επηρεάζουν το ευρύτερο περιβάλλον και πώς μπορούμε να τις ελαχιστοποιήσουμε, να τις κατανοήσουμε

και να περιγράψουμε τον κύκλο ζωής των προϊόντων που καταναλώνουμε.

- **Εφαρμόσουν:** τις γνώσεις τους για να ευαισθητοποιήσουν και να εργαστούν για βιωσιμότερες κατασκευές και μεταμόρφωση της κάθε συμπεριφοράς, εντός και εκτός του χώρου εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΘΕΩΡΙΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρέχονται εισαγωγικές αναφορές για τους μελλοντικούς πράσινους επιχειρηματίες, καθώς και σημαντικοί ορισμοί και αρχές, ανάλογα με το ρόλο του επιχειρηματία μιας βιώσιμης επιχείρησης. Επιπλέον, εξετάζονται δύο μεθοδολογίες που βασίζονται στην επιχειρηματική βιωσιμότητα, και τις διάφορες πτυχές που πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι επιχειρηματίες όταν πρόκειται να αναπτύξουν προϊόντα ή υπηρεσίες.

Με αυτή την έννοια, μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο να γίνει το σχέδιο σας βιωσιμότερο, να συμβάλει με τον καλύτερο τρόπο στο περιβάλλον και την κοινωνία και να είναι οικονομικά βιώσιμο.

Εκτός από τους ορισμούς, τις αρχές και τις μεθοδολογίες που βασίζονται στη βιωσιμότητα, το κεφάλαιο εξετάζει επίσης δύο παραδείγματα επιχειρηματικών σχεδίων (Business Case Projects).

Τι θα μάθετε

Στο κεφάλαιο 1, ο μελλοντικός πράσινος επιχειρηματίας θα είναι σε θέση να αποκτήσει γνώσεις για τα πιο κάτω:

- A. Τον ρόλο του σαν πράσινος επιχειρηματίας.
- B. Την έννοια της οικολογικής καινοτομίας.
- Γ. Τον ορισμό των βιώσιμων έργων και τη διαχείρισή τους.
- Δ. Δύο μεθοδολογίες που βασίζονται στη βιωσιμότητα.

Ποιοι πρέπει να διαβάσουν αυτό το κεφάλαιο

Μελλοντικοί επιχειρηματίες πράσινης ανάπτυξης· Μέντορες επιχειρηματικότητας· Εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας· Εκπαιδευτές· Επιχειρηματίες και διευθυντές.

Βασικές έννοιες

- Βιώσιμα έργα.
- Πράσινος επιχειρηματίας.
- Οικολογική καινοτομία.
- Μέθοδος της τριπλής κατώτατης γραμμής (Triple Bottom Line).
- Μεθοδολογία Διαχείρισης Πράσινων Έργων.

Ορισμοί, Αρχές και Βιώσιμες Μεθοδολογίες

Μαθησιακοί στόχοι:

- Καθορισμός των βιώσιμων έργων.
- Αναγνώριση του ρόλου του πράσινου επιχειρηματία.
- Οι διαστάσεις του μοντέλου GPM.

Διάρκεια: Μία ώρα

Περιπτώσεις εφαρμογής:

Δύο (2) Περιπτώσεις Επιχειρηματικών Έργων (Business Case Projects)

Παρουσιάζουμε δύο περιπτώσεις επιχειρηματικών έργων σαν Προτάσεις Πράσινης Αξίας. Ένα από αυτά, αφορά τη δημιουργία Λαχανόκηπων για την προώθηση της Βιολογικής Γεωργίας με χρήση προϊόντων που προέρχονται από την Οικιακή Κομποστοποίηση. Το άλλο βασίζεται σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, με τη δημιουργία: ενός «Κέντρου Ανάκτησης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού» και ενός «Κέντρου Ανάκτησης Εξοπλισμού Επίπλων».

Παράδειγμα επιχειρηματικής περίπτωσης 1- **Ανάκτηση σημαίνει κέρδος+ (Recover is to win+)**

Παράδειγμα επιχειρηματικής περίπτωσης 2- **Η κυκλική οικονομία βοηθά**

Περίληψη περιεχομένου:

Σε αυτό το κεφάλαιο ο μελλοντικός πράσινος επιχειρηματίας, θα μάθει για τον ορισμό των βιώσιμων έργων, την οικολογική καινοτομία, το ρόλο του πράσινου επιχειρηματία και θα εξοικειωθεί με τη μέθοδο της τριπλής κατώτατης γραμμής (Triple Bottom Line) και τη μεθοδολογία της πράσινης διαχείρισης έργων (Green Project Management - GPM). Χρησιμοποιώντας το όποτε είναι απαραίτητο, αυτό θα επιτρέψει στον επιχειρηματία να αξιολογήσει το προϊόν/την υπηρεσία του μέσα από τρεις διαστάσεις: Περιβάλλον, Άνθρωποι και Οικονομία. Σε γενικές γραμμές, σε αυτό το κεφάλαιο, ο μελλοντικός επιχειρηματίας μπορεί να αποκτήσει επαρκείς γνώσεις για να δημιουργήσει μια πρόταση αξίας λαμβάνοντας υπόψη τους πυλώνες της βιωσιμότητας.

Ποιος είναι Πράσινος Επιχειρηματίας;

Ο πράσινος επιχειρηματίας ή οικολογικός επιχειρηματίας είναι ο επιχειρηματίας που ξεκινά τη δική του επιχείρηση με καινοτόμες, φιλικές προς το περιβάλλον ιδέες που λύνουν υπάρχοντα προβλήματα. Όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που διαθέτει έχουν σχεδιαστεί για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Έτσι, το παραδοσιακό επιχειρηματικό μοντέλο αντικαθίσταται από ένα μοντέλο που περιλαμβάνει την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος όταν παίρνονται αποφάσεις [1].

Η οικολογική επιχειρηματικότητα συνδέεται με ένα σύνολο αρχών, για παράδειγμα [2]:

Re the climate

- Μείωση των αποβλήτων (στερεά, υγρά, ενέργεια).
- Μείωση των εκπομπών (διοξείδιο του άνθρακα, ατμοσφαιρικοί ρύποι).

- Μείωση της χρήσης επικίνδυνων χημικών αποβλήτων.
- Επαναχρησιμοποίηση βιομηχανικών αποβλήτων σαν πρώτη ύλη-βιώσιμη πρώτη ύλη.
- Βιώσιμη χρήση της ενέργειας – μείωση του πλεονάσματος.

Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση και την προσαρμογή των κατάλληλων μεθόδων, εργαλείων και τεχνικών για την καθοδήγηση της ομάδας του έργου, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και την προώθηση του έργου, διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνία, το περιβάλλον και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τι είναι η οικολογική καινοτομία;

Ο Σούμπετερ συνέδεσε την Επιχειρηματικότητα με την καινοτομία, σύμφωνα με τον συγγραφέα, η ουσία της Επιχειρηματικότητας έγκειται στην αντίληψη και τη χρήση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών - ο επιχειρηματίας είναι υπεύθυνος για τις διαδικασίες δημιουργικής καταστροφής. Σύμφωνα με τη θεωρία της δημιουργικής καταστροφής, οι επιχειρηματίες στρεβλώνουν την ισορροπία της αγοράς, γίνονται παράγοντες αλλαγής και ανάπτυξης που δρουν για την εισαγωγή νέων συνδυασμών προϊόντων και καινοτομίας στην αγορά [3]. Με αυτόν τον τρόπο, διαφοροποιούνται από τον ανταγωνισμό, είτε παρουσιάζοντας καινοτόμα προϊόντα ή/και υπηρεσίες, είτε χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες ή/και διαδικασίες.

Για παράδειγμα, «κάθε καινοτομία που μεταφράζεται σε ένα σημαντικό βήμα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, μειώνει τις επιπτώσεις από τους τρόπους παραγωγής μας στο περιβάλλον, ενισχύει την ανθεκτικότητα της φύσης στις περιβαλλοντικές πιέσεις ή χρησιμοποιεί τους φυσικούς πόρους πιο αποτελεσματικά και υπεύθυνα» [2], αποτελεί μια πράσινη καινοτομία ή Οικολογική καινοτομία.

Η οικολογική καινοτομία [2], προωθεί νέες διαδικασίες, τεχνολογίες και υπηρεσίες που καθιστούν τις οικονομικές δραστηριότητες πιο οικολογικές (μετατρέποντας τις περιβαλλοντικές προκλήσεις σε επιχειρηματικές ευκαιρίες, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις)[2], καθιστά δυνατή τη βελτιστοποίηση του αναπτυξιακού δυναμικού και ταυτόχρονα, συμβάλει στην εξεύρεση απαντήσεων σε προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η έλλειψη πόρων και η μείωση της βιοποικιλότητας [1]. Με άλλα λόγια, η Οικολογική καινοτομία συνδέεται στενά με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται οι φυσικοί πόροι και τα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης, καθώς και με τις έννοιες της οικολογικής απόδοσης και της οικολογικής βιομηχανίας.

Ποια είναι Βιώσιμα Έργα;

Η GPM ορίζει ένα έργο σαν «μια επένδυση που απαιτεί ένα σύνολο συντονισμένων δραστηριοτήτων που εκτελούνται σε προηγούμενη χρονική περίοδο προκειμένου να αναπτυχθεί ένα αποτέλεσμα για να υποστηρίξει το επιθυμητό αποτέλεσμα». Για να είναι ένα έργο βιώσιμο, πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημιουργία αξίας. Οι απαιτήσεις και οι περιορισμοί του έργου θα πρέπει να περιλαμβάνουν τον μετριασμό των αρνητικών περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων και να επιτευχθούν τα πλεονεκτήματα που περιγράφονται στο επιχειρηματικό σχέδιο.

Τι είναι η Βιώσιμη Διαχείριση Έργων (ή Πράσινα Έργα)

Η Βιώσιμη Διαχείριση Έργων είναι η εφαρμογή μεθόδων, εργαλείων και τεχνικών για την επίτευξη του διακηρυγμένου στόχου, λαμβάνοντας υπόψη όλο τον κύκλο ζωής του αποτελέσματος του έργου ώστε να διασφαλίζεται θετικός καθαρός περιβαλλοντικός, κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος.

Καθώς η διαχείριση των έργων ωριμάζει, αποκτάτε άποψη για το τι σημαίνει επιτυχία του έργου. Ο επιχειρηματίας ξεπερνά πλέον τον παραδοσιακό τρόπο που εστιάζει στο χρόνο, το κόστος και το πεδίο εφαρμογής για να δώσει έμφαση στην επίτευξη

των στόχων της επιχειρηματικής περίπτωσης, ενώ παράλληλα εστιάζει στον κύκλο ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Το επόμενο βήμα στην εξελικτική διαδικασία είναι η υιοθέτηση του ήθους για τη βιωσιμότητα ώστε τα έργα να μην γίνονται σε βάρος του πλανήτη και των περιορισμένων πόρων του.

Η δημιουργία και η διαχείριση των έργων πρέπει να αυξάνει τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, έτσι ώστε ο κόσμος στον οποίο ζούμε και που δανειζόμαστε από τις μελλοντικές γενιές να μπορεί να αναγεννηθεί και να διατηρηθεί. Για να γίνει αυτό το βήμα, η δημιουργία και η διαχείριση του επιχειρηματικού έργου πρέπει να καταλήγει σε μια ευρύτερη και πιο σφαιρική θεώρηση του αντίκτυπου και της αξίας του έργου, όπως απεικονίζεται παρακάτω.

Πηγή: <https://greenprojectmanagement.org/about/what-is-sustainable-project-management>

Το έργο πρέπει να περιέχει ακριβώς μια πρόταση αξίας βασισμένη στους πυλώνες της βιωσιμότητας.

Θα δούμε ακολούθως την πρόταση του Βρετανού κοινωνιολόγου και συμβούλου John Elkington [4] που διατύπωσε την έννοια Triple Bottom Line –«το τρίπτυχο της βιωσιμότητας» - μια έκφραση που έχει καταχωρηθεί και είναι γνωστή σαν τα «Τρία Π» (άνθρωποι, πλανήτης και κέρδος – people, planet, profit).

Τι σημαίνει Triple Bottom Line;

Το 1987, ο ΟΗΕ παρουσίασε την έκθεση «Το κοινό μας μέλλον» στην Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, εισάγοντας την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης στην κοινωνία. Μέχρι τότε, σπάνια σκεφτόταν κανείς τον περιορισμό των φυσικών πόρων και τον αντίκτυπο των επιχειρήσεων στο περιβάλλον.

Λίγα χρόνια αργότερα (1994), ο John Elkington δημιούργησε την τριπλή βασική γραμμή - Triple Bottom Line ή το τρίπτυχο της βιωσιμότητας. Η μέθοδος ενσωματώνει την οικολογική θεώρηση στις εταιρείες με βάση τις τρεις αρχές: Άνθρωποι, Πλανήτης, Κέρδος, γνωστές και σαν τα βιώσιμα 3Π (Sustainability 3Ps).

Re the climate

Η βιωσιμότητα δεν θεωρείται πια περιττό ζήτημα και σήμερα το να είναι μια εταιρεία βιώσιμη είναι κάτι περισσότερο από καθεστώς (status), που σημαίνει να κερδίζει το σεβασμό των καταναλωτών και των συνεργατών της. Η τριπλή βασική γραμμή (Triple Bottom Line) απέκτησε μεγάλη σημασία πια και δημιούργησε ένα νέο τρόπο σκέψης για τους διευθυντές.

Για εύκολη αναγνώριση, η έννοια αντιπροσωπεύεται συνήθως από την τομή τριών κύκλων, καθένας από τους οποίους αντιπροσωπεύει ένα "P".

Οι τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας

Το τρίπτυχο της βιωσιμότητας εγκαινίασε έναν νέο τρόπο για τις εταιρείες πως να εξετάζουν την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους: η οικονομική πτυχή δεν θα πρέπει να είναι ο μοναδικός δείκτης της απόδοσης και της επιτυχίας μιας εταιρείας.

Στην πραγματικότητα, οικονομικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες – που θεωρούνταν μη συμβατοί – είναι απόλυτα συμπληρωματικοί και άμεσα συνυφασμένοι. Οι οικονομικές επιδόσεις σχετίζονται με τη βιωσιμότητα κάθε επιχείρησης.

Δέστε τους τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας:

- **ΑΝΘΡΩΠΟΙ/People** – Οι εργαζόμενοι είναι το σημαντικότερο περιουσιακό στοιχείο των επιχειρήσεων και αυτό αποτελεί μια ακόμη απόδειξη του πόσο σημαντικό είναι να φροντίζουμε την εταιρική κουλτούρα. Η μεταχείριση της ομάδας σας και οι συνθήκες εργασίας αποτελούν τις κύριες πτυχές που πρέπει να έχουν σαν προτεραιότητα οι βιώσιμοι οργανισμοί, από το σεβασμό και τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα εργασιακά πρότυπα έως την ποιότητα του εταιρικού κλίματος.
- **ΠΛΑΝΗΤΗΣ/Planet** – Αναφέρεται στις επιπτώσεις που προκαλούν οι δραστηριότητες της εταιρείας στο περιβάλλον και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποφυγή ή τον μετριασμό των κινδύνων αυτής της παρέμβασης. Υπάρχουν πολυάριθμοι τρόποι για προσαρμόσετε την αλυσίδα παραγωγής, με την ενσωμάτωση νέων κατασκευαστικών μέτρων, και υλικών ή εξοπλισμού που δεν μολύνουν το περιβάλλον. Η τεχνολογία έχει συμβάλει σε τεράστιο βαθμό με καινοτόμες λύσεις ώστε οι βιομηχανίες να γίνουν λιγότερο επιβλαβείς για το οικοσύστημα.
- **ΚΕΡΔΟΣ/Profit** – Η υιοθέτηση μέτρων για τους εργαζόμενους και τον πλανήτη οδηγεί σε θετικούς αριθμούς στο τέλος του μήνα. Όταν η επωνυμία επενδύει στην ομάδα και ενσωματώνει βιώσιμες δράσεις, βελτιώνει κατά συνέπεια την παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα και τα αποτελέσματα. Μια άλλη θεμελιώδης αρχή, είναι το μακροπρόθεσμο όραμα, το « γλυκό σημείο/sweet spot», στο οποίο οι πελάτες αντιλαμβάνονται τη βιώσιμη ευθύνη της επωνυμίας και βλέπουν την προστιθέμενη αξία στις υπηρεσίες της, δημιουργώντας μια σχέση διαρκούς συνεργασίας και ταύτισης μεταξύ των συμφερόντων των ενδιαφερόμενων μερών και της εταιρείας.

Στα 3P, το GPM, πρόσθεσε επιπλέον 2 P: Προϊόντα και διαδικασίες (products and processes) που παρουσιάζονται στο επόμενο σχήμα (Εικ. 1) όπως προσαρμόστηκε για το σκοπό αυτού του κεφαλαίου:

Με βάση αυτά τα δύο τελευταία P (προϊόντα & διαδικασίες) στο επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζουμε ένα σύνολο επτά εργαλείων που επιτρέπουν στον πράσινο επιχειρηματία να δημιουργήσει λύσεις ευθυγραμμισμένες με τη βιωσιμότητα.

Ωστόσο, πριν περάσουμε σε αυτά τα εργαλεία, παραθέτουμε δύο εισαγωγικά βίντεο για την καλύτερη κατανόηση, το ένα σχετίζεται με μια μέθοδο σχεδιασμού για πράσινη επιχειρηματικότητα και το άλλο με τις 14 Πράσινες Επιχειρηματικές Ιδέες για νεοφυείς

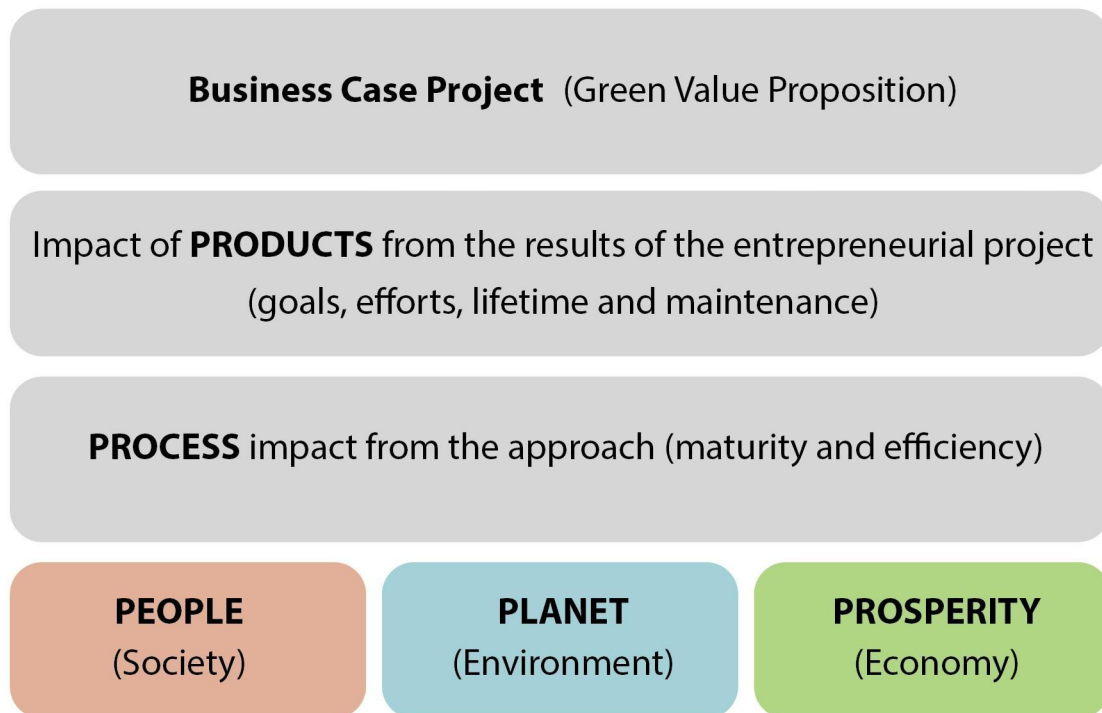
Re the climate
επιχειρήσεις.

- <https://youtu.be/7mC9xaJC2dQ> (6:14 λεπτά)
- https://www.youtube.com/watch?v=ez09N1nH_OY (1:38 λεπτά)

Στη συνέχεια, θα παρουσιάσουμε δύο απτά διευκρινιστικά παραδείγματα επιχειρηματικών σχεδίων, για να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να εκτιμήσουν το περιεχόμενο του κεφαλαίου και να μπορέσουν να αναλύσουν τη στρατηγική

ευθυγράμμιση των δύο επιχειρησιακών σχεδίων με τους γνωστούς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Εικόνα 1 - Προέλευση των 5P

1^{ον} Επιχειρηματικό έργο

Τίτλος: Recuperar é Ganhar+

(Recover is to win+)

Περιγραφή

Το επιχειρηματικό έργο «Recuperar é Ganhar+» στοχεύει στην καινοτομία με δύο διακριτούς κύκλους στη χρήση ορισμένων προϊόντων, μέσω των ειδικών του στόχων, στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας και στη λογική της μεγαλύτερης αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία στην Ευρώπη.

Συγκεκριμένα, το έργο στοχεύει στην υλοποίηση: του «**Κέντρου Ανάκτησης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού**» και του «**Κέντρου Ανάκτησης Εξοπλισμού Επίπλων**».

Παράλληλα, το επιχειρηματικό έργο συνοδεύεται από μια ισχυρή στρατηγική που επικεντρώνεται στην επικοινωνία

και τη διάδοση για να προωθήσει ένα καινοτόμο διακριτικό σήμα για την εταιρεία που επιχειρεί να δραστηριοποιηθεί έξυπνα + Πράσινα στον τομέα της διαχείρισης των κοινοτικών πόρων της και, ειδικότερα, εάν χρησιμοποιεί το νέο μοντέλο διαχείρισης αυτού του τύπου αποβλήτων που επεξεργάζονται τα αντίστοιχα κέντρα. Στο σημείο αυτό, οι διάφοροι τοπικοί φορείς διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο.

Κύριος στόχος

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, και με βάση το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας, επιδιώκεται η δημιουργία μέτρων/δράσεων/πρωτοβουλιών ή τοπικών λύσεων που επιτρέπουν την επαναχρησιμοποίηση και την παράταση της ωφέλιμης ζωής των επίπλων, του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού σε

μια περιοχή που θεωρείται έξυπνη όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης αυτού του είδους των αποβλήτων, που παρέχει την προοπτική της άτυπης εκπαίδευσης, και δείχνει στην τοπική κοινωνία τη σχετική εξοικονόμηση ή και τα θετικά πλεονεκτήματα για την κοινότητα.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης που σχετίζονται με την επιχειρηματική περίπτωση

- SDG 11.6: Μέχρι το 2030, μείωση του αρνητικού περιβαλλοντικού αντίκτυπου ανά κάτοικο στις πόλεις, δίνοντας μεταξύ άλλων ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα του αέρα, τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων κτλ.
- SDG 11.8: Στήριξη των θετικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών σχέσεων μεταξύ αστικών, περιαστικών και αγροτικών περιοχών, για να ενισχύσει τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό ανάπτυξης.
- SDG 12.4: Μέχρι το 2020, να επιτευχθεί περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών και όλων των αποβλήτων, στον κύκλο ζωής τους, σύμφωνα με τα διεθνή πλαίσια, να μειωθεί σημαντικά η διαρροή τους στον αέρα, το νερό και το έδαφος και να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.
- SDG 12.5: Μέχρι το 2030, να μειωθεί σημαντικά η παραγωγή αποβλήτων μέσω της πρόληψης, της μείωσης, της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης.
- Εθνικοί στόχοι για την πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση συγκεκριμένων ροών: το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων — PNGR, το Στρατηγικό Σχέδιο για τα Αστικά Απόβλητα — PERSU 2020.
- SDG 17.14: Πολιτική και θεσμική συνοχή: Να αυξηθεί η συνοχή των πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- ΕΕ: Σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Απόβλητα και

δευτερογενείς πρώτες ύλες.

Συμπληρωματικοί δείκτες:

- Αριθμός πολιτών που χρησιμοποιούν τις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Αριθμός δράσεων ευαισθητοποίησης και ο αντίκτυπός τους.
- Αναλογία αριθμού επισκευασμένων προϊόντων σε σχέση με τα νέα προϊόντα που πωλούνται.

2^{ον} Επιχειρηματικό σχέδιο

Circular é Ajudar (Circular is Helping)

Περιγραφή

Το επιχειρηματικό έργο «Circular é Ajudar» έχει σαν στόχο να εκφράσει, μέσω ενός δικτύου συνεργασίας, την κοινή στρατηγική για την Οικιακή Κομποστοποίηση στην Ευρύτερη Μητροπολιτική Περιφέρεια και να δημιουργήσει Λαχανόκηπους για την προώθηση της Βιολογικής Γεωργίας.

Προβλέπεται ότι οι δικαιούχοι των Λαχανόκηπων θα χρησιμοποιούν προϊόντα από την Οικιακή Κομποστοποίηση στους κήπους και ταυτόχρονα να προωθήσουν τη βιολογική παραγωγή.

Οι τελικοί δικαιούχοι μπορούν να πωλούν τα βιολογικά τους προϊόντα σε τοπικές εκθέσεις ή για δική τους κατανάλωση. Τα οργανικά απόβλητα από την κατανάλωση ακολουθούν τη λογική της πράσινης οικονομίας και θα είναι απόβλητα που εισέρχονται στην αλυσίδα της κομποστοποίησης. Επιπλέον, το πλεόνασμα του τελικού προϊόντος της οικιακής σκόνης μπορεί να πωληθεί και σε άλλους αγρότες.

Κύριος στόχος

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία και με βάση το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας, το παρόν επιχειρηματικό σχέδιο έχει συγκεκριμένους στόχους:

- A. Την παροχή οικοπέδων για την υλοποίηση του βιολογικού λαχανόκηπου.
- B. Τη διάθεση οικοπέδου 25 ή 50 τετραγωνικών μέτρων, δωρεάν ή με μικρό αντίτιμο που θα αναγράφεται στη σύμβαση χρήσης, για καθορισμένο χρονικό διάστημα, σε Χρήστες (τελικούς δικαιούχους), για οικιακή κομποστοποίηση και καλλιέργεια λαχανόκηπου βιολογικής παραγωγής.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης που συνδέονται με το επιχειρηματικό σχέδιο

- SDG 12.5: Μέχρι το 2030, ουσιαστική μείωση της παραγωγής απορριμμάτων μέσω της πρόληψης, της μείωσης, της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης (Δράση 1).
- ΣΒΑ 8.4: Αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος (Δράση 2).
- SDG 15.2,.3,.9,.10: προστασία της χερσαίας ζωής (Δράση 7).

Συμπληρωματικοί δείκτες:

- Αριθμός πολιτών που χρησιμοποιούν τις παρεχόμενες υπηρεσίες για λαχανόκηπους.
- Αντίκτυπος στο αποδιδόμενο φορολογικό όφελος.
- Δημιουργία ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωρίζετε ότι περίπου το 40% των αστικών μας αποβλήτων είναι κομποστοποιήσιμα;

Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική βιολογική διαδικασία η οποία μετατρέπει τα οργανικά υλικά σε μια πλούσια σκούρα σκόνη και ονομάζεται οργανικό βελτιωτικό (λίπασμα). Στην οικιακή κομποστοποίηση είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς να δημιουργήσουμε τις ιδανικές συνθήκες προκειμένου να παράγουμε το βελτιωτικό υλικό - λίπασμα.

Θέλετε να παράγετε το δικό σας φυσικό λίπασμα που είναι ιδανικό για τον κήπο σας;

Πηγή: <https://www.lipor.pt/pt/sensibilizar/compostagem-caseira-e-comunitaria/a-compostagem-2>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

[2] Ganilho, E. (2015, Outubro, 15-18). Empreendedorismo no contexto de uma economia verde: perspectivas futuras. 5ª conferência Ibérica de Empreendedorismo, Oeiras, Πορτογαλία.

[3] SCTE-IUL & SPI Ventures. (2013). 2004-2013: Uma década de empreendedorismo στην Πορτογαλία. GEM Πορτογαλία 2013.

[4] ELKINGTON, J. (2001). *Canibais com garfo e faca*. São Paulo: Makron Books

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

[1] https://imprintplus.org/documentfiles/IO8_tutorial_final_PT_compressed.pdf

f ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Άλλες πηγές πληροφοριών απόβλητα ΕΕ από ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό για διαβούλευση:

- Κύριος νόμος: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02012L0019-20180704>
- Συνδεδεμένα θέματα:
- Χημικά: https://ec.europa.eu/environment/topics/chemicals_en
- Κυκλική οικονομία: https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy_en & https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en
- Απόβλητα και ανακύκλωση: https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling_en
- Συνδεδεμένες προτεραιότητες της Επιτροπής - [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#): https://ec.europa.eu/info/στρατηγική/προτεραιότητες-2019-2024/european-green-deal_en

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

- Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: <https://sdgs.un.org/goals>

Κύριες προκλήσεις

Μεταφορές, κινητικότητα και ψηφιακές επικοινωνίες

Σε αυτήν την ενότητα, παρουσιάζουμε τους τρόπους μείωσης του κόστους και των αρνητικών επιπτώσεων στις μεταφορές και τους τρόπους με τους οποίους ο αυτός τομέας μπορεί να επιτύχει βιωσιμότητα μέσω των σύγχρονων και ψηφιακών τεχνολογιών.

Βασικές έννοιες

Τοπικές Προμήθειες.

Ψηφιακή Επικοινωνία.

Ταξίδια.

Διαχείριση/Logistics.

Μαθησιακοί Στόχοι:

Κατανόηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται άμεσα με τις μεταφορές και την κινητικότητα.

Περίληψη περιεχομένου:

Είναι πολύ σημαντικό να συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε την πρόοδο στον τομέα της κινητικότητας και των μεταφορών μέσω εξυπνότερων και αποτελεσματικότερων στόχων για την υγεία και το περιβάλλον. Η καινοτομία και η έρευνα είναι το σημαντικότερο κλειδί για την επιτυχή μετατροπή των δεδομένων, με την ενσωμάτωση διαφορετικών τρόπων μεταφοράς και την παροχή πολυτροπικότητας, η εμπειρία ταξιδιού και των μεταφορών μπορεί να γίνει ασφαλέστερη, ομαλότερη, υποστηρικτική για την υγεία και πιο βιώσιμη.

Η πανδημία COVID-19 είχε μεγάλο αντίκτυπο στον τομέα της κινητικότητας και των μεταφορών. Εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλα κενά και ελλείψεις στη βασική υποδομή. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να εκσυγχρονιστούν οι στόλοι όλων των μέσων μεταφοράς, για να είναι πιο βιώσιμοι.

4.1.1 Τοπικές Συμβάσεις

Οι τοπικές συμβάσεις αναφέρονται στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών από ντόπιους προμηθευτές ή από αυτούς που βρίσκονται σε κοντά στην περιοχή δραστηριοποίησης της επιχείρησης.

Εάν εφαρμοστεί μια αποτελεσματική διαδικασία προμήθειας, αυτό θα οδηγήσει στη συνολική επιτυχία της αλυσίδας εφοδιασμού.

Οι βιώσιμες συμβάσεις είναι μια διαδικασία κατά την οποία οι οργανισμοί καλύπτουν τις ανάγκες τους σε αγαθά, υπηρεσίες και έργα κοινής ωφέλειας με στόχο να μεγιστοποιήσουν τα καθαρά οφέλη για τους ίδιους και το ευρύτερο κοινό. Με τον ίδιο τρόπο, πρέπει να ενσωματώνουν στις αποφάσεις τους, τις εκτιμήσεις εξωγενών δαπανών παράλληλα με τα συμβατικά κριτήρια συμβάσεων για την τιμή και την ποιότητα, αν και στην πράξη ο βιώσιμος αντίκτυπος της

προσέγγισης ενός πιθανού προμηθευτή αξιολογείται συχνά σαν μορφή εξέτασης της ποιότητας.

«Πρόκειται για διάφορα μέσα ανάπτυξης, όπως αυτά που προτείνει η Amartya Sen: (1) οικονομικές διευκολύνσεις, (2) κοινωνικές ευκαιρίες, (3) προστατευτική ασφάλεια, (4) πολιτική ελευθερίας και (5) εγγυήσεις διαφάνειας. «1» «Και για να προμηθεύεται κανείς με βιώσιμο τρόπο πρέπει να κοιτάζει πέρα από τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες και να εξετάζει τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κάθε αγοράς. Οι βιώσιμες προμήθειες χρησιμοποιούνται για να διασφαλιστεί ότι οι αγορές αντικατοπτρίζουν ευρύτερους στόχους που συνδέονται με την αποδοτικότητα των πόρων, την κλιματική αλλαγή, την κοινωνική ευθύνη και την οικονομική ανθεκτικότητα, παράδειγμα «2».

4.1.2 Ψηφιακή Επικοινωνία

Η ψηφιακή επικοινωνία είναι ο ηλεκτρονικός τρόπος ανταλλαγής πληροφοριών. Λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας, χρησιμοποιούνται πολλοί νέοι τύποι επικοινωνίας σήμερα (κινητά τηλέφωνα, κοινωνική δικτύωση και γραπτά μηνύματα) ενώ πολλοί άλλοι βρίσκονται στο στάδιο εξέλιξης της εφαρμογής τους.

Οι κυβερνήσεις και τα δημόσια ιδρύματα υγείας σε όλο τον κόσμο έχουν θέσει κατευθυντήριες γραμμές κοινωνικής αποστασιοποίησης και παραμονής στο σπίτι κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Με τις μειωμένες ευκαιρίες για προσωπική επαφή, δημιουργούνται νέες προκλήσεις για να παραμείνει κανείς κοινωνικά συνδεδεμένος.

Πολλές έρευνες και ψηφιακές πλατφόρμες δείχνουν ότι η συνολική χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών έχει αυξηθεί και οι άνθρωποι αρχίζουν να σκέφτονται εκτός πλαισίου και πώς να γίνουν πιο ευέλικτοι σε αυτόν τον γρήγορα μεταβαλλόμενο κόσμο.

Οι θετικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών είναι ότι δεν υπάρχουν εμπόδια και ότι καθιστούν την επικοινωνία ευκολότερη, ταχύτερη, φθηνότερη και αποτελεσματικότερη.

Οι αρνητικές επιπτώσεις είναι ότι προκαλούν κοινωνική απομόνωση μεταξύ των ανθρώπων και μερικές φορές η επικοινωνία μέσω διαδικτύου μειώνει το χρόνο που πραγματικά περνούν παρέα με άλλους ανθρώπους.

Η ψηφιοποίηση και οι ψηφιακές επικοινωνίες μπορούν να δώσουν λύσεις σε ορισμένες από τις κύριες παγκόσμιες προκλήσεις και να δημιουργήσουν ευκαιρίες όπως:

- Δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Ανώτερη εκπαίδευση.
- Ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας.
- Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και ενεργοποίηση της πράσινης μετάβασης.

Η ψηφιοποίηση είναι το κύριο βασικό στοιχείο για την οικονομική ανάκαμψη και τη βιωσιμότητα.

4.1.3 Ταξίδια και Μετακινήσεις

«Η διαχείριση της κινητικότητας μπορεί να οριστεί ευρέως σαν η δημιουργία και διαχείριση επιλογών κινητικότητας, τόσο σε συστημικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο συστήματος-πελάτη, για τη βελτιωθεί η εμπέλεια, η αποτελεσματικότητα και το προσιτό κόστος στις υπηρεσίες δημόσιων μεταφορών» 3.

Η διαχείριση των μεταφορών είναι μια προσέγγιση για το σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς

που ξεκινά και καταλήγει στον πελάτη.

Διαχείριση Μεταφορών

- Ενθαρρύνει την καινοτομία και βοηθά στην εξεύρεση της κατάλληλης λύσης για τους πελάτες.

- Σχέδια για τη βιωσιμότητα.
- Βοηθά τους πελάτες να μάθουν τις απαραίτητες πληροφορίες και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες.
- Ενσωματώνει τακτικά τα σχόλια και την ανατροφοδότηση των πελατών ώστε οι υπηρεσίες να αξιολογούνται και να προσαρμόζονται.

Προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος των μεταφορών:

- Απαιτήση για νέες ψηφιακές τεχνολογίες.
- Ψηφιακός μετασχηματισμός για τη βιομηχανία μεταφορών.
- Ενσωματώνει την αλυσίδα εφοδιασμού.
- Μετασχηματισμός των οργανισμών μεταφορών.
- Βελτίωση της αυτοματοποίησης και ανάπτυξη της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
- Ψηφιοποίηση.

Πώς να μειώσετε τα ταξίδια και να αυξήσετε την παραγωγικότητα:

1. Τεχνολογίες τηλεδιάσκεψης - Οι τεχνολογικές εξελίξεις αυξάνουν την εξ' αποστάσεως εργασία και δίνουν επιλογές για πιο ευέλικτα χρονοδιαγράμματα.

Η εξ αποστάσεως εργασία έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, είναι οικονομικά προσιτή και βολική για τους εργαζόμενους.

Μερικές υπηρεσίες τηλεδιάσκεψης είναι αυτές της Microsoft Teams, Google Hangouts, WebEx και GoToMeeting.

"Η τεχνολογία των τηλεδιασκέψεων μειώνει τα επαγγελματικά ταξίδια των εταιρειών, επιτρέποντας εύκολα τη διεξαγωγή συσκέψεων χωρίς δαπανηρά και χρονοβόρα ταξίδια. «4»

2. Εικονική και επαυξημένη πραγματικότητα

Η εικονική πραγματικότητα είναι ένα ενδιαφέρον εργαλείο, που υιοθετήθηκε στην ταξιδιωτική τεχνολογία για να προσφέρει έμπνευση και μεταφορά σε εικονικά ταξίδια με έναν εντελώς νέο τρόπο.

3. Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι η ικανότητα των ρομπότ που ελέγχονται από υπολογιστή ή των ψηφιακών υπολογιστών που εκτελούν ανθρώπινες εργασίες.

4.1.4 Εφοδιασμός/Logistics

Ο εφοδιασμός είναι η διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της αποτελεσματικής μεταφοράς και αποθήκευσης αγαθών από το σημείο προέλευσης στο σημείο κατανάλωσης.

Οι υπηρεσίες εφοδιαστικής, όπως και οι μεταφορές, αποτελούν σημαντικό μέρος της ανάπτυξης και της εξέλιξης κάθε τοπικής οικονομίας. Η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών εφοδιασμού έχουν σημασία για το διεθνές εμπόριο.

Οι εταιρείες logistics αντιμετωπίζουν μια εποχή πρωτοφανών αλλαγών, καθώς η ψηφιοποίηση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο και οι προσδοκίες των πελατών αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου. Οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν μεγαλύτερη αποδοτικότητα και καλύτερα λειτουργικά μοντέλα - αναδιαμορφώνουν επίσης την αγορά με νέους τρόπους. Οι νεοεισερχόμενοι, όπως οι νεοφυείς επιχειρήσεις ή οι ίδιοι οι προμηθευτές του κλάδου, αλλάζουν τον τομέα.

«Ο Δείκτης Επιδόσεων Logistics (LPI) είναι ένα διαδραστικό εργαλείο συγκριτικής αξιολόγησης που δημιουργήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα για να βοηθήσει τις χώρες να εντοπίσουν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν τους στο τομέα της εμπορικής εφοδιαστικής/logistics και τι μπορούν να κάνουν για να βελτιώσουν την απόδοσή τους. Είναι ο σταθμισμένος μέσος όρος των βαθμολογιών της χώρας σε έξι βασικές διαστάσεις: τελωνειακή απόδοση, ποιότητα υποδομών, ευκολία διευθέτησης αποστολών, ποιότητα υπηρεσιών logistics, παρακολούθηση και ιχνηλάτηση αποστολών και έγκαιρη αποστολή. Το μέτρο αυτό δείχνει τη σχετική ευκολία και αποτελεσματικότητα με την οποία τα προϊόντα μπορούν να διανεμηθούν εντός και εκτός μιας χώρας. «5»

Η καλύτερη εφοδιαστική συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων βιώσιμων αποτελεσμάτων:

- Μείωση κόστους μεταφοράς.
- Μείωση των αποβλήτων και της ρύπανσης.
- Μειωμένοι χρόνοι παράδοσης για κρίσιμα εξαρτήματα και προϊόντα.
- Μείωση ή εξάλειψη των μη ανακυκλώσιμων συσκευασιών.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

1. [«Δημόσιες συμβάσεις για την αειφόρο ανάπτυξη»](#). Chatham House – International Affairs Think Tank. 19 Νοεμβρίου 2020. Ανακτήθηκε στις 15 Μαρτίου 2021.
2. https://procuraplus.org/fileadmin/user_upload/Manual/Procuraplus_Manual_Third_Edition.pdf
3. <https://nationalcenterformobilitymanagement.org/for-mobility-managers/>
4. <https://www.techrepublic.com/article/how-video-conferencing-is-reducing-business-travel-and- αυξανόμενη παραγωγικότητα/>
5. <https://lpi.worldbank.org/about>

Παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας

Σε αυτή την ενότητα, θα παρουσιάσουμε τους τρόπους μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ανάγκη μεγαλύτερης εφαρμογής τους στις σύγχρονες τεχνολογίες, το τρόπο μείωσης των εκπομπών CO₂ και την επιστροφή καθαρής ενέργειας.

Βασικές έννοιες

- Κατανάλωση ενέργειας.
- Εκπομπές CO₂.
- Καθαρή ενεργειακή απόδοση.
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Μαθησιακοί στόχοι:

Να εξηγήσουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή και την κατανάλωση ενέργειας όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση, η κλιματική αλλαγή, η ρύπανση των υδάτων και οι τρόποι για την επίτευξη βιωσιμότητας στην παραγωγή/κατανάλωση ενέργειας.

Περίληψη περιεχομένου:

Η κατανάλωση ενέργειας αυξάνεται σήμερα και πολλές κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο, αναζητούν νέες ευκαιρίες για να γίνουν ανεξάρτητες και να παράγουν βιώσιμη ενέργεια.

4.2 Ενέργεια

«Η παραγωγή ενέργειας ταξινομείται συνήθως ως εξής:

- Ορυκτά και αργό πετρέλαιο.
- Άνθρακας.
- Φυσικό αέριο.
- Πυρηνικά, χρήση ουρανίου.
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, χρήση βιομάζας, υδροηλεκτρική ενέργεια, ηλιακή ενέργεια, παλιρροιακή, αιολική μεταξύ άλλων «1».

4.2.1 Κατανάλωση ενέργειας

«Η ενέργεια έχει θετικές και αρνητικές επιπτώσεις στις κοινωνίες. Η πρόσβαση σε άφθονη, οικονομικά προσιτή, ασφαλή και καθαρή ενέργεια είναι ευεργετική για τον άνθρωπο. Όμως η εξόρυξη, η μεταφορά και η χρήση της ενέργειας μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες στην υγεία, το περιβάλλον και την οικονομία μιας κοινωνίας» «2».

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή και την κατανάλωση ενέργειας περιλαμβάνουν την ατμοσφαιρική ρύπανση, την κλιματική αλλαγή, τη ρύπανση των υδάτων, τη θερμική ρύπανση και τη διάθεση στερεών αποβλήτων. Η εκπομπή ατμοσφαιρικών

Re the climate

ρύπων από την καύση ορυκτών καυσίμων είναι η κύρια αιτία της αστικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Η προσφορά και η κατανάλωση ενέργειας στον κόσμο είναι η παγκόσμια παραγωγή και η προετοιμασία καυσίμων, η παραγωγή

ηλεκτρικής ενέργειας, η μεταφορά ενέργειας και η κατανάλωση ενέργειας. Η μείωση στην κατανάλωση ενέργειας συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων βιώσιμων αποτελεσμάτων:

1. Ανακαινίσεις σπιτιών και κτιρίων και κατασκευή έξυπνων σπιτιών.
2. Βελτίωση όλων των μέσων μεταφοράς.
3. Ψύξη χαμηλής ενέργειας.
4. Βελτίωση της αποδοτικότητας των συσκευών και του εξοπλισμού.
5. Βιομηχανική αποδοτικότητα.
6. Βιώσιμη οικονομία στα καύσιμα οχημάτων.
7. Αεροπορική αποτελεσματικότητα και ταξίδια μεγάλων αποστάσεων.

4.2.2 Εκπομπές CO₂

Πώς οι εκπομπές CO₂ επηρεάζουν το περιβάλλον;

Το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) είναι ένα άχρωμο, άοσμο και μη δηλητηριώδες αέριο και οι εκπομπές του είναι ο κύριος λόγος για την παγκόσμια κλιματική αλλαγή. Οι εκπομπές αυτές είναι προϊόντα της παραγωγής και χρήσης ενέργειας, τα οποία συνδέονται με την υπερθέρμανση του πλανήτη. Καθώς το CO₂ απορροφά την υπέρυθρη ενέργεια, παγιδεύει τη θερμότητα εντός της γήινης ατμόσφαιρας, μειώνει έτσι την ενέργεια που εκπέμπεται πίσω στο διάστημα και αυξάνει τη μέση παγκόσμια θερμοκρασία.

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται με το CO₂ είναι:

- Περιβαλλοντική και αστική ρύπανση.
- Τοξικές όξινες βροχές.
- Ρύπανση των ακτών και των ωκεανών.
- Λιώσιμο των παγετώνων και των πολικών πάγων.
- Καταστροφή των βιοτόπων.

Για να επιτευχθεί η βιωσιμότητα, είναι καλύτερα να μειωθούν οι επιπτώσεις του CO₂. Για να γίνει αυτό, οι άνθρωποι αρχίζουν να αναζητούν εναλλακτικές και επαναχρησιμοποιήσιμες πηγές. Ορισμένες από τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας είναι:

- Ηλιακή ενέργεια.
- Αιολική ενέργεια.
- Υδροηλεκτρική ενέργεια.
- Γεωθερμική ενέργεια.
- Παλιρροιακή ενέργεια.
- Πυρηνική ενέργεια.
- Βιοενέργεια.

Η μείωση των εκπομπών CO₂ συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων αποτελεσμάτων:

- Βελτιωμένη ποιότητα του αέρα.
- Βελτιωμένη ποιότητα του περιβάλλοντος.
- Βελτιωμένη υγεία και ευεξία.
- Μειωμένες εκπομπές ρύπων.
- Μείωση της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

4.2.3 Επιστροφή Καθαρής Ενέργειας

Καθαρή ενέργεια είναι η ενέργεια που προέρχεται από μηδενικές εκπομπές και ανανεώσιμες πηγές και που δεν μολύνει την ατμόσφαιρα, όταν παράγεται. Τα μέτρα επιστροφής καθαρής ενέργειας συμβάλλουν στη μείωση της υπερθέρμανσης του πλανήτη και δεν έχουν καμία αρνητική επίδραση στους φυσικούς πόρους.

Ενώ προσπαθούμε να βρούμε νέους τρόπους χρήσης της ενέργειας, η επιστροφή καθαρής ενέργειας είναι πολύ σημαντική και είναι απαραίτητο να κατανοήσουμε την ανάγκη και να αυξήσουμε τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι χώρες σε όλο τον κόσμο αναζητούν εναλλακτικές λύσεις και πολλές από αυτές έχουν ήδη σπουδαία παράδειγματα στην εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η επιστροφή της καθαρής ενέργειας συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων βιώσιμων αποτελεσμάτων:

- Επιστροφή και εξοικονόμηση ενέργειας στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.
- Παροχή δευτερογενών πηγών ενέργειας, αντικαθιστώντας τις παλιές.
- Μειωμένο φορτίο στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.

4.2.4 Ανανεώσιμη ενέργεια

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας παράγονται από πηγές που δεν εξαντλούνται (σε αντίθεση με τον άνθρακα και τα ορυκτά καύσιμα). Οι περισσότερες από αυτές τις πηγές βασίζονται στον ήλιο (ηλιακά πάνελ, υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις, ανεμόμυλοι, βιομάζα κ.λπ.) Η γεωθερμική ενέργεια δεν είναι ανανεώσιμη αλλά είναι βιώσιμη.

«Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συχνά παρέχουν ενέργεια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε ένα δίκτυο, θέρμανση/ψύξη αέρα και νερού και αυτόνομα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας. Περίπου το 20% της παγκόσμιας κατανάλωσης ενέργειας από τον άνθρωπο είναι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου σχεδόν του 30% της ηλεκτρικής ενέργειας. Περίπου το 8% της κατανάλωσης ενέργειας είναι παραδοσιακή βιομάζα, αλλά αυτό μειώνεται. Πάνω από το 4% της κατανάλωσης ενέργειας είναι η θερμική ενέργεια από σύγχρονες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή θέρμανση νερού, και πάνω από το 6% είναι ηλεκτρική ενέργεια»«3».

Η χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αυξάνεται και μπορεί να μπορεί χρησιμοποιηθεί ακόμη και σε αγροτικές και αναπτυσσόμενες χώρες. Μερικά οφέλη από τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι:

- Μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με την παραγωγή ενέργειας που δεν δημιουργεί

το φαινόμενο του θερμοκηπίου αερίων και συνεπώς μειώνει την υπερθέρμανση του πλανήτη.

- Ανεξαρτησία, με τη δημιουργία δικής μας ενέργειας που δεν έχει κόστος καυσίμων ή εισαγωγών.
- Βελτίωση της ποιότητας της υγείας και της ζωής.
- Σταθερές τιμές ενέργειας.
- Εγγύηση βιώσιμης και ανθεκτικής οικονομίας.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/World_energy_supply_and_consumption
2. <https://cleanet.org/clean/literacy/energy7.html>
3. <https://www.corporateknights.com/energy/iea-renewable-investors-lagging-παρά το>
https://en.wikipedia.org/wiki/Renewable_energy

Γη, αέρας και νερό

Σε αυτή την ενότητα, θα παρουσιάσουμε τους τρόπους για τη μείωση της ρύπανσης της γης, του νερού και του αέρα μέσω σύγχρονων λύσεων και τεχνολογιών για την επίτευξη της βιωσιμότητας.

Βασικές έννοιες

- Βιολογική ποικιλομορφία.
- Ποιότητα του αέρα και του νερού.
- Κατανάλωση νερού.
- Υγειονομική μετατόπιση του νερού.

Μαθησιακοί στόχοι:

Να μπορούν να εξηγήσουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή και την κατανάλωση πόρων, συμπεριλαμβανομένης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης των υδάτων και τους τρόπους για την επίτευξη της βιωσιμότητας και τη διατήρηση της φύσης.

Περίληψη περιεχομένου:

Η αυξημένη κατανάλωση ενέργειας επηρεάζει πολλές πτυχές της γης, του αέρα και του νερού:

- Ρύπανση της γης, του αέρα και των υδάτων.
- Υπερθέρμανση του πλανήτη.
- Εξαφάνιση των περιβαλλοντικών βιότοπων.
- Διάβρωση του εδάφους.
- Μακροπρόθεσμες τοξίνες.

Ορισμένες επιλογές για την επίτευξη της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, είναι:

- Η αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που δεν έχουν περιορισμό στην κατανάλωση.
- Η καλύτερη προστασία των οικοσυστημάτων και η πρόληψη των ζημιών.
- Η μείωση της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους που θα έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη υγεία των ανθρώπων.
- Η τεχνολογική ανάπτυξη και η βελτιστοποίηση της ποιότητας των υπηρεσιών.

4.3.1 Βιοποικιλότητα

Η βιοποικιλότητα περιγράφεται συχνά ως η συνολική ποικιλία της ζωής στη Γη σε όλα τα επίπεδα της, από τα γονίδια μέχρι τα οικοσυστήματα.

Re the climate

«Το 1988, το UNEP συγκάλεσε την Ad Hoc Ομάδα Εργασίας Εμπειρογνομώνων για τη Βιοποικιλότητα, ξεκινώντας τη διαδικασία που κατέληξε στην υιοθέτηση της Σύμβασης του 1992 για τη Βιοποικιλότητα (CBD).

Το CBD παρουσιάστηκε για υπογραφή στις 5 Ιουνίου 1992 στη Σύνοδο Κορυφής του Ρίο και τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 1993 «1».

Η βιοποικιλότητα συνδέεται άμεσα με τη διατροφή όλων των ανθρώπων του πλανήτη, η διατήρησή της και την προστασία της είναι σημαντική. Η διαχείριση των φυσικών πόρων καθορίζει τη βασική κατάσταση της υγείας μιας κοινότητας. Μπορεί να ταξινομηθεί σε 5 βασικές αξίες, με μεγάλη σημασία για την ανθρωπότητα:

- Οικολογική υποστήριξη της ζωής - Η βιοποικιλότητα εξασφαλίζει τη λειτουργία όλων των οικοσυστημάτων.
- Οικονομική – παρέχει στους ανθρώπους υλικά για την παραγωγή και την κατανάλωση.
- Αναψυχή – Η τουριστική βιομηχανία βασίζεται στη βιοποικιλότητα. Μερικοί από τους καλούς τρόπους αναψυχής είναι η παρατήρηση πουλιών, η κατασκήνωση, η πεζοπορία και το ψάρεμα.
- Επιστημονική – βοηθά τους ανθρώπους να κατανοήσουν καλύτερα το φυσικό κόσμο.
- Πολιτιστική – σύνδεση της φύσης με τον άνθρωπο.

4.3.2 Ποιότητα αέρα και νερού

Η ποιότητα του αέρα και του νερού είναι εξαιρετικά σημαντική για την ανθρωπότητα και κάθε κυβέρνηση έχει καθορίσει τις ευθύνες για την προστασία της ποιότητας του αέρα και του νερού.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να βλάψει σοβαρά την υγεία των ανθρώπων και μερικοί από τους κύριους παράγοντες που την προκαλούν είναι:

- Οι εκπομπές CO₂ από τα οχήματα.
- Μόλυνση από βιομηχανικές δραστηριότητες.
- Η σκόνη και ο καπνός του ξύλου.
- Ρύπανση εσωτερικών χώρων.

Η μόλυνση του νερού μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα υγείας και η διατήρηση του νερού καθαρού είναι μία από τις ευθύνες των ανθρώπων. Οι κυβερνήσεις καταβάλλουν προσπάθειες για τη δημιουργία αποτελεσματικών υποδομών για τη διασφάλιση της τακτικής μακροχρόνιας παροχής νερού στις κοινότητες, καθώς και για την επεξεργασία των λυμάτων και την εκπαίδευση της κοινωνίας για το πώς να διατηρεί και να συντηρεί την ποιότητα του νερού.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και να προκαλέσει ζημιά στον πλανήτη μας. Αυτή η ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να προκληθεί από μικροσωματίδια όζοντος στο έδαφος, οξείδιο του θείου, οξείδια του αζώτου, μονοξείδιο του άνθρακα και αέρια του θερμοκηπίου «2».

Ο καθαρός αέρας και το νερό έχουν οφέλη για την υγεία που επηρεάζουν τον εγκέφαλο και το σώμα μας, γεγονός που βελτιώνει την ικανότητά μας να αναπτυσσόμαστε και να εξελισσόμαστε.

«Το υπερβολικό περίσσειμα αζώτου και φωσφόρου, τα φάρμακα, τα χημικά, ο μόλυβδος και τα φυτοφάρμακα στο νερό αποτελούν απειλή για την ευημερία και την ποιότητα της ζωής «3».

Μερικοί τρόποι για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και του νερού είναι:

- Η καθαρή και βιώσιμη παραγωγή νερού.
- Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

- Η μείωση της ρύπανσης των υδάτων, με χρήση νέων τεχνολογιών.
- Η μείωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών μεταφορών, χρησιμοποιώντας πιο φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες.
- Η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση.
- Τα Πράσινα κτίρια.

4.3.3 Κατανάλωση νερού

«Η κατανάλωση νερού είναι ένα μέρος της χρήσης του νερού που δεν επιστρέφει στην αρχική πηγή αφού αντληθεί» «4». Για παράδειγμα, το νερό που εξατμίζεται μετράει σαν να έχει καταναλωθεί και το νερό που χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγαθών καταναλώνεται επίσης και δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιηθεί. Όταν εξετάζεται η λειψυδρία και ο αντίκτυπος στην παροχή νερού, η κατανάλωση νερού μπαίνει στο παιχνίδι. Η αρδευόμενη γεωργία αντιπροσωπεύει το 70% της χρήσης νερού παγκόσμια και σχεδόν το 50% χάνεται από την εξάτμιση και τη διαπνοή.

Πολλά οικοσυστήματα στον κόσμο καθώς και σχεδόν το 40% του ανθρώπινου πληθυσμού υποφέρουν από την έλλειψη νερού. Περισσότερο γλυκό νερό καταναλώνεται για τη γεωργία και ο ανθρώπινος πληθυσμός αυξάνεται οπότε αυξάνεται και η ζήτηση ενέργειας για τρόφιμα.

Οι χωροταξικές συνθήκες έχουν μεγάλη επίδραση στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συζητήθηκαν προηγουμένως. Ένα λίτρο νερού στη λεκάνη απορροής του Νείλου διαφέρει κατά πολύ από ένα λίτρο νερού από το Μισισσιπή, καθώς υπάρχει πολύ λιγότερο νερό στη λεκάνη απορροής του Νείλου. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να ταξινομηθεί η κατανάλωση νερού στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην κάθε τοπική περιοχή.

«Από τη σκοπιά «ο ρυπαίνων πληρώνει» είναι εξαιρετικά σημαντικό να συσχετίζονται οι περιβαλλοντικές συνέπειες με τα προϊόντα» «5».

4.3.4 Υγειονομική μετατόπιση του Νερού

Η πρόσβαση στο νερό υπήρξε αιτία συγκρούσεων ανά τους αιώνες και η ρύπανση του νερού έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του πόσιμου νερού.

Το Sanitary Water Displacement επιτυγχάνει μια σειρά από βιώσιμα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένης της ελαχιστοποίησης των ασθενειών που σχετίζονται με το νερό και των προσβολών από έντομα.

Η αναζήτηση εναλλακτικών επιλογών για την ύπαρξη πιο βιώσιμων πηγών νερού, είναι ζωτικής σημασίας στην παροχή νερού, στη διατήρηση της ανθεκτικότητας του νερού και στην παροχή διαφόρων πηγών νερού.

Πιθανές λύσεις για την κρίση του νερού είναι:

- Η βελτίωση των τεχνολογιών για την άρδευση του νερού για τη γεωργία.
- Η διδασκαλία και η εκπαίδευση των ανθρώπων σε θέματα ευαισθητοποίησης και διατήρησης του νερού.
- Η ανακύκλωση υδάτινων αποβλήτων;

Re the climate

- Η χρήση ανανεώσιμων πηγών και η συλλογή όμβριων υδάτων.
- Οι αποτελεσματικές μονάδες αφαλάτωσης.
- Η ανάπτυξη καλύτερων πολιτικών και καλών συνεργασιών μεταξύ των κυβερνήσεων.
- Η αντιμετώπιση της ρύπανσης.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

1. <https://www.iisd.org/system/files/2020-09/still-one-earth-biodiversity.pdf>
2. Οργανισμός Προστασίας του Περιβάλλοντος. [Μάθετε για τον αέρα](#). Τελευταία αξιολόγηση 4 Δεκεμβρίου 2018. Πρόσβαση στις 14 Μαρτίου 2019
3. Οργανισμός Προστασίας του Περιβάλλοντος. [Μάθετε για το νερό](#). Τελευταία αξιολόγηση 4 Δεκεμβρίου 2018. Πρόσβαση στις 14 Μαρτίου 2019
4. <https://www.wri.org/insights/whats-difference-between-water-use-and-water-consumption>
5. <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es1041755>

Διάθεση νερού

Κάθε προϊόν έχει έναν κύκλο ζωής: από την παραγωγή του έως τη διάθεσή του, και κάθε φάση αυτής της διαδικασίας χρησιμοποιεί ενέργεια και παράγει απόβλητα. Ανάλογα με το ποιο είμαστε, είτε πρόκειται για πολίτη-καταναλωτή, παραγωγό ή ενδιαφερόμενο μέρος, η προσέγγισή μας μπορεί να διαφέρει, όπως και οι πιθανές δράσεις που μπορούμε να αναλάβουμε. Γιατί όμως πρέπει να σκεφτόμαστε το τέλος της ζωής για τα προϊόντα ή μέρος τους, από το ίδιο το προϊόν μέχρι τη συσκευασία; Αυτό το κεφάλαιο έχει σαν στόχο να εξηγήσει την έννοια των αποβλήτων στο πλαίσιο της ζωής των προϊόντων και των αγαθών, από την οπτική γωνία του καταναλωτή και του παραγωγού: θα παρουσιαστεί τι είναι τα απόβλητα και ποιες είναι οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, καθώς και γιατί είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε πέρα από την απλή κατανάλωση του αγαθού, την τύχη των μερών του μετά τη χρήση τους. Αφού εκτιμηθεί η αξία της σκέψης για τη διάθεση των αποβλήτων, το κεφάλαιο θα παρουσιάσει την έννοια της διαλογής των αποβλήτων ως μια προσέγγιση που μπορούν να ακολουθήσουν τόσο οι καταναλωτές όσο και οι παραγωγοί. Θα έχει τόσο συγκριτική όσο και κάθετη προσέγγιση, αναδεικνύοντας βασικές έννοιες κάθε εθνικής περίπτωσης και εμβαθύνοντας στην περίπτωση της χώρας-στόχου. Στη συνέχεια, θα αναλύσει τη συμβολή της ΕΕ στο πλαίσιο της διαλογής και της διάθεσης αποβλήτων, δείχνοντας την νομοθεσία και πως λειτουργεί στη ζωή μας. Τέλος, θα δοθεί χρόνος για συζήτηση ώστε να αναρωτηθούν οι νέοι: εάν δεν υπάρχει αποτελεσματικό σύστημα διάθεσης απορριμμάτων ή καθόλου διαλογή απορριμμάτων, πώς μπορούν οι επιχειρήσεις και οι πολίτες να συμβάλουν και να δημιουργήσουν δίκτυα που θα αναπληρώσουν πιθανές ελλείψεις στο δήμο τους;

Τι θα μάθετε

Η αξία της διάθεσης των αποβλήτων, ιδέες για τη διαλογή τους, το πλαίσιο της ΕΕ και την εξεύρεση πιθανών λύσεων που λείπουν.

Βασικές έννοιες

- Ο κύκλος ζωής του προϊόντος.
- Συνέπειες της διάθεσης των αποβλήτων.
- Διαλογή των αποβλήτων.

Μαθησιακοί στόχοι:

Ο πρωταρχικός στόχος της διάθεσης στερεών αποβλήτων είναι η μείωση και η εξάλειψη των δυσμενών επιπτώσεων τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, να στηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη και η καλύτερη ποιότητα ζωής. Αυτό πρέπει να γίνεται με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, ώστε το κόστος να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα και να αποφεύγεται η συσσώρευση αποβλήτων στο πλαίσιο των οδηγιών της ΕΕ για τα απόβλητα.

Διάρκεια: ±1 ώρα

Περιπτώσεις εφαρμογής:

Η Ολλανδία είναι μεταξύ των κορυφαίων χωρών σε πράσινες πρωτοβουλίες που επιδιώκουν την αύξηση της βιωσιμότητας. Η χώρα συνεχίζει να αναπτύσσει και να υποστηρίζει πράσινα προγράμματα όπως το ISWA. [Η Διεθνής Ένωση Στερεών Αποβλήτων \(ISWA\)](#) είναι μια μη κυβερνητική, ανεξάρτητη και μη κερδοσκοπική ένωση βάσει καταστατικού και ακολουθεί τη δήλωση αποστολής της για την προώθηση και την ανάπτυξη

της επαγγελματική διαχείρισης αποβλήτων παγκόσμια ως συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Στόχος της ISWA είναι η παγκόσμια ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για όλες τις πτυχές της διαχείρισης αποβλήτων. Η ένωση προωθεί την υιοθέτηση αποδεκτών συστημάτων επαγγελματικής διαχείρισης αποβλήτων και δημόσιας καθαριότητας μέσω της τεχνολογικής ανάπτυξης και της βελτίωσης πρακτικών για την προστασία της ανθρώπινης ζωής, της υγείας και του περιβάλλοντος καθώς και τη διατήρηση των υλικών και των ενεργειακών πόρων.

Η ISWA δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς, όπως συνέδρια, συναντήσεις, προγράμματα κατάρτισης, ανάπτυξη και διάδοση πληροφοριών και τεχνική βοήθεια σε παγκόσμια κλίμακα. Η ένωση αριθμεί συνολικά περισσότερα από 1.200 μέλη σε 93 χώρες. Το δίκτυό της επεκτείνεται σε χώρες με περισσότερο από το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού και αντιπροσωπεύει όλες τις πτυχές του τομέα διαχείρισης αποβλήτων: από επαγγελματίες και τη βιομηχανία έως κοινότητες, οργανισμούς, ερευνητικά ιδρύματα και ακαδημαϊκούς έως ρυθμιστικές αρχές.

Περίληψη περιεχομένου:

Τα απόβλητα δεν είναι μόνο περιβαλλοντικό πρόβλημα, αλλά και οικονομική απώλεια. Κατά μέσο όρο οι Ευρωπαίοι παράγουν 481 κιλά αστικών αποβλήτων ετησίως. Θέλουμε μια Γη χωρίς απόβλητα. Τα απόβλητα πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται και να μειώνονται στο ελάχιστο, να συλλέγονται, να ανακυκλώνονται και να αντιμετωπίζονται κατάλληλα. Τα υπολείμματα θα πρέπει να διατίθενται με ασφαλή μηχανικό τρόπο, εξασφαλίζοντας ένα καθαρό και υγιές περιβάλλον. Όλοι οι άνθρωποι στη γη θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να απολαμβάνουν ένα περιβάλλον με καθαρό αέρα, νερό, θάλασσες και εδάφη. Για να μπορέσουμε να το πετύχουμε αυτό, πρέπει να συνεργαστούμε.

Φορέας περιεχομένου A:

Η οδηγία πλαίσιο της ΕΕ για τα απόβλητα καθορίζει ορισμένες βασικές αρχές διαχείρισης αποβλήτων. Απαιτεί να γίνει διαχείριση των αποβλήτων

- χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία και να βλάπτουν το περιβάλλον,
- χωρίς κίνδυνο για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα,
- χωρίς να προκαλείται ενόχληση από θόρυβο ή οσμές,
- και χωρίς αρνητικές επιδράσεις στην ύπαιθρο ή σε τόπους ειδικού ενδιαφέροντος.

Εξηγεί πότε τα απόβλητα παύουν να είναι απόβλητα και γίνονται δευτερογενής πρώτες ύλες και πώς γίνεται η διάκριση μεταξύ αποβλήτων και υποπροϊόντων. Η οδηγία εισάγει επίσης την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τη «διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού».

Το θεμέλιο της διαχείρισης αποβλήτων της ΕΕ είναι η «ιεραρχία των αποβλήτων» σε πέντε βήματα, η οποία θεσπίστηκε στην Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα. Καθορίζει μια σειρά προτίμησης για τη διαχείριση και τη διάθεση των αποβλήτων.

Για να συμμορφωθούν με τους στόχους της παρούσας οδηγίας, οι χώρες της ΕΕ λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- έως το 2020, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση αποβλήτων (όπως χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί) από τα νοικοκυριά αυξάνεται σε ένα ελάχιστο συνολικό 50 % ανά βάρος,
- έως το 2020, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επιχωμάτωσης με χρήση αποβλήτων για την αντικατάσταση άλλων υλικών, των μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων αυξάνεται σε τουλάχιστον στο 70 % ανά βάρος
- έως το 2025, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων αυξάνεται σε τουλάχιστον σε 55%, 60% και 65% ανά βάρος έως το 2025, το 2030 και το 2035 αντίστοιχα.

Οι κανόνες και οι μέθοδοι υπολογισμού για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με αυτούς τους στόχους βρίσκονται στην απόφαση 2011/753/ΕΕ της Επιτροπής. Πρόσθετοι κανόνες για τον υπολογισμό, την επαλήθευση και την υποβολή στοιχείων για τα απόβλητα σύμφωνα με την τροποποιημένη [οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα](#) βρίσκονται στην απόφαση (ΕΕ) 2019/1004 της Επιτροπής.

Κυκλική Οικονομία

Στην επικράτεια της ΕΕ, οι νόμοι της ΕΕ αποτελούν το κύριο πλαίσιο και τους στόχους που πρέπει να πληρούν τόσο οι ενέργειες της ΕΕ όσο και οι εθνικές. Με τη νέα Επιτροπή, η Πράσινη Συμφωνία έχει θεσπιστεί ως ομάδα κανονισμών και οδηγιών με στόχο την ολοκληρωμένη να καθοδηγήσει συνολικά τις δράσεις των κρατών μελών για την Πράσινη Μετάβαση. Αν και το πλαίσιο εφαρμογής της Πράσινης Συμφωνίας είναι πολύ ευρύ, το παρόν κεφάλαιο θα επικεντρωθεί στο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία (CEAP), τόσο στο νόμο όσο και στις πιθανές εφαρμογές του.

Τι θα μάθετε

Το πλαίσιο της ΕΕ για την κυκλική οικονομία και τις δυνατότητες εφαρμογής του

Βασικές έννοιες

- Δίκαιο της ΕΕ.
- Κυκλική Οικονομία.
- Χρήση ισοτόπων της ΕΕ.

Μαθησιακοί στόχοι: Επισκόπηση του νομοθετικού δικαίου της ΕΕ για την προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας και πού μπορεί κανείς να βρει τους κατάλληλους ενημερωτικούς πόρους στους ιστότοπους της ΕΕ

Διάρκεια: ±1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου:

-Εισαγωγή στα δύο νομοθετικά μέσα, από τι αποτελούνται, ποια είναι η νομική τους αξία και πώς σχετίζονται με τις εθνικές νομοθεσίες.

-Επεξήγηση των στόχων, των σκοπών και των μέσων της Πράσινης Συμφωνίας του CEAP και των θεμάτων που καλύπτονται.

-Επεξήγηση σχετικά με τον τρόπο χρήσης των ισοτόπων της ΕΕ για την αναζήτηση των επιθυμητών μέσων.

-Χρήση ενημερωτικών δελτίων που εξηγούν τις δύο πράξεις και βίντεο που εξηγούν τον τρόπο πλοήγησης στους ιστότοπους της ΕΕ.

Περιεχόμενο:

Η ΕΕ είναι ένας διεθνής οργανισμός του οποίου οι νόμοι δημιουργούν έννομα αποτελέσματα και είναι υποχρεωτικοί, σε αντίθεση με άλλους οργανισμούς όπως ο ΟΗΕ. Οι νομικές πράξεις της, επιπλέον, απολαμβάνουν εξέχουσα θέση έναντι του εθνικού δικαίου των κρατών μελών της: αυτό σημαίνει ότι οι κανονισμοί, οι οδηγίες και άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του νομικού σώματος κάθε κράτους μέλους. Μέσω του δικαίου της ΕΕ, τα

ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα επιδιώκουν να δώσουν μια κοινή πορεία στα κράτη μέλη όσον αφορά τα θέματα στα οποία η ΕΕ έχει αρμοδιότητα.

Η ΕΕ είναι επίσης ένας πολιτικός οργανισμός, και ιδίως όσον αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,

στοχεύει να πρωτοστατήσει στη μετάβαση σε μια ουδέτερη από άποψη άνθρακα, πλήρως πράσινη οικονομία: έχει ήδη δεσμευτεί να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050 και η νομοθεσία της ΕΕ είναι το πρώτο μέσο που καθοδηγεί τις ενέργειες των κρατών μελών σε έναν κοινό στόχο. Ένα από αυτά τα μέσα είναι η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ.

Μέσα από μια ανακοίνωση του Δεκεμβρίου του 2019, για την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος, επενδύοντας ένα τεράστιο μέρος του προϋπολογισμού της για τη χρηματοδότηση πράσινων έργων σε κάθε τομέα της ζωής μας, από τις μεταφορές έως τις αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων, την ενέργεια, τη βιομηχανία και τη γεωργία, και να επικαιροποιήσει και να αναπτύξει μια πιο ολοκληρωμένη και αυστηρή νομοθεσία για τα ίδια θέματα. Επιπλέον, η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ έχει αναπτύξει ένα σύμφωνο για το κλίμα που επιτρέπει στους ανθρώπους, τις κοινότητες και τους οργανισμούς να συμμετέχουν σε δεσμεύσεις και πραγματικές δραστηριότητες για τη διάδοση, την ευαισθητοποίηση και την τόνωση δράσεων στον τομέα της πράσινης μετάβασης και την ανάπτυξη καλών πρακτικών στο πλαίσιο μιας πιο πράσινης οικονομίας. Το ίδιο θα γίνει και στον τομέα της αγροτικής και αστικής αναμόρφωσης μέσω του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus, το οποίο θα στηρίζει τις τοπικές πρωτοβουλίες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη αρχίσει να εγκρίνει [προτάσεις](#) για έργα στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, τα κονδύλια της Επόμενης Γενιάς, που θεσπίστηκε ως απάντηση στην πανδημία του Covid-19.

Ένα από τα κύρια θέματα που πρέπει να κατακτήσουν οι χώρες και οι πολίτες στο εγγύς μέλλον, ώστε να καταστεί δυνατή η πράσινη μετάβαση και ένα πιο βιώσιμο μέλλον, καθώς και η επίτευξη του στόχου να γίνουμε η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος, είναι η Κυκλική Οικονομία: ως μακρο-θέμα, καλύπτει πολλές πτυχές της καθημερινότητας των καταναλωτών, των παραγωγών, των εταιρειών και των ατόμων, καθώς και κάθε πτυχή των προϊόντων που χρησιμοποιούμε και καταναλώνουμε. Για να καθοδηγήσει τη θεωρητική και πρακτική διαμόρφωση μιας επιτυχημένης κυκλικής οικονομίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία (CEAP).

Ο κύριος στόχος του CEAP είναι να θέσει τις βασικές αρχές για κάθε θέμα και τους τρόπους που θα ακολουθηθούν: η βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ στοχεύει στην αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση πόρων, στην άμβλυνση της πίεσης για εντατικές εξορυκτικές δράσεις, καθώς και στη στήριξη των επιχειρήσεων να υιοθετήσουν καινοτόμες μεθόδους και ταυτόχρονα να ενισχύσει τη βιομηχανική βάση της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (SMEs).

Σε αυτόν τον βαθμό, το CEAP ξεκινά από το σχεδιασμό ενός πιο βιώσιμου πλαισίου πολιτικής προϊόντων το οποίο θα απαιτεί πιο βιώσιμο σχεδιασμό προϊόντων, ενώ παράλληλα δίνει στους καταναλωτές νέα δικαιώματα όσον αφορά τα προϊόντα τους, όπως το δικαίωμα στην επισκευή και σε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο εύρεσης και χρήσης ανταλλακτικών εξαρτημάτων για να μην σπαταλούν τα προϊόντα που αγοράζουν και, τέλος, θα ασχολείται με τις μεθόδους κυκλικής παραγωγής.

Το CEAP επικεντρώνεται κυρίως σε κρίσιμους τομείς προϊόντων όπως η ενέργεια, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι ΤΠΕ, τα έπιπλα και τα ενδιάμεσα προϊόντα, αλλά το πεδίο εφαρμογής υπερβαίνει αυτούς, ιδίως όταν αφορά τις αλυσίδες εφοδιασμού και αξίας, οι οποίες έχουν επίσης πληγεί από την πανδημία Covid-19.

Το CEAP ασχολείται επίσης με τη διαχείριση και τη διάθεση αποβλήτων, με έμφαση στην επιδίωξη ομοιόμορφων συμβόλων, χρωμάτων και πρακτικών σχετικά με την ανακύκλωση, ώστε οι Ευρωπαίοι πολίτες να έχουν τις καλύτερες πρακτικές και ένα μοναδικό σύστημα ανακύκλωσης σε κάθε χώρα. Επιπλέον, αντιμετωπίζει το πρόβλημα των ηλεκτρονικών αποβλήτων και των δευτερογενών πρώτων υλών, ώστε να εφαρμοστεί όχι μόνο η ανακύκλωση αλλά και η επαναχρησιμοποίηση ληγμένων και συσκευασιών.

Είναι πολύ σημαντικό να έχουμε κατά νου την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ και το CEAP καθώς θέτουν τη στρατηγική της ΕΕ για τη μελλοντική πράσινη μετάβαση και ειδικότερα για την ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής κυκλικής οικονομίας. Ακολουθώντας αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, οι νέοι επιχειρηματίες μπορούν να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια για να αντιμετωπίσουν τις σημερινές προκλήσεις και να οικοδομήσουν ένα καλύτερο αύριο.

Ερωτήσεις αξιολόγησης:

Ερώτηση 1: Τι είναι η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ;

Απάντηση 1: Μια ανακοίνωση του Δεκέμβρη του 2019 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
(σωστή)

Απάντηση 2: Ένας κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Μαρτίου του 2020.

Απάντηση 3: Μια οδηγία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Αυγούστου του 2021.

Ερώτηση 2: Τι σημαίνει το CEAP;

Απάντηση 1: Σχέδιο Δράσης του Συμβουλίου
της Ευρώπης.

Απάντηση 2: Σχέδιο δράσης για την κυκλική
οικονομία. (Σωστό)

Απάντηση 3: Εκτίμηση Δυναμικού Κυκλικής Οικονομίας.

Ερώτηση 3: Σε ποιους τομείς επικεντρώνεται το CEAP;

Απάντηση 1: Ενέργεια, Πετρέλαιο
και Απόβλητα.

Απάντηση 2: Όλα τα προϊόντα.

Απάντηση 3: Τομείς κρίσιμων προϊόντων όπως οι ΤΠΕ και τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ως σημείο εκκίνησης. (Σωστό)

Ερώτηση 4: Γιατί τα έγγραφα αυτά είναι σημαντικά για νέους και τις νέες επιχειρήσεις;

Απάντηση 1: Αν δεν συμμορφωθούν, τους επιβάλλεται πρόστιμο.

Απάντηση 2: Είναι οι κατευθυντήριες γραμμές για τη μελλοντική ανάπτυξη της
ευρωπαϊκής οικονομίας.

Απάντηση 3: Περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και κίνητρα για καλές επιχειρήσεις.

Πόροι:

Μαθησιακοί στόχοι: Να διαβάσουν αποτελεσματικά τις νομοθεσίες της ΕΕ και να κατανοήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περιπτώσεις εφαρμογής: N/A

Περίληψη περιεχομένου: Η σελίδα περιέχει τα πρόσφατα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ, το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, καθώς και άλλους συνδέσμους προς την κύρια σελίδα της Πράσινης Συμφωνίας, η οποία περιέχει επίσης επεξηγηματικά βίντεο και ακριβείς πληροφορίες για τους επιμέρους τομείς. Οι νέοι επιχειρηματίες, ξεκινώντας από την κεντρική σελίδα, μπορούν να μεταβούν στον τομέα που τους ενδιαφέρει/χρειάζονται και να ενημερωθούν καλύτερα για τα σχέδια και τις δυνατότητες που δίνει η Ε.Ε.

Περιεχόμενο:

1. Η κύρια σελίδα της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#) : εδώ μπορείτε να έχετε πρόσβαση στους επίσημους πόρους της ΕΕ για την Πράσινη Συμφωνία, από τα απλοποιημένα ενημερωτικά δελτία μέχρι την ανάλυση της στρατηγικής της ΕΕ για κάθε τομέα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: πολλές σελίδες της ΕΕ είναι γραμμένες σε διάφορες γλώσσες. Ενώ η κύρια γλώσσα είναι τα αγγλικά, σε ορισμένες μπορείτε να έχετε πρόσβαση και σε μεταφράσεις για καλύτερη κατανόηση. Εάν ένας σύνδεσμος έχει το σύμβολο τριών τελειών, σημαίνει ότι υπάρχει μετάφραση σε άλλες γλώσσες.

Η ιστοσελίδα αποτελείται από διάφορες ενότητες:

1. Κύρια σημεία.
2. Τα οφέλη της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ: ένα απλό infographic σχετικά με τα πιθανά οφέλη που θα έχει η στρατηγική στους πολίτες της ΕΕ εάν τηρηθεί από τις επιχειρήσεις και τις εταιρείες.
3. Δράσεις: εδώ ο κάθε χρήστης μπορεί να βρει τους επιμέρους τομείς που καλύπτονται από την Πράσινη Συμφωνία και να έχει πρόσβαση ώστε να βρει περισσότερες πληροφορίες ανά τομέα. Οι τομείς που ενδιαφέρουν τους νέους επιχειρηματίες μπορεί να είναι:
  - a. [Βιομηχανία](#)
  - b. [Γεωργία](#)
  - c. [Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη](#)
  - d. [Έρευνα και Καινοτομία](#)
4. Get involved- μπείτε στη διαδικασία: εδώ καταγράφονται δύο κύριοι τρόποι πως οι πολίτες και οι οργανισμοί μπορούν να συνεργαστούν και να συμμετάσχουν, στο

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα και το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus.

5. Χρονολόγιο: η ιστορική αναφορά για την Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα εφόσον το έργο της ΕΕ και των πολιτών βρίσκεται μόλις στην αρχή. Η σελίδα ανανεώνεται συνεχώς για τις νέες εξελίξεις στη ευρωπαϊκή νομοθεσία και τα έργα της Πράσινης Συμφωνίας.

6. Τελευταία νέα: επιπρόσθετα στο χρονολόγιο, υπάρχει ροή ειδήσεων για τα ίδια θέματα.

7. Έγγραφα και Σχετικοί Σύνδεσμοι: για περισσότερες πληροφορίες και ανάλυση σε παρόμοια θέματα ή για τη διερεύνηση των γνώσεων μέσω ενημερωτικών δελτίων και απλουστευμένων εγγράφων.

2. [Το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία](#): η κύρια πύλη CEAP (Circular Economy Action Plan). Αποτελείται από διάφορες ενότητες, πρόσθετους συνδέσμους και χρήσιμα έγγραφα για καλύτερη γνώση πάνω στο θέμα και τις δυνατότητες του.

1. Στόχοι.
2. Δράσεις.
3. Χρονοδιάγραμμα.
4. Τομείς πολιτικής: εδώ είναι ο κύριος τομέας που ενδιαφέρει τους νέους επιχειρηματίες. Όπως και με την Πράσινη Συμφωνία, από εδώ είναι δυνατή η πρόσβαση στον τομέα του ενδιαφέροντος του καθενός και εμβάθυνση στα ευρωπαϊκά έργα και τις δυνατότητες τους.
5. Συνδεδεμένες στρατηγικές: εδώ υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε άλλους τομείς που καλύπτονται από ευρωπαϊκές στρατηγικές ή νόμους. Μπορεί να είναι χρήσιμο για μια πιο ολοκληρωμένη ενημέρωση, αλλά και για να συνδέσει τις προσπάθειες της ΕΕ και να βρει τους πιο χρήσιμους τρόπους για την αξιοποίηση τους.
6. Νέα.
7. Εκδηλώσεις: εδώ, οι χρήστες μπορούν να ενταχθούν στο δίκτυο που προσφέρει η ΕΕ, την Πλατφόρμα Ενδιαφερομένων, να βρουν διαδικτυακά σεμινάρια χρήσιμα για την εμβάθυνση, τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και τη δημιουργία δικτύου.
8. Έγγραφα.

Επαναχρησιμοποίηση

Το τέλος της αρχικής χρήσης ενός προϊόντος δεν σημαίνει ότι η χρησιμότητά του έχει χαθεί για πάντα: πολλά είδη και αντικείμενα μπορούν να έχουν άλλη χρήση που δεν προβλέφθηκε από το σχεδιαστή αρχικά ή, όπως στις περιπτώσεις καλοσχεδιασμένων προϊόντων, που προτείνουν επαναχρησιμοποίηση μετά το «τέλος» του κύκλου ζωής τους. Η έννοια της επαναχρησιμοποίησης αποσκοπεί στο να δώσει μια δεύτερη «ζωή» στα προϊόντα, αξιοποιώντας τα για άλλη χρήση. Η επαναχρησιμοποίηση των αντικειμένων δεν περιορίζεται στη συσκευασία τους, αλλά στο ίδιο το προϊόν που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί με διάφορους τρόπους: η βιομηχανία της μόδας, προκαλεί τη μεγαλύτερη ρύπανση στον κόσμο, πειραματίζεται με τρόπους για την επαναχρησιμοποίηση μεταχειρισμένων και απούλητων προϊόντων, ενώ οι ΜΚΟ δημιουργούν δίκτυο σε διάφορες χώρες για να ενισχύσουν την αλληλεγγύη και να δώσουν σε όλους πρόσβαση στην αξιοπρεπή ένδυση, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην κλιματική και την οικονομική δικαιοσύνη.

Τι θα μάθετε

- Η έννοια της επαναχρησιμοποίησης και η διαφορά της από τη διάθεση των αποβλήτων και την ανακύκλωση.
- Παραδείγματα επαναχρησιμοποίησης και τη σημασία της δικτύωσης.
- Δραστηριότητες κατανόησης για το πώς ένα προϊόν μπορεί να έχει διαφορετικές χρήσεις.

Βασικές έννοιες

- Επαναχρησιμοποίηση.
- Δικτύωση.
- Δεύτερη ζωή στα προϊόντα (Second Life of Products)

Διάρκεια: ± 1 ώρα

Περιπτώσεις εφαρμογής: Το έργο Dona Valore , σε συνεργασία με την Rete Riuse, έχει παρουσία σε πολλές ιταλικές πόλεις όπως το Μιλάνο και άλλες στην Περιφέρεια της Λομβαρδίας. Στόχος του είναι η συλλογή παλαιών, μεταχειρισμένων και ανεπιθύμητων ρούχων από τους πολίτες και η αναδιανομή μέσω του δικτύου της Caritas Ambrosiana και Diocesi di Milano σε άτομα που έχουν ανάγκη, όπως άστεγοι και φτωχοί.

Οι πολίτες μπορούν να ψάξουν για το χαρακτηριστικό διακριτικό του έργου που είναι οι κίτρινοι κάδοι ανακύκλωσης στους οποίους ο καθένας μπορεί να βάλει τα αχρησιμοποίητα ρούχα του, αντί να τα πετάξει στα σκουπίδια.

Η Κοινοπραξία Farsi Prossimo συντονίζει και επιβλέπει το όλο έργο, όντας ο εγγυητής και το σημείο επαφής για τρίτα μέρη που συνάπτουν συμφωνίες μαζί της.

Το δίκτυο της Dona Valore αποτελείται από πολλούς συνεταιρισμούς, που μαζί με την Caritas

Ambrosiana, διαχειρίζονται τη συλλογή των ρούχων από τους κίτρινους κάδους, και όλες τις φάσεις από την τοποθέτηση και τη συντήρηση της υποδομής μέχρι τη μεταφορά των ρούχων στα κέντρα αποθήκευσης.

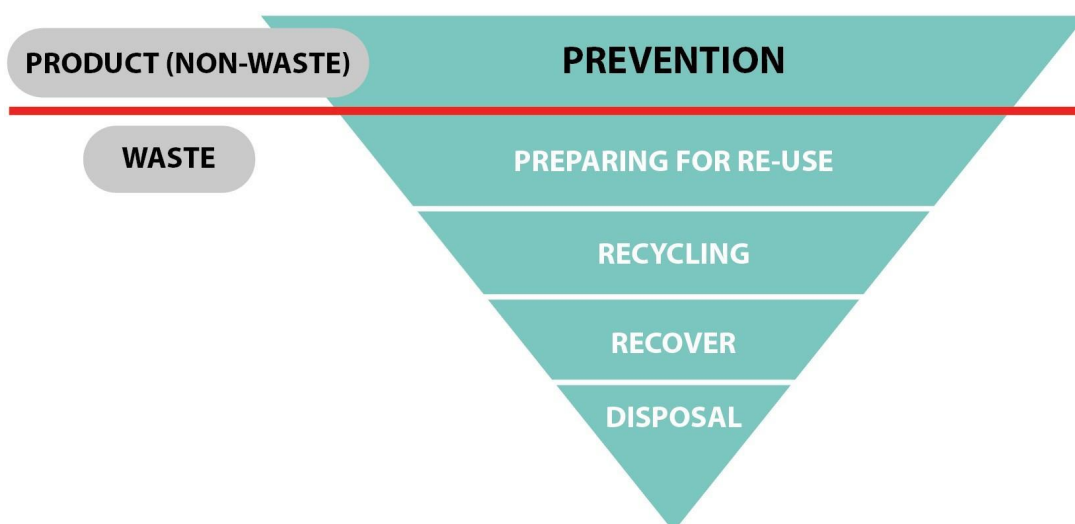
Αφού γίνει η μεταφορά των αποθεμάτων ρούχων στα κέντρα, με εξουσιοδοτημένους μεταφορείς, στη συνέχεια αυτά διανέμονται στα καταστήματα ή σε κέντρα δωρεών, ανάλογα με τις συμβάσεις που προβλέπονται.

Περίληψη περιεχομένου: Εισαγωγή στην έννοια της επαναχρησιμοποίησης, πως μπορεί να ωφελήσει το περιβάλλον και την κοινωνία, παραδείγματα επαναχρησιμοποίησης (Rete Riuse) και μια μικρή εκπαιδευτική άσκηση για το πως οι διάφορες συσκευασίες ή προϊόντα μπορούν να αποκτήσουν μια «δεύτερη ζωή».

Περιεχόμενο: Στην ιεραρχία των αποβλήτων της ευρωπαϊκής Οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα, η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση βρίσκεται στο δεύτερο στάδιο, μετά την πρόληψη: αυτό συμβαίνει επειδή η επαναχρησιμοποίηση δεν αποσκοπεί στη μείωση των αποβλήτων, αλλά δίνει νέα ζωή στο προϊόν και τη συσκευασία του, αποκλείοντας την πιθανή δημιουργία αποβλήτων.

Όταν η κύρια χρησιμότητα ενός προϊόντος λήξει, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η αναπόφευκτη του μοίρα είναι να πεταχτεί: αντιθέτως, μπορεί να αποκτήσει νέα χρήση, κάποιες από τις οποίες απαιτούν περισσότερη δημιουργική φαντασία, και κάποιες άλλες διαίσθηση.

Γιατί επαναχρησιμοποίηση; Οι θετικές πτυχές της επαναχρησιμοποίησης είναι ξεκάθαρες: χρησιμοποιώντας ένα προϊόν για άλλο σκοπό, δεν θα χρειαστεί να το πετάξουμε, δεν παράγουμε απόβλητα και δεν προσθέτουμε αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον μετά το στάδιο της παραγωγής. Η επαναχρησιμοποίηση εγγυάται επίσης θετικό οικονομικό αντίκτυπο, αφού χρησιμοποιούμε τα ήδη υπάρχοντα προϊόντα για άλλο σκοπό ή στόχο και μειώνουμε τα έξοδα για νέες αγορές και τα έξοδα για τη απόρριψη τους. Τέλος, σε πολλές χώρες η vintage μόδα και η αισθητική έχουν επικρατήσει, επομένως η επαναχρησιμοποίηση συσκευασιών και παλαιών προϊόντων, ειδικά για καφετέριες και κλαμπ, καθώς και η χρήση παλαιών επίπλων κατασκευασμένων από επαναχρησιμοποιημένα προϊόντα, μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο για τις επιχειρήσεις και να προσελκύσει άλλες κατηγορίες πελατών, όπως οι νέοι.

Η επαναχρησιμοποίηση έχει επίσης μεγάλη κοινωνική προστιθέμενη αξία ως κίνητρο για τη δικτύωση μεταξύ επιχειρήσεων και ΜΚΟ: σε πολλές πόλεις της Βόρειας Ιταλίας το Rete Riuse συγκεντρώνει πολίτες, οργανισμούς της Caritas και ΜΚΟ για τη δημιουργία ενός δικτύου συλλογής

και αναδιανομής παλαιών και αχρησιμοποίητων ρούχων.

Η βιομηχανία της μόδας είναι ανάμεσα στις πιο ρυπογόνες, και επίσης πολλές εταιρείες αρχίζουν να αποσύρουν τα παλιά ρούχα των πελατών τους που δεν τα χρησιμοποιούν πλέον, για να ανακτήσουν ενδεχομένως υλικά που θα χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικά έργα.

Η επαναχρησιμοποίηση είναι μια σημαντική στάση που μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί στο σπίτι με την οικογένεια: οι συσκευασίες των υγρών όπως η σάλτσα ντομάτας, το γάλα και το νερό μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά για αποθήκευση άλλων υγρών ή να χρησιμοποιηθούν με πιο ευφάνταστους τρόπους. Μια εξαιρετική άσκηση που μπορεί να γίνει στο σπίτι ή σε ένα εργαστήριο, είναι να σκεφτούμε τα προϊόντα που βλέπουμε στο δωμάτιο ή αυτά που χρησιμοποιούμε περισσότερο στο σπίτι και να φανταστούμε τον πιθανό κύκλο ζωής τους και πώς θα μπορούσαμε να τα «σώσουμε», δίνοντάς τους μια νέα χρήση.

Μπορώ να το επαναχρησιμοποιήσω;

Μαθησιακοί στόχοι: Απόκτηση εμπειρίας, ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας με το να σκεφτεί ποια προϊόντα μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για όσο το δυνατόν λιγότερα απόβλητα.

Διάρκεια: ± 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: σε αυτή τη δραστηριότητα, οι εκπαιδευτές μπορούν να φέρουν μερικά παλιά προϊόντα ή/και να ζητήσουν από την ομάδα να φέρει τα δικά της. Η ομάδα αφού τα εξετάσει θα πρέπει να βρει εναλλακτική χρήση για το κάθε ένα από αυτά. Ο στόχος της δραστηριότητας είναι η δημιουργία ενός έργου που θα περιλαμβάνει τη συγκέντρωση διαφόρων αντικειμένων/προϊόντων και τη μετατροπή τους για άλλο σκοπό ή για οποιαδήποτε εμπορική χρήση. Στη συνέχεια, τα έργα θα αξιολογηθούν και θα τεθούν σε μικρής κλίμακας εφαρμογή ώστε η ομάδα να αποκτήσει γνώση για το πώς μπορεί να υλοποιηθεί ένα τέτοιο έργο. Μπορούν να απονεμηθούν βραβεία εάν αυτό κριθεί σκόπιμο.

Περιεχόμενο: Αυτή η δραστηριότητα θα αποτελείται από διάφορες φάσεις:

1. Οι εκπαιδευτές θα χρησιμοποιήσουν κάποια παλιά προϊόντα ή/και θα ζητήσουν από την ομάδα-στόχο να φέρει κάποια δικά της. Μπορούν να είναι είτε παλιά αχρησιμοποίητα ρούχα, συσκευασίες τροφίμων, παλιά κουτιά και χάρτινες συσκευασίες, είτε πλαστικά μπουκάλια και καπάκια μπουκαλιών, ή ακόμα πιο σύνθετα προϊόντα όπως παλιά smartphone και συσκευές, ώστε να αυξηθεί η δυσκολία της δραστηριότητας.

2. Η ομάδα θα κληθεί να επιλέξει μια κατηγορία προϊόντων ή μια επιλογή διαφορετικών προϊόντων, σύμφωνα με τη φαντασία της. Ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, η δραστηριότητα θα πραγματοποιηθεί σε μικρές ομάδες ή ατομικά.

3. Κάθε άτομο/ομάδα θα πρέπει στη συνέχεια να σκεφτεί μια πιθανή εναλλακτική χρήση για το συγκεκριμένο προϊόν, κατηγορία αντικειμένου ή την επιλογή των προϊόντων: μπορεί να είναι ένα έργο που συνεπάγεται τη χρήση μέρους ή όλων των πραγμάτων που επιλέχθηκαν, ή ακόμα για μια νέα εμπορική ζωή του προϊόντος.

-Για παράδειγμα, τα πλαστικά μπουκάλια μπορούν να κοπούν και να χρησιμοποιηθούν ως δοχεία ή διακοσμητικά, τα καπάκια τους για κολάζ σε σχολεία. Τα παλιά μπουκάλια μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε θεατρικές παραστάσεις, για τα σκηνικά ή να πουληθούν ξανά μετά από σχολαστικό πλύσιμο ως vintage προϊόντα. Οι εκπαιδευτές μπορούν να εισηγηθούν προτάσεις ή εάν η ομάδα δυσκολεύεται να βρει μια ιδέα ή να την καθοδηγήσουν.

4. Αφού δώσουμε χρόνο, τα έργα της κάθε ομάδα/μέλους εξετάζονται και αναλύονται ως προς τη σκοπιμότητα και την ελκυστικότητα τους. Κάθε ομάδα μπορεί να εξηγήσει γιατί επέλεξε το έργο της και πώς μπορεί αυτό να βοηθήσει το περιβάλλον και να αποτελέσει παράδειγμα επαναχρησιμοποίησης. Θα δοθεί λίγος χρόνος ώστε οι άλλες ομάδες/άτομα να κάνουν ερωτήσεις και να συζητήσουν για τα έργα.

5. Στο τέλος της συζήτησης, όλη η ομάδα θα αποφασίσει ποιο έργο είναι το πιο ελκυστικό, ποιο μπορεί να βοηθήσει περισσότερο το περιβάλλον και ποιο είναι το πιο ρεαλιστικό και εφικτό. Εάν είναι δυνατόν, οι εκπαιδευτές θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να βεβαιωθούν ότι

κάθε έργο έχει τις δυνατότητες του και, εάν είναι δυνατόν, να συνθέσουν ή να ενώσουν τα έργα σε ένα πιο ολοκληρωμένο ή σε σύστημα επαναχρησιμοποίησης.

Ερωτήσεις - Κεφάλαιο 1

Ερώτηση 1: Ένα βιώσιμο έργο είναι:

Απάντηση 1: το έργο που στοχεύει μόνο στο κέρδος.

Απάντηση 2: το έργο στοχεύει μόνο στο περιβάλλον.

Απάντηση 3: το έργο που ενδιαφέρεται για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Ερώτηση 2: Τι είναι η οικολογική καινοτομία;

Απάντηση 1: κάθε καινοτομία που μεταφράζεται σε σημαντικό βήμα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, μειώνοντας τον τις επιπτώσεις των τρόπων παραγωγής μας στο περιβάλλον.

Απάντηση 2: στη διαχείριση της επιχείρησής σας λαμβάνεται υπόψη μόνο την οικονομία.

Απάντηση 3: δημιουργία ενός έργου που δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της αγοράς.

Ερώτηση 3: Ποιες είναι οι αρχές που συνδέονται με τον οικολογικό επιχειρηματία;

Απάντηση 1: Μείωση των σκουπιδιών, μείωση των εκπομπών αερίων, μείωση των επικίνδυνων χημικών υπολειμμάτων, επαναχρησιμοποίηση των βιομηχανικών αποβλήτων ως πρώτη ύλη, χρήση βιώσιμης ενέργειας μειώνοντας την υπερβολική χρήση της.

Απάντηση 2: Κέρδος, ρύπανση και νερό.

Απάντηση 3: Ενέργεια, μεταφορές και ρύπανση.

Ερώτηση 4: Ποιος είναι ο παράγοντας που επηρεάζει τον κλάδο των μεταφορών τελευταίως;

Απάντηση 1: Covid-19.

Απάντηση 2: Πληθωρισμός.

Απάντηση 3: Έλλειψη πρώτων υλών.

Ερώτηση 5: Ποια προβλήματα δεν μπορεί να λύσει η ψηφιακή επικοινωνία;

Απάντηση 1: Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Απάντηση 2: Κοινωνική απομόνωση.

Απάντηση 3: Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Ερώτηση 6: Ποια προβλήματα μπορεί να λύσει η καλή εφοδιαστική/logistics;

Απάντηση 1: Κοινωνική απομόνωση και προβλήματα υγείας.

Απάντηση 2: Εκπαιδευτικά κενά.

Απάντηση 3: Μείωση του κόστους της μεταφοράς και της ρύπανσης.

Ερώτηση 7: Τι κίνδυνο ενέχει το CO₂;

Απάντηση 1: Δηλητηρίαση του περιβάλλοντος.

Απάντηση 2: Θέρμανση του πλανήτη.

Απάντηση 3: Επικίνδυνο για τα ζώα.

Ερώτηση 8: Πώς ορίζεται η καθαρή ενέργεια;

Απάντηση 1: Ανανεώσιμες
πηγές ενέργειας.

Απάντηση 2: Όχι ορυκτά
καύσιμα.

Απάντηση 3: Μηδενικές
εκπομπές.

Ερώτηση 9: Ποιο είναι το κύριο όφελος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

Απάντηση 1: Δεν εξαντλούνται.

Απάντηση 2: Εξάγεται από τη Γη.

Απάντηση 3: Είναι φθηνότερη η παραγωγή
τους.

Ερώτηση 10: Ποιος είναι ο ορισμός για την κατανάλωση νερού;

Απάντηση 1: Το συνολικό διαθέσιμο νερό μιας περιοχής.

Απάντηση 2: Πόσο νερό αντλείται ανά ημέρα σε μια χώρα.

Απάντηση 3: Η διαφορά μεταξύ του νερού που αντλείται και του νερού που επιστρέφεται στην πηγή.

**Ερώτηση 11: Ποια είναι τα αίτια της
ατμοσφαιρικής ρύπανσης;**

Απάντηση 1: Ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών.

Απάντηση 2: Καπνός και εκπομπές αυτοκινήτων.

Απάντηση 3: Βιοποικιλότητα.

Ερώτηση 12: Πώς δεν μπορεί να λυθεί η κρίση έλλειψης του νερού;

Απάντηση 1: Ανακύκλωση νερού.

Απάντηση 2: Χρήση ανανεώσιμων πηγών και συλλογή βρόχινου
νερού.

Απάντηση 3: Κατασκευή νέων εργοστασίων.

Ερώτηση 13: Πού μπορώ να βρω τις τελευταίες εξελίξεις για την Κυκλική Οικονομία;

Απάντηση 1: στην ενότητα τελευταία νέα της σελίδας

CEAP.

Απάντηση 2: στην ενότητα Χρονοδιάγραμμα της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ.

Απάντηση 3: στη ενότητα Εκδηλώσεις της σελίδα CEAP.

Ερώτηση 14: Υπάρχει συγκεκριμένη σελίδα για τον τομέα εργασίας μου;

Απάντηση 1: Όχι.

Απάντηση 2: Ναι, στη σελίδα Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ.

Απάντηση 3: Ναι στη σελίδα Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ και στη σελίδα CEAP.

Ερώτηση 15: Πού μπορώ να βρω περισσότερες πληροφορίες και υλικό σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει η ΕΕ;

Απάντηση 1: Στις ενότητες Έγγραφα της Πράσινης Συμφωνίας ΕΕ και CEAP.

Απάντηση 2: στην ενότητα Σχετικοί σύνδεσμοι του CEAP.

Απάντηση 3: στην ενότητα Εκδηλώσεις της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ.

Ερώτηση 16: Ποια είναι η κορυφαία χώρα της ΕΕ στις πράσινες πρωτοβουλίες;

Απάντηση 1: Ιταλία.

Απάντηση 2: Ολλανδία.

Απάντηση 3: Κροατία.

Ερώτηση 17: Τι έχουμε στην κορυφή της ιεραρχίας για το Νερό;

Απάντηση 1: Ανακύκλωση.

Απάντηση 2: Επαναχρησιμοποίηση.

Απάντηση 3: Πρόληψη.

Ερώτηση 18: Πόσα κιλά αστικών αποβλήτων παράγουν οι Ευρωπαίοι ετησίως;

Απάντηση 1: Πάνω από 400
κιλά.

Απάντηση 2: Πάνω από 100
κιλά.

Απάντηση 3: Πάνω από 900
κιλά.

Ερώτηση 19: Σε ποιο στάδιο της ιεράρχησης για τα Απόβλητα της ΕΕ μπορούμε να βρούμε την Προετοιμασία για Επαναχρησιμοποίηση;

Απάντηση 1: Δεύτερον, μετά την
πρόληψη.

Απάντηση 2: Τελευταίο, πριν από την
απόρριψη.

Απάντηση 3: Στη μέση, μετά την
ανακύκλωση.

Ερώτηση 20: Γιατί πρέπει να δεσμευτώ ότι θα επαναχρησιμοποιώ;

Απάντηση 1: Γιατί η κυβέρνηση δίνει χρηματικά κίνητρα.

Απάντηση 2: Για την εξοικονόμηση αποβλήτων, τις δυνατότητες δικτύωσης και τις οικονομικές θετικές επιπτώσεις.

Απάντηση 3: Επειδή είναι μια ωραία λέξη.

Ερώτηση 21: Ποιος μπορεί να ασχοληθεί με την επαναχρησιμοποίηση;

Απάντηση 1: Μόνο μεγάλες εταιρείες.

Απάντηση 2: Νοικοκυριά, νεοσύστατες επιχειρήσεις, ΜΚΟ και οργανισμοί.

Απάντηση 3: Όποιος κάνει τα περισσότερα απόβλητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Πράσινη επανακατάρτιση

Σε αυτή την ενότητα, θα είστε σε θέση να κατανοήσετε τις επιπτώσεις της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία που βασίζεται στην οικολογική καινοτομία, η οποία αποτελεί ευκαιρία και όχι πρόκληση. Πράγματι, η αλλαγή μπορεί να δημιουργήσει πολύ περισσότερες θέσεις εργασίας από όσες χάνονται. Όμως, όσοι κινδυνεύουν να χάσουν τη δουλειά τους θα είναι δικαιολογημένα φοβισμένοι. Για να μην μείνουν πίσω, είναι απαραίτητο να αποκτήσουν νέες δεξιότητες που είναι περισσότερο προσανατολισμένες στη βιωσιμότητα.

Τι θα μάθετε

-Ποιες είναι οι πράσινες θέσεις εργασίας.

-Ο ρόλος της επανεκπαίδευσης.

-Ότι η επανεκπαίδευση εργαζομένων για πράσινες θέσεις εργασίας προσφέρει μακροπρόθεσμο στόχο για τη φροντίδα της οικονομίας μας και της Γης, αλλά, πάνω απ' όλα, προσφέρει πολλές ευκαιρίες στους εργαζόμενους.

Βασικές έννοιες

- Επανακατάρτιση των εργαζομένων.
- Πράσινη Οικονομία.
- Πράσινες θέσεις εργασίας.

Μαθησιακοί στόχοι: Ευαισθητοποίηση σχετικά με το τι είναι οι πράσινες θέσεις εργασίας, το ρόλο της επανακατάρτισης, το γεγονός ότι η επανεκπαίδευση των εργαζομένων για τις πράσινες θέσεις εργασίας χρειάζεται πολύ χρόνο για τη φροντίδα της οικονομία μας και της Γης, αλλά πάνω από όλα προσφέρει πολλές ευκαιρίες για τους εργαζόμενους.

Διάρκεια: 1 ώρα

- Ικανότητες

Περιπτώσεις εφαρμογής: Η εξέλιξη της αυτοκίνησης προς τον ηλεκτρικό κόσμο απαιτεί εξειδικευμένο μηχανολογικό προσωπικό. Οι εταιρείες προχωρούν ήδη στην εκπαίδευση όσων θα επισκευάζουν ηλεκτρικά οχήματα. Ας δούμε πώς ένας πράσινος μηχανικός που πιθανότατα θα έχει λιγότερο λαδωμένα χέρια, θα περιβάλλεται όμως από ηλεκτρονικά διαγνωστικά εργαλεία. Σχεδόν σαν να ήταν χειρουργός. Πράγματι, όμως οι μηχανικοί, δεν αρκεί πλέον να είναι παθιασμένοι με τα αυτοκίνητα, αλλά πρέπει να καταλαβαίνουν την ηλεκτρική μηχανική/ηλεκτρολογία. Αυτή, θα να είναι η δουλειά του μέλλοντος για τους μηχανικούς αυτοκινήτων και μοτοσικλετών. Αυτά τα ηλεκτροκίνητα οχήματα θα αυξάνονται. Με λίγα λόγια, οι μελλοντικοί μηχανικοί θα πρέπει να ασχοληθούν με τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και θα πρέπει να γνωρίζουν πώς να τα επισκευάζουν. Αυτό θα μπορούσε να είναι πρόβλημα για όσους κάνουν αυτή τη δουλειά εδώ και χρόνια. Οι κατασκευαστές αυτοκινήτων κάνουν έκκληση: πρέπει να συμβαδίζετε με την εποχή, επίσης να

επιστρέψετε στην τάξη ή σε κάθε περίπτωση σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον για να επικαιροποιήσετε τις δεξιότητές σας. Η είσοδος σε μια νέα εποχή κίνησης οχημάτων απαιτεί επίσης εκπαιδευμένους τεχνικούς ικανούς να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις της παραγωγής και να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα ψηφιακά εργαλεία. Για παράδειγμα, στο εργοστάσιο του Zwickau, η Volkswagen δραστηριοποιείται τόσο για την παραγωγή του Id.3 όσο και για την εκπαίδευση των μηχανικών του μέλλοντος*.

* [Ο μηχανικός του μέλλοντος θα κάνει μια πραγματικά πράσινη δουλειά](#)

Περίληψη περιεχομένου: Όταν μιλάμε για πράσινες θέσεις εργασίας, εννοούμε συνήθως θέσεις εργασίας στους τομείς της πράσινης οικονομίας, θέσεις εργασίας που μπορούν να έχουν θετικό και ζωτικό αντίκτυπο στο περιβάλλον μειώνουν τις εκπομπές, διατηρούν και αποκαθιστούν τη φύση. Λόγω του ευρέος φάσματος των θέσεων εργασίας που θεωρούνται πράσινες, ευρύ είναι και το φάσμα των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επιτυχία κάποιου σε αυτές τις θέσεις εργασίας. Υπάρχει μια σχολή σκέψης που λέει ότι οποιαδήποτε δουλειά μπορεί να είναι μια πράσινη, ή τουλάχιστον να είναι «πιο πράσινη», αν σκεφτούμε συνειδητά ότι την κάνουμε με τρόπο που μπορεί να έχει θετικότερο αντίκτυπο στο περιβάλλον.*

Περιεχόμενο: Τα πράσινα επαγγέλματα αντιπροσωπεύουν τεράστιες δυνατότητες σε μια άνιση παγκόσμια οικονομική προοπτική. Ενώ περισσότεροι από 100 εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη δουλειά τους το 2020 λόγω της πανδημίας που πλήττει τις οικονομίες σε όλο τον κόσμο, πολλές κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμοί απευθύνουν έκκληση για πράσινη ανάκαμψη, επισημαίνοντας τις ταχύτερες ευκαιρίες ανάπτυξης. Ο στόχος για τα πράσινα επαγγέλματα είναι να προσφέρουν διπλά οφέλη όπως καλές θέσεις εργασίας και νέους τρόπους αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών κρίσεων. Οι ελπίδες αυτές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες: η ΔΟΕ (ILO) εκτιμά ότι ενώ 24 εκατομμύρια θέσεις εργασίας μπορούν να δημιουργηθούν από την ενεργειακή μετάβαση και την κυκλική οικονομία, άλλα 72 εκατομμύρια μπορεί να χαθούν μέχρι το 2030 λόγω της θερμικής καταπόνησης. Τέτοιοι αριθμοί δείχνουν ότι πρέπει να στραφούμε στην πράσινη οικονομία για να αποτρέψουμε μελλοντικές απώλειες θέσεων εργασίας και να διασφαλίσουμε το μέλλον του πλανήτη μας. Οι περισσότεροι εμπειρογνώμονες πιστεύουν ότι η μετάβαση στο μηδενικό ισοζύγιο θα οδηγήσει στην καθαρή δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας που θα πληρώνουν μισθό διαβίωσης. Ωστόσο, δεν είναι όλες οι πράσινες θέσεις εργασίας ίσες. Ορισμένες είναι υψηλής εξειδίκευσης, υψηλά αμειβόμενες και απαιτούν ανώτερα πτυχία. Πάρτε, για παράδειγμα, έναν περιβαλλοντικό μηχανικό που βελτιστοποιεί τις διαδικασίες σε μια μονάδα ανακύκλωσης ή έναν περιβαλλοντολόγο που ελέγχει τα επίπεδα ρύπων σε μια μονάδα επεξεργασίας λυμάτων ή έναν επιχειρηματία πράσινης τεχνολογίας. Άλλες απαιτούν λιγότερα προσόντα με χαμηλότερες αμοιβές όπως τις εγκαταστάσεις των σημείων φόρτισης οχημάτων, της μόνωσης ή των ηλιακών συλλεκτών. Δεδομένου του ευρέος φάσματος των επαγγελματιών που μπορούν να θεωρηθούν πράσινα, υπάρχει και ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων που απαιτούνται για να επιτύχει κανείς σε αυτές τις θέσεις εργασίας. Οι πράσινες δεξιότητες μπορούν να προσδιοριστούν σε τρεις κατηγορίες:

- Θέσεις εργασίας χαμηλής εξειδίκευσης : μάθηση στο χώρο εργασίας ή σύντομα προγράμματα επανεκπαίδευσης και επανακατάρτισης.
- Θέσεις εργασίας μέσης εξειδίκευσης: σύντομα ή μεγαλύτερα προγράμματα επανεκπαίδευσης και επανακατάρτισης ΤΕΚ.
- Επαγγέλματα υψηλής εξειδίκευσης: πανεπιστημιακό πτυχίο - μεγαλύτερα προγράμματα επανακατάρτισης**

* [Επανακατάρτιση εργαζομένων για την πράσινη οικονομία](#)

** [Δεξιότητες για ένα πιο πράσινο μέλλον](#)

Κλιματική Μετανάστευση

Στόχος της ενότητας αυτής είναι να συμβάλει στη συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο που έχει η κλιματική αλλαγή στη μετανάστευση, τη δυναμική συμβολή της τελευταίας στις διαδικασίες προσαρμογής για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της παρούσας κλιματικής κρίσης και τη σημασία της πρόληψης για την αναχαίτιση του φαινομένου.

Τι θα μάθετε

Για τη σχέση μεταξύ της μετανάστευσης και του κλίματος. Τους κινδύνους από τη θεώρηση της μετανάστευσης ως μορφή προσαρμογής και η σημασία της πρόληψης.

Βασικές έννοιες

- Κλιματική μετανάστευση.
- Πρόληψη.
- Προσαρμογή.

Μαθησιακοί στόχοι: Κατανόηση του φαινομένου της κλιματικής μετανάστευσης και ενημέρωση για τις μορφές πρόληψης για την αποφυγή της κλιματικής μετανάστευσης ή τουλάχιστον την καταπολέμησή της.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περιπτώσεις εφαρμογής: Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τη διαθεσιμότητα των υδάτινων πόρων και μπορεί να επιδεινώσει τις συγκρούσεις για το νερό σε διακρατικές λεκάνες απορροής. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι οι χώρες της Κεντρικής Ασίας διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο λόγω του μεγάλου αριθμού κατοίκων, της πολύπλοκης πολιτικής κατάστασης και της αναμενόμενης μείωσης των υδάτινων πόρων που προέρχονται από τις μεγάλες οροσειρές. Αυτό προκαλεί μετατοπίσεις πληθυσμών που έχουν συνέπειες στην τοπική οικονομία, δημιουργούν φτωχοποίηση και ενθαρρύνουν την έξοδο*.

Περίληψη περιεχομένου: Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) έχει εντοπίσει τρεις βασικές μορφές κινητικότητας που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή.

Πρώτη είναι η μετανάστευση, ένας όρος που χρησιμοποιείται με την ευρεία έννοια και να αναφερθεί σε ανθρώπους που μετακινούνται εντός ή εκτός της χώρας τους για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών.

Οι εκτοπίσεις, η δεύτερη μορφή κινητικότητας, είναι οι αναγκαστικές μετακινήσεις λόγω των περιβαλλοντικών καταστροφών.

Οι προγραμματισμένες μετακινήσεις, από την άλλη πλευρά, αντιπροσωπεύουν την τρίτη μορφή κινητικότητας και αφορούν κοινότητες που μετακινούνται σε ασφαλέστερα μέρη λόγω της

Re the climate

αδυναμίας να παραμείνουν σε εδάφη που κινδυνεύουν ανεπανόρθωτα από μη αναστρέψιμα περιβαλλοντικά γεγονότα.

* [Κλιματική αλλαγή και συγκρούσεις για το νερό: Κεντρική Ασία σε κίνδυνο](#)

Περιεχόμενο: Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) αναφέρεται στην κλιματική μετανάστευση ως υποκατηγορία των περιβαλλοντικών μεταναστεύσεων, όπως αυτές καθορίζονται από ένα συγκεκριμένο φαινόμενο: την κλιματική αλλαγή. Για τους σκοπούς αυτής της μελέτης θα χρησιμοποιήσουμε τους όρους «κλιματικοί μετανάστες» και «κλιματικές μεταναστεύσεις», αν και αυτοί οι ορισμοί συνοδεύονται από άλλες κατηγορίες και ορολογίες που είναι σε συνεχή εξέλιξη. Αν και ο όρος «περιβαλλοντικές μεταναστεύσεις» περιγράφει, κατά τη γνώμη μας, με μεγαλύτερη ακρίβεια το εν λόγω φαινόμενο, η αναφοράς τη λέξη «κλίμα», όταν μιλάμε για μεταναστεύσεις που προκαλούνται από ακραία περιβαλλοντικά φαινόμενα, βοηθά να αποσαφηνιστούν τα ανθρώπινα αίτια και οι σχετικές πολιτικές ευθύνες που χαρακτηρίζουν αυτά τα φαινόμενα. Ιστορικά, ο πρώτος ορισμός που χρησιμοποιήθηκε, και επινοήθηκε πριν από σαράντα πέντε χρόνια, ήταν αυτός των «οικολογικών προσφύγων». Αν και παραμένει ένα θέμα που εξακολουθεί να συζητείται έντονα, υπάρχει η τάση να αποφεύγεται η χρήση του όρου «πρόσφυγας» λόγω της έλλειψης νομικών βάσεων στο διεθνές δίκαιο - από νομικής άποψης, στην πραγματικότητα, ο όρος «περιβαλλοντικός πρόσφυγας» είναι ακατάλληλος, καθώς το διεθνές δίκαιο δεν έχει ακόμη καθορίσει το καθεστώς όσων εγκαταλείπουν την πατρίδα τους για περιβαλλοντικούς λόγους, ιδίως λόγω της δυσκολίας να διακριθούν σαφώς από τους άλλους, και ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες του 1951. Το κενό στις πολιτικές και της διεθνείς νομοθεσίες οδήγησε στην υιοθέτηση της Πρωτοβουλίας Nansen (Η Πρωτοβουλία Nansen ξεκίνησε το 2012 με πρωτοβουλία της Ελβετίας και της Νορβηγίας με στόχο τη δημιουργία συναίνεσης μεταξύ των κρατών για τον καλύτερο τρόπο ρύθμισης του φαινομένου της διασυνοριακής κινητικότητας που συνδέεται με τις μετακινήσεις που προκαλούνται από ακραία περιβαλλοντικά φαινόμενα, τόσο ξαφνικά όσο και σταδιακά, που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή) και του διαλόγου γύρω από την πλατφόρμα για τις μετακινήσεις λόγω καταστροφών. Ωστόσο, ο όρος «κλιματικοί πρόσφυγες» συνεχίζει να χρησιμοποιείται για να τονίσει το γεγονός ότι όσοι πλήττονται από αυτά τα φαινόμενα είναι ακούσια θύματα που δικαιούνται υποστήριξη και αποζημίωση – έμφαση που τείνει να αποφύγει, ο πιο ουδέτερος όρος «κλιματικός μετανάστης». Το πέρασμα από τον όρο «κλιματικός πρόσφυγας» σε αυτόν του «κλιματικού μετανάστη» τα τελευταία δέκα χρόνια είναι αντιπροσωπευτικό της πολιτικής διαμάχης γύρω από αυτό το φαινόμενο. Επιπλέον, η πόλωση της συζήτησης γύρω από αυτούς τους δύο όρους είναι μια χρήσιμη αναπαράσταση των κρίσιμων στοιχείων και ευκαιριών που χαρακτηρίζουν την ιδέα της μετανάστευσης ως μορφή προσαρμογής και της προοδευτικής επιβεβαίωσής της στον πολιτικό διάλογο σε διεθνές επίπεδο. Παράδειγμα της έλλειψης διεθνούς συναίνεσης αποτελεί το γεγονός ότι ο όρος «κλιματικός πρόσφυγας» δεν έχει υιοθετηθεί από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), η οποία προτιμά να αναφέρεται σε ανθρώπους που αναγκάζονται να μετακινηθούν σε συνθήκες καταστροφών και κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, αυτό δεν πρέπει να αποσπά την προσοχή - όπως αναγνωρίζεται και από το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες του 2018 - από το γεγονός ότι η αύξηση της κλιματικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης και των καταστροφών επηρεάζει τους καθοριστικούς παράγοντες των προσφυγικών μετακινήσεων. Μπροστά στην εμφανή αύξηση του φαινομένου των μετακινήσεων που προκαλούνται από περιβαλλοντικούς παράγοντες, η θέσπιση μηχανισμών νομικής προστασίας σε διεθνές και εθνικό επίπεδο καθίσταται ολοένα και πιο επείγουσα, όπως, για παράδειγμα, η δυνατότητα απόκτησης κάποιας μορφής προστασίας για περιβαλλοντικούς λόγους. Προς αυτή την κατεύθυνση, παρά τις εκτιμήσεις νομικής φύσης και την αντίσταση που επιδεικνύουν τα κράτη στην αναγνώριση του καθεστώτος του κλιματικού πρόσφυγα, μια πρόσφατη απόφαση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ άνοιξε την

πόρτα σε μελλοντικές αιτήσεις ασύλου για λόγους που σχετίζονται με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Ο ίδιος ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) προτιμά τον όρο «πρόσφυγας» από αυτό του «κλιματικού μετανάστη», τονίζοντας έτσι την ανάγκη η συζήτηση για το θέμα της κλιματικής μετανάστευσης να διατηρήσει κατά προτεραιότητα την εστίαση στα προληπτικά μέτρα. Επιπλέον, τονίζεται ότι η κινητικότητα που συνδέεται με τα ακραία κλιματικά φαινόμενα δεν είναι αποκλειστικά αναγκαστική και ότι η διαχείριση της μετανάστευσης και οι σχετικές πολιτικές μπορούν να δώσουν λύσεις.

Ο ΔΟΜ υπογραμμίζει επίσης πόσο περίπλοκο είναι να απομονωθούν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες από άλλους οικονομικού, πολιτικού και κοινωνικού χαρακτήρα και τους πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με την επαναλειτουργία της

Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Τέλος, ο ΔΟΜ υπογραμμίζει ήδη την ύπαρξη πολλών νομικών εργαλείων δικαίου που μπορούν να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής μετανάστευσης όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους πρόσφυγες, το ανθρωπιστικό δίκαιο, καθώς και εργαλεία για τη διαχείριση των εσωτερικών εκτοπίσεων, των καταστροφών και της κλιματικής μετανάστευσης. Ο FAO προτείνει μια άλλη ορολογία, η οποία κάνει λόγο για «μετανάστευση ανάγκης» με στόχο να τονίσει το γεγονός ότι η κινητικότητα που προκαλείται από το κλίμα είναι σπάνια, ποτέ εθελοντική και ότι πολλοί από τους ανθρώπους που πλήττονται από αυτά τα φαινόμενα βλέπουν να επιδεινώνονται οι κοινωνικοοικονομικές τους συνθήκες ακριβώς λόγω της ακούσιας μετανάστευσης. Όσον αφορά την πρόληψη, είναι απαραίτητο να καταδειχθεί η προσαρμογή, η πρόβλεψη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η λήψη κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων. Απαιτούνται στρατηγικές και δράσεις σε τοπικό, εθνικό, διακρατικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ενσωμάτωση σε πολιτικές από άλλους τομείς είναι απαραίτητη και συμβαίνει όλο και συχνότερα, όπως η διαχείριση των υδάτων και των οικοσυστημάτων, η μείωση του κινδύνου καταστροφών, η διαχείριση των παράκτιων ζωνών, η γεωργική και αγροτική ανάπτυξη, οι υπηρεσίες υγείας, ο αστικός σχεδιασμός ή/και η περιφερειακή ανάπτυξη. Οι δράσεις περιλαμβάνουν τεχνολογικά μέτρα βασισμένα στο οικοσύστημα και μέτρα που προωθούν την αλλαγή συμπεριφοράς*.

* <https://www.eea.europa.eu/it/themes/adattamento-al-cambiamento-climatico/intro>

Μοντέλο και συμπεριφορές για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Σε αυτή την ενότητα, θέλουμε να παρουσιάσουμε την «Ατζέντα 2030». Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι ένα πρόγραμμα δράσης για τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την ευημερία που υπογράφηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 από τις κυβερνήσεις των 193 χωρών μελών των Ηνωμένων Εθνών. Ενσωματώνει 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, SDGs, σε ένα ευρύ πρόγραμμα δράσης για συνολικά 169 «στόχους» ή ορόσημα. Στην ενότητα μας θα επικεντρωθούμε στον στόχο 13: Προώθηση δράσης, σε όλα τα επίπεδα, για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Βασικές έννοιες

- Κλιματική αλλαγή.
- Βιώσιμη ανάπτυξη.
- ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ.

Μαθησιακοί στόχοι: Ενημέρωση της ομάδας-στόχου για αυτήν την ατζέντα που καταρτίστηκε από τα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με τους στόχους και τους σκοπούς που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το 2030 και να μεταφέρει τις συμπεριφορές που πρέπει να εφαρμοστούν για τη διαφύλαξη του πλανήτη μας.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι αποτελούν συνέχεια των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας που προηγήθηκαν και αντιπροσωπεύουν κοινούς στόχους για μια σειρά σημαντικών αναπτυξιακών ζητημάτων: την καταπολέμηση της φτώχειας, την εξάλειψη της πείνας και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, για να αναφέρουμε μερικά από αυτά. Οι «Κοινοί στόχοι» αφορούν όλες τις χώρες και όλους τους ανθρώπους: κανείς δεν αποκλείεται, ούτε πρέπει να μείνει πίσω στην πορεία που είναι απαραίτητη για να οδηγηθεί ο κόσμος στο δρόμο [της βιωσιμότητας](#).

Περιεχόμενο: Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι μια σειρά από 17 αλληλένδετους στόχους, που ορίζονται από τα Ηνωμένα Έθνη ως στρατηγική «για την επίτευξη ενός καλύτερου και πιο βιώσιμου μέλλοντος για όλους». Όπως:

1. Αντιμετώπιση της φτώχειας.
2. Καταπολέμηση της πείνας.
3. Υγεία και ευημερία.
4. Ποιοτική εκπαίδευση.
5. Ισότητα των φύλων.
6. Καθαρό νερό και υγιεινή.
7. Καθαρή και προσβάσιμη ενέργεια.

8. Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη.
9. Επιχειρήσεις, καινοτομία και υποδομές.
10. Μείωση των ανισοτήτων.

11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες.
12. Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή.
13. Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
14. Υποθαλάσσια ζωή.
15. Η ζωή στη γη.
16. Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί.
17. Συνεργασία για τους στόχους.

Θέλουμε να αναλύσουμε τον στόχο **13: Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**.

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τις χώρες σε όλες τις ηπείρους. Σήμερα διαταράσσει τις εθνικές οικονομίες, με υψηλό κόστος για τους ανθρώπους, τις κοινότητες και τις χώρες, αύριο όμως θα είναι ακόμη πιο σοβαρό.

Οι άνθρωποι βιώνουν τις σημαντικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η αλλαγή των καιρικών συνθηκών, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας και άλλα ακόμη πιο ακραία καιρικά φαινόμενα. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις ανθρώπινες δραστηριότητες αποτελούν την κινητήρια δύναμη της κλιματικής αλλαγής και συνεχίζουν να αυξάνονται. Αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο υψηλότερο επίπεδο της ιστορία τους. Εάν δεν ληφθούν μέτρα, η μέση θερμοκρασία της επιφάνειας της γης προβλέπεται να αυξηθεί κατά τη διάρκεια του 21^{ου} αιώνα και πιθανόν να αυξηθεί κατά 3° C – σε ορισμένες περιοχές του πλανήτη η υπερθέρμανση θα είναι ακόμα μεγαλύτερη. Οι φτωχότεροι και πιο ευάλωτοι άνθρωποι είναι οι πιο εκτεθειμένοι.

Υπάρχουν σήμερα προσιτές και ευέλικτες λύσεις που επιτρέπουν στις χώρες να γίνουν καθαρότερες και με πιο ανθεκτικές οικονομίες. Ο ρυθμός της αλλαγής επιταχύνεται καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εφαρμόζουν μια ολόκληρη σειρά μέτρων που μειώνουν τις εκπομπές και αυξάνουν τις προσπάθειες προσαρμογής.

Ωστόσο, η κλιματική αλλαγή είναι μια παγκόσμια πρόκληση που δεν σέβεται τα εθνικά σύνορα. Οι εκπομπές είναι παντού και επηρεάζουν τους πάντες. Πρόκειται για ένα θέμα που απαιτεί διεθνώς συντονισμένες λύσεις και συνεργασία προκειμένου να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να κινηθούν προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Τα ορόσημα είναι:

- 13.1 Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ικανότητας προσαρμογής σε όλους τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και τις φυσικές καταστροφές σε όλες τις χώρες.
- 13.2 Ενσωμάτωση των μέτρων για την κλιματική αλλαγή στις εθνικές πολιτικές, στρατηγικές και τον προγραμματισμό.
- 13.3 Βελτίωση της εκπαίδευσης, της ευαισθητοποίησης και της ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας όσον αφορά τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή, τη μείωση των επιπτώσεων και την έγκαιρη προειδοποίηση.
- 13.a Να υλοποιήσουν τη δέσμευση που ανέλαβαν τα μέρη των ανεπτυγμένων χωρών έναντι της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία προβλέπει την κινητοποίηση - μέχρι το 2020 – 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως, από όλες τις χώρες

που τηρούν τη δέσμευση που ανέλαβαν, για την αντιμετώπιση των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών, σε ένα πλαίσιο σημαντικών δράσεων μετριασμού και διαφάνειας στην εφαρμογή, και να καταστήσουν το Πράσινο Ταμείο για το Κλίμα πλήρως λειτουργικό το συντομότερο δυνατό μέσω της κεφαλαιοποίησης του.

13.b Προώθηση μηχανισμών για την αύξηση της αποτελεσματικής ικανότητας σχεδιασμού και διαχείρισης

των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, στα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη, με ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες και τους νέους και στις τοπικές και περιθωριακές κοινότητες.

Μέσω της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τα σχολεία πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη των βασικών στοιχείων των δικαιωμάτων και των καθηκόντων τους ως παγκοσμίων πολιτών στα παιδιά, ώστε να μπορούν:

Κατά συνέπεια, να υιοθετούν συνειδητές επιλογές στην καθημερινή ζωή (από τη διατροφή έως τον τουρισμό, από τη χρήση ενέργειας έως το νερό ...), οι οποίες να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των ατομικών και συλλογικών επιλογών στις διάφορες πτυχές της βιωσιμότητας και τη στενή σχέση μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων και των κοινωνικών αλλαγών (οικοσυστήματα, χερσαία και θαλάσσια και μεταβατικά, βιοποικιλότητα, κλίμα, φτώχεια, μετανάστευση, ανθρώπινα δικαιώματα, ισότητα φύλων...), καθώς και την αβεβαιότητα, η οποία δεν μπορεί να εξαλειφθεί, και η οποία χαρακτηρίζει τα πολύπλοκα συστήματα.

Διατομεακή συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, κυβερνήσεων και ΜΚΟ

Τα σύνθετα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα απαιτούν ευρύτερη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών τομέων, ώστε να υποκινηθεί η μετασχηματιστική κοινωνική αλλαγή. Παρά την ταχεία οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη, η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει πολυάριθμα σύνθετα κοινωνικά - περιβαλλοντικά ζητήματα όπως η μείωση της φτώχειας, η υποβάθμιση των πόρων και η κλιματική αλλαγή. Η κλίμακα και η πολυπλοκότητα αυτών των θεμάτων ωθούν διάφορους οργανισμούς να δημιουργήσουν συνεργασίες με διατομεακούς εταίρους, όπως ερευνητές και υποστηρικτές της κοινότητας, για να διερευνήσουν καινοτόμες λύσεις για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά αυτά τα προβλήματα. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) έχουν καταστεί βασικός παράγοντας στην αντιμετώπιση πολλών θεμάτων οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην έναρξη, τη σύγκληση, τη γεφύρωση και το συντονισμό διαφορετικών φορέων σε μια διαδικασία κοινωνικής αλλαγής που δίνει έμφαση στην ισότητα, τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια, τη βιώσιμη κοινότητα και την ανθρώπινη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς στο χρόνο και το χώρο. Σήμερα, οι ΜΚΟ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για τη βιώσιμη ανάπτυξη τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο και διευκολύνουν επίσης το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα να ενσωματώσουν τις ανησυχίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.*

Τι θα μάθετε

Η δύναμη των διατομεακών συνεργασιών.

Βασικές έννοιες

- Συνεργασία.
- Επανακατάρτιση.
- Οικολογία.

Μαθησιακοί στόχοι: Ισχυρή και διαφανής επικοινωνία, ως ακρογωνιαίος λίθος της συνεργασίας μεταξύ εταιρειών, κυβερνήσεων και ΜΚΟ.

Διάρκεια: 1 ώρα.

Περιπτώσεις εφαρμογής: Το PACE, εγκαινιάστηκε από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ το 2018, αποτελείται από διευθύνοντες συμβούλους / CEO κορυφαίων εταιρειών, υπουργούς κυβερνήσεων από την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική, καθώς και από τους επικεφαλής των μεγαλύτερων περιβαλλοντικών οργανώσεων στον κόσμο. Το PACE εργάζεται για την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια παγκόσμια κυκλική οικονομία μέσω τριών πυλώνων δραστηριότητας - ηγεσία, μάθηση και έργα - και επί του παρόντος επικεντρώνεται σε τέσσερις βασικούς τομείς: τρόφιμα και γεωργία, μόδα και κλωστοϋφαντουργία, πλαστικά και ηλεκτρονικά.

Το PACE είναι η παγκόσμια πλατφόρμα συνεργασίας που υποστηρίζει ηγέτες του δημόσιου και του

ιδιωτικού τομέα να δεσμευτούν, να δράσουν, να μετρήσουν, να εκστρατεύσουν.

*[h ttps://www.mdpi.com/2071-1050/10/2/558/htm](https://www.mdpi.com/2071-1050/10/2/558/htm)

Καλεί τις εταιρείες, τις χώρες και τις πόλεις να δεσμευτούν να αναλάβουν δράση για το διπλασιασμό της κυκλικότητας έως το 2032.

Πρωθεί τη δράση, η οποία διευκολύνεται από τη συνεργασία στα προγράμματα του θεματολογίου δράσης, όπου η PACE δημιουργεί δια τομεακές/βιομηχανικές/περιφερειακές συμπράξεις για την αντιμετώπιση ζητημάτων που μπορεί να είναι περίπλοκα για να λυθούν μόνα τους.

Υποστηρίζει τους ηγέτες να μετρήσουν την πρόοδο υιοθετώντας σχετικούς δείκτες κυκλικότητας και, στη συνέχεια, να θέσουν τεκμηριωμένους και εφαρμόσιμους στόχους για την επίτευξη του σκοπού.

Πρωθεί τις συνεχείς δεσμεύσεις και δράσεις, σε [μια παγκόσμια κυκλική εκστρατεία](#) που εμπνέει δράση και αποδεικνύει τη φιλοδοξία που οδηγεί στη COP27.

Περίληψη περιεχομένου: Για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των επενδύσεων σε δεξιότητες, η ενίσχυση της κοινής δράσης προσφέρει μεγάλες δυνατότητες. Οι πολιτικές και οι παρεμβάσεις για τις δεξιότητες περιλαμβάνουν πολλούς φορείς: τα υπουργεία, φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, την ίδια τη βιομηχανία, ερευνητικούς οργανισμούς, κοινωνικούς εταίρους, τα εμπορικά και εργασιακά επιμελητήρια είναι μερικά μόνο από τα μέρη που οι φορείς κάνουν πραγματικότητα την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την επανακατάρτιση.

Μέσω συντονισμένης δράσης είναι δυνατό να προσφερθεί σαφήνεια σε άτομα και επιχειρήσεις σε όλη την αλυσίδα αξίας, να μειωθεί το κόστος και να επικεντρωθεί στις προτεραιότητες.

Περιεχόμενο: Καθώς οι εταιρείες αναπτύσσονται, πρέπει να αντιμετωπίζουν όλο και πιο σύνθετες κοινωνικές, περιβαλλοντικές και εφοδιαστικές προκλήσεις, τις οποίες δεν μπορούν να επιλύσουν μόνες τους. Εν τω μεταξύ, οι κυβερνήσεις και οι χορηγοί βασίζονται όλο και περισσότερο στις δυνάμεις της αγοράς, στην καινοτομία του ιδιωτικού τομέα και στις οικονομικές ευκαιρίες που δημιουργούν οι εταιρείες για να βελτιώσουν τη ζωή των ανθρώπων. Η επιτυχία κάθε τομέα είναι άρρηκτα συνυφασμένα.

Η κλιματική αλλαγή, η φτώχεια και η ανισότητα συγκαταλέγονται στα πιο κρίσιμα ζητήματα της εποχής μας. Η δια τομεακή συνεργασία αξιοποιεί τα πλεονεκτήματα των εταιρειών, των κυβερνήσεων και των χορηγών για την επιτάχυνση της προόδου σε αυτά και σε άλλα πολύπλοκα ζητήματα με τρόπο που να ωφελεί τους πάντες.

Η δια τομεακή συνεργασία είναι όταν δύο ή περισσότεροι οργανισμοί από διαφορετικούς τομείς συνεργάζονται – βιομηχανία, ΜΚΟ και κυβέρνηση – για να επιτύχουν αμοιβαία επωφελή αποτελέσματα. Η επιτυχής συνεργασία μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία μιας διατομεακής σύμπραξης, στην οποία οι εταίροι συμφωνούν επίσημα να αξιοποιήσουν τους πόρους και τη χρηματοδότησή τους για να εργαστούν για την επίτευξη κοινών, μετρήσιμων στόχων.

Μια καλά σχεδιασμένη και αποτελεσματική διατομεακή συνεργασία ωφελεί τους εταίρους στα πιο κάτω:

Αυξημένη κλίμακα – Οι επιτυχημένες συνεργασίες αξιοποιούν συνδυασμένους πόρους για να προσεγγίσουν περισσότερους ανθρώπους και να ενισχύσουν τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα. Μπορούν επίσης να βοηθήσουν τις εταιρείες να αναπτύξουν σχέσεις σε νέες αγορές.

Επαναληψιμότητα και βιωσιμότητα – Από την πλευρά των χορηγών οι δέσμευση των εταίρων του ιδιωτικού τομέα μπορεί να μετατρέψει μια κατά τα άλλα χρονικά περιορισμένη αναπτυξιακή

επένδυση σε μια μακροπρόθεσμη, προσανατολισμένη στην αγορά, κλιμακούμενη πρωτοβουλία. Για τις εταιρείες, η επιτυχία των εταιρικών σχέσεων μπορεί να ενθαρρύνει τη συνεχή και διευρυμένη επένδυση και να λειτουργήσει ως πρότυπο για άλλες περιοχές και ζητήματα.

Βελτιωμένη αποτελεσματικότητα – Η κοινή εμπειρογνωμοσύνη και γνώση μπορεί να πυροδοτήσει την καινοτομία και να ξεκλειδώσει νέες ευκαιρίες και δίκτυα. Η συνεργασία με αξιόπιστους οργανισμούς ή φορείς μπορεί επίσης να βοηθήσει τις εταιρείες να αποκτήσουν κοινωνική άδεια λειτουργίας.

Καλύτερη αποδοτικότητα – Ο συντονισμός βελτιώνει την ευθυγράμμιση και επιταχύνει την επιτυχία, μειώνοντας παράλληλα τις μεμονωμένες δεσμεύσεις χρηματοδότησης.

Συστημική αλλαγή – Η αυξημένη ορατότητα, οι μεγαλύτερες σφαίρες επιρροής και η συντονισμένη συλλογική δράση και συνεπένδυση βελτιώνουν τις πιθανότητές μας να προχωρήσουμε προς τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs) και να αντιμετωπίσουμε τις πολύπλοκες παγκόσμιες προκλήσεις που απειλούν τόσο τις αλυσίδες εφοδιασμού όσο και τις κοινότητες.

Καθώς ο κόσμος γίνεται όλο και πιο πολύπλοκος, δεν ήταν ποτέ πιο κρίσιμο για τους οργανισμούς να συνεργάζονται διατομεακά για την επίτευξη κοινών στόχων.*

* <https://www.resonanceglobal.com/the-guide-to-cross-sector-collaboration#whatiscrosssectorcollaboration> και γιατί

είναι σημαντικό

Σχεδιαστική σκέψη

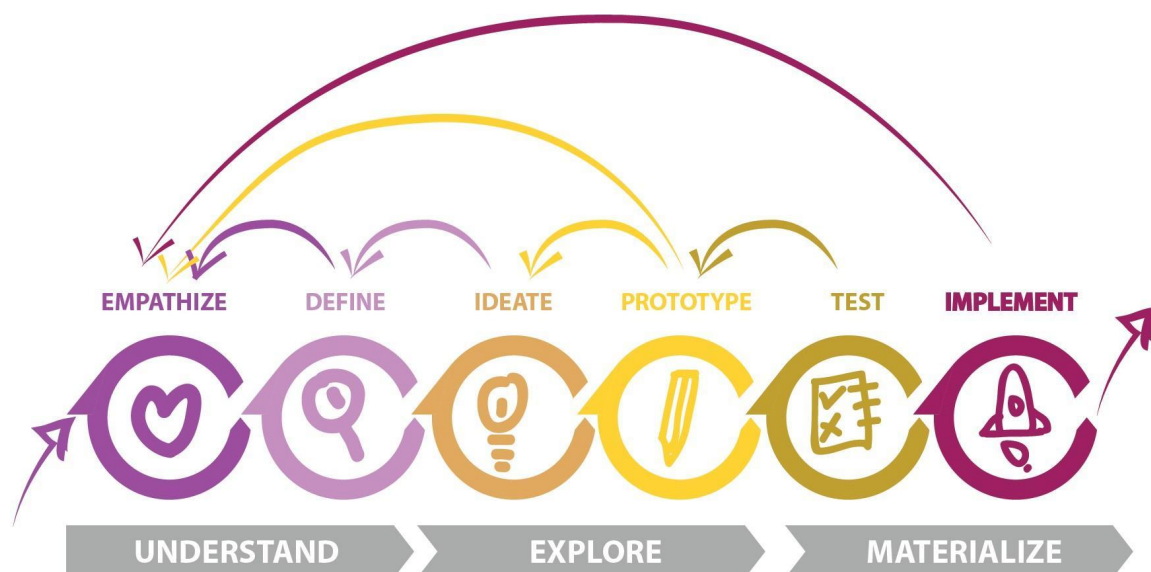
Μαθησιακοί στόχοι: Το μάθημα αυτό θέτει στο επίκεντρο τόσο την επίλυση προβλημάτων όσο και εκείνους που λύνουν τα προβλήματα (στην προκειμένη περίπτωση εσάς) με στόχο να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις προβληματικές καταστάσεις. Σε αυτό το ταξίδι, θα εξετάσουμε μερικές από τις πιο δημοφιλείς διαδικασίες σχεδιασμού, θα εντοπίσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά τους, τα οποία θα χρησιμοποιήσουμε αργότερα για να δημιουργήσουμε διαδικασίες σχεδιασμού που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των δικών σας ομάδων σχεδιασμού.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περιεχόμενο: Ο ανθρωποκεντρικός σχεδιασμός εξελίσσεται παράλληλα με την τεχνολογία. Όσο η τεχνολογία ωριμάζει και υιοθετείται από τους ανθρώπους, τόσο αυξάνεται η ανάγκη για διεπαφές που είναι εύχρηστες και, κυρίως, ανταποκρίνονται τις ανθρώπινες ανάγκες.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι εφαρμογής του Ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού κατά τη δημιουργία νέων εμπειριών. Σε αυτήν την ενότητα, θα εξετάσουμε ένα από τους πιο δημοφιλή: Η Σχεδιαστική σκέψη. Ο σχεδιαστικός τρόπος σκέψης (Design Thinking) επινοήθηκε από τους Tim Brown και David Kelley του IDEO καθώς και από τον Roger Martin. Σύμφωνα με τον Tim Brown: «Η σχεδιαστική σκέψη είναι μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση της καινοτομίας που αντλείται από την εργαλειοθήκη του σχεδιαστή για να ενσωματώσει τις ανάγκες των ανθρώπων, τις δυνατότητες της τεχνολογίας και τις απαιτήσεις για επιχειρηματική επιτυχία».

Η σχεδιαστική σκέψη είναι μια προσέγγιση του σχεδιασμού, η οποία συνοδεύεται και από μια προτεινόμενη διαδικασία. Η διαδικασία αποτελείται από τρεις φάσεις (Κατανόηση, Εξερεύνηση και Υλοποίηση) και από έξι βήματα:

Κατανόηση

- **Ενσυναίσθηση**, προσπαθούμε να κατανοήσουμε τι κάνουν, σκέφτονται και αισθάνονται οι χρήστες μας, καθώς και ποια είναι τα προβλήματά τους.
- **Καθορισμός**, όλη η έρευνα και οι γνώσεις σχετικά με τους χρήστες μας, τους επιχειρηματικούς και μαθησιακούς μας στόχους, αναδεικνύοντας τα προβλήματα των χρηστών μας και τις ευκαιρίες για να προτείνουμε καινοτομίες.

Εξερεύνηση

- **Ιδεολογούμε**, κάνουμε καταιγισμό ιδεών, παράγοντας όσο το δυνατόν περισσότερες ιδέες. Σε αυτό το στάδιο, οι ιδέες μπορεί να είναι φιλόδοξες ή τραβηγμένες. Ο στόχος αυτού του βήματος είναι να βοηθήσει τους σχεδιαστές να βρουν όσο το δυνατόν περισσότερες ιδέες.
- **Πρωτότυπο**, όπου όλες οι ιδέες που προτάθηκαν προηγουμένως ομαδοποιούνται και επιλέγονται. Οι ιδέες που θεωρούνται ενδιαφέρουσες και εφικτές επιλέγονται και συγκεκριμενοποιούνται μέσω της δημιουργίας πρωτοτύπων.

Υλοποίηση

- **Δοκιμή**, όπου οι ιδέες που έχουν πρωτοτυποποιηθεί παρουσιάζονται στους χρήστες για να δώσουν ανατροφοδότηση. Είναι προτιμότερο να δούμε πώς αλληλεπιδρούν οι χρήστες με τα πρωτότυπα αντί να ερωτηθούν για την εμπειρία τους. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι χρήστες εκφράζουν επιθυμίες και απόψεις που δεν συνάδουν με τις ενέργειές τους κατά την αλληλεπίδραση με ένα σύστημα.
- **Εφαρμογή**, όπου όλες οι προηγούμενες εργασίες συγκεντρώνονται για να παραχθεί ένα τελικό προϊόν.

Το Design Thinking δεν είναι μια γραμμική διαδικασία. Αντιθέτως η σχεδιαστική σκέψη ενθαρρύνει την επαναληπτική εργασία. Αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού, μπορεί να χρειαστεί να συναισθανθούμε, να ορίσουμε, να ιδεολογήσουμε, να πρωτοτυπήσουμε ή να δοκιμάσουμε περισσότερες από μία φορές. Αυτό εξαρτάται από το μέγεθος του έργου μας και της ομάδας μας καθώς και από τον τελικό μας στόχο.

Η πιο σημαντική πτυχή που πρέπει να έχουμε κατά νου από το Design Thinking είναι ότι τα προϊόντα και οι εμπειρίες δεν δημιουργούνται σε μία νύχτα. Το πιο σημαντικό είναι ότι, ακόμη κι αν διαθέτετε τεχνικούς πόρους, η μεγαλύτερη πρόκληση που έχετε δεν είναι να σχεδιάσετε κάτι σωστά, αλλά να σχεδιάσετε το σωστό. Με άλλα λόγια, μια όμορφη διεπαφή μπορεί να αποδειχθεί άχρηστη αν δεν αντιμετωπίζει τα προβλήματα των χρηστών σας. Το Design Thinking προσπαθεί να αντιμετωπίσει ακριβώς αυτό το ζήτημα: αφιερώνοντας λίγο χρόνο για να κατανοήσετε τους χρήστες σας, να καταλάβετε τις ανάγκες τους και να σκεφτείτε λύσεις για την επίλυση των προβλημάτων τους, βρίσκεστε ήδη σε καλή πορεία προς τις εμπειρίες που ενδιαφέρουν τους χρήστες σας και θα τους επηρεάσουν. Επιπλέον, στο Design Thinking η πρόταση ιδεών (καλών ή κακών) δεν θεωρείται αδυναμία αλλά δύναμη. Οι ενδιαφέρουσες εμπειρίες προέρχονται από νέες και καινοτόμες ιδέες. Συνήθως αυτές οι ιδέες θεωρούνται τρελές στο πλαίσιο ενός προϊόντος ή μιας περίπτωσης, αλλά είναι και αυτές που οδηγούν στην καινοτομία. Επαναλαμβάνοντας πολλές φορές τα προϊόντα σας, μέσω δοκιμών και λαμβάνοντας ανατροφοδότηση από τους χρήστες, θα μπορούσατε τελικά να βελτιώσετε αυτές τις ιδέες.

Πηγές για περαιτέρω ανάγνωση

<https://designthinking.ideo.com/>

<https://dschool.stanford.edu/resources-collections/a-virtual-crash-course-in-design-thinking> <https://www.nngroup.com/articles/design-thinking/>

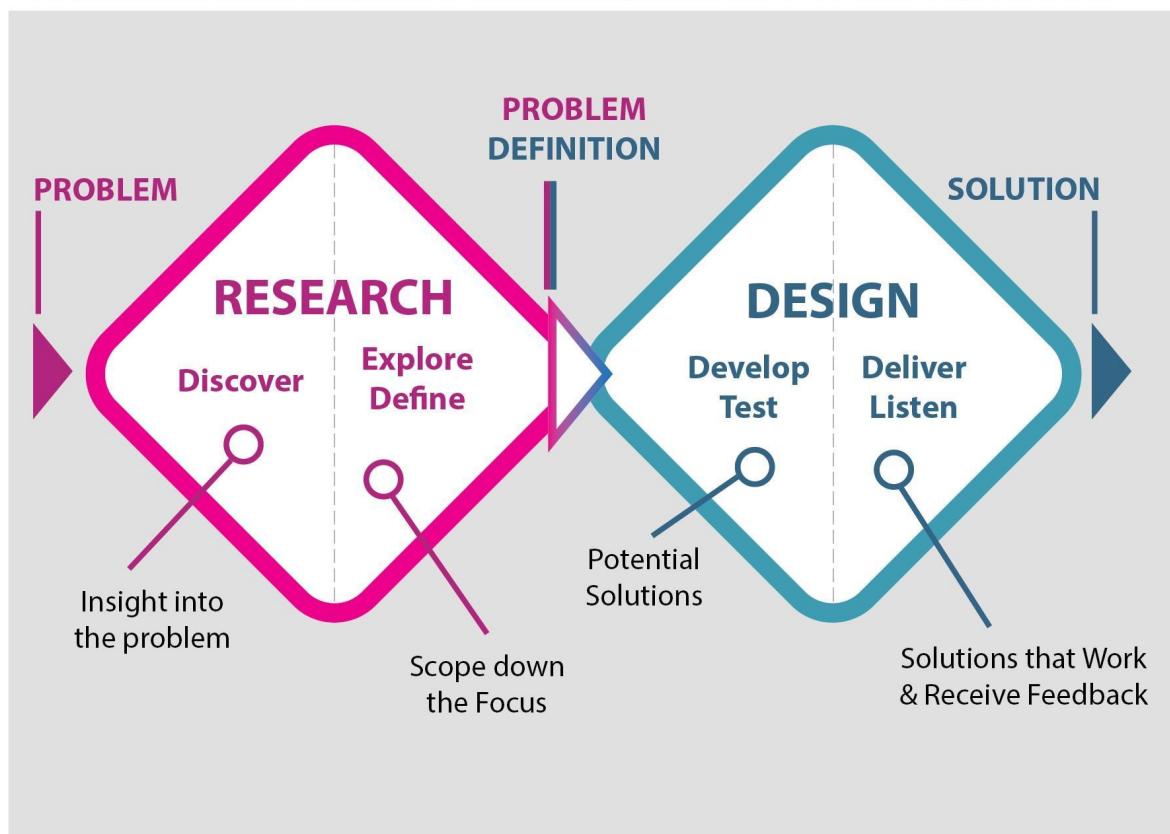
Πλαίσιο διπλού διαμαντιού

Μαθησιακοί στόχοι: Χρήση και εφαρμογή των αρχών σχεδιασμού του πλαισίου διπλού διαμαντιού.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Το 2004 το Συμβούλιο Σχεδιασμού παρουσίασε ένα πλαίσιο καινοτομίας, με στόχο την αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων σχεδιασμού, το οποίο αναφέρεται και ως Διπλό Διαμάντι. Το πλαίσιο αυτό αναπαρίσταται με τη μορφή δύο ορθογώνιων (ή διαμαντιών). Κάθε διαμάντι εισάγει ευκαιρίες για την αποκλίνουσα σκέψη, κατά την οποία οι σχεδιαστές διερευνούν τα ζητήματα σε μεγαλύτερο βάθος ή μέσα από διάφορες οπτικές γωνίες και στη συνέχεια για τη συγκλίνουσα σκέψη, κατά την οποία οι σχεδιαστές αναλαμβάνουν πιο συγκεκριμένες και εστιασμένες δράσεις.

DESIGN THE RIGHT THING DESIGN THINGS RIGHT

Περιεχόμενο:

Το διπλό διαμάντι (Double Diamond) περιγράφει τις ακόλουθες τέσσερις φάσεις:

Ανακάλυψη. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, οι σχεδιαστές και μη αφιερώνουν χρόνο για να κατανοήσουν καλύτερα τα προβλήματα που πρέπει να λύσουν, συλλέγοντας πληροφορίες για τον οργανισμό, τους πελάτες, τους χρήστες, τον ανταγωνισμό ή οποιονδήποτε άλλο σημαντικό

Re the climate

παράγοντα που θα τους βοηθήσει αργότερα να βρουν κάποιες λύσεις.

Ορισμός. Έχοντας συλλέξει διαφορετικούς τύπους πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, καταλήγουν τελικά στον ορισμό των προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις ομάδες σχεδιασμού.

Ανάπτυξη. Με βάση τα προβλήματα που έχουν οριστεί προηγουμένως, οι διεπιστημονικές ομάδες (συμπεριλαμβανομένων των σχεδιαστών και μη σχεδιαστών) συνέρχονται, αναζητούν έμπνευση, κάνουν καταϊγισμό ιδεών συλλογικά ή ατομικά και συν δημιουργούν με συμμετοχικό τρόπο.

Παράδοση. Δεδομένου ότι οι ομάδες βρίσκουν πληθώρα λύσεων κατά τη φάση της «Ανάπτυξης», σε αυτή τη φάση, οι λύσεις δοκιμάζονται. Οι λύσεις που δεν λειτουργούν απορρίπτονται, ενώ οι άλλες βελτιώνονται.

Αυτή δεν είναι μια γραμμική διαδικασία όπως δείχνουν τα βέλη στο διάγραμμα. Πολλοί από τους οργανισμούς που υποστηρίζουμε μαθαίνουν κάτι περισσότερο για τα υποκείμενα προβλήματα γεγονός που μπορεί να τους στείλει πίσω στην αρχή. Η παραγωγή και η δοκιμή ιδεών σε πολύ πρώιμο στάδιο μπορεί να είναι μέρος της ανακάλυψης. Και σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο και ψηφιακό κόσμο, καμία ιδέα δεν είναι ποτέ «τελειωμένη». Λαμβάνουμε συνεχώς ανατροφοδότηση για τον τρόπο λειτουργίας των προϊόντων και των υπηρεσιών και τα βελτιώνουμε επαναληπτικά.

Οι αρχές του σχεδιασμού

Το πλαίσιο για την καινοτομία περιγράφει τέσσερις βασικές αρχές που πρέπει να υιοθετήσουν οι φορείς επίλυσης προβλημάτων ώστε να μπορούν να εργαστούν όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά.

Βάλτε τον άνθρωπο στο επίκεντρο Ξεκινήστε με την κατανόηση των ανθρώπων που χρησιμοποιούν μια υπηρεσία, τις ανάγκες, τις δυνάμεις και τις προσδοκίες τους.

Επικοινωνήστε οπτικά και χωρίς αποκλεισμούς. Βοηθήστε τους ανθρώπους να αποκτήσουν μια κοινή αντίληψη του προβλήματος και των ιδεών.

Συνεργαστείτε και συν δημιουργήστε. Εργαστείτε μαζί και εμπνευστείτε από αυτό που κάνουν οι άλλοι.

Επαναλάβετε, επαναλάβετε, επαναλάβετε. Κάντε το αυτό για να εντοπίσετε έγκαιρα τα λάθη, να αποφύγετε το ρίσκο και να χτίζεται εμπιστοσύνη στις ιδέες σας.

Τράπεζα μεθόδων

Έχουμε συγγράψει, προσαρμόσει ή υιοθετήσει ένα χαρτοφυλάκιο μεθόδων σχεδιασμού που βοηθούν τους πελάτες μας να εντοπίζουν και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις τους και να έχουν επιτυχημένα αποτελέσματα. Έχουμε κατηγοριοποιήσει αυτές τις μεθόδους σε τρεις τομείς για να τους βοηθήσουμε να χρησιμοποιήσουν τη διαδικασία σχεδιασμού για να διερευνήσουν, να διαμορφώσουν ή να οικοδομήσουν:

- Διερεύνηση: προκλήσεις, ανάγκες και ευκαιρίες.
- Διαμόρφωση: πρωτότυπα, ιδέες και οράματα.
- Χτίσιμο: ιδέες, σχέδια και εμπειρογνωμοσύνη.

Δημιουργία κουλτούρας επιτυχίας

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα απαιτούν περισσότερες από μία ιδέες, απαιτούν τη συνεργασία με άλλους οργανισμούς και την υποστήριξη των ανθρώπων ώστε να γίνουν μέρος της

λύσης. Εξίσου σημαντική με τη διαδικασία και τις αρχές που υιοθετούμε οι οργανισμοί, είναι η κουλτούρα ενός οργανισμού και ο τρόπος με τον οποίο συνδέεται με τους πολίτες και τους εταίρους.

Χρειάζεται **ηγεσία για την ενθάρρυνση της καινοτομίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων, την παροχή άδειας για πειραματισμό και μάθηση**. Η ισχυρή ηγεσία επιτρέπει επίσης στα έργα να είναι ανοιχτά και ευέλικτα, να παρουσιάζουν αποτελέσματα στην πορεία και να μπορούν να αλλάζουν.

Χρειάζεται δέσμευση με τους ανθρώπους που υλοποιούν τις ιδέες και τις λαμβάνουν, αλλά και με άλλους εταίρους που μπορεί να έχουν άλλες ιδέες. Η ανάπτυξη συνδέσεων και η οικοδόμηση σχέσεων είναι εξίσου σημαντική με τη δημιουργία ιδεών.

Πώς χρησιμοποιείτε τις δικές σας;

Ο αναστοχασμός και η επανάληψη βρίσκονται στο επίκεντρο του πλαισίου για την καινοτομία. Μας ενδιαφέρει να μάθουμε πώς μπορεί να έχετε χρησιμοποιήσει το Double Diamond για την επίλυση μιας πρόκλησης, να το έχετε προσαρμόσει στις ανάγκες σας ή - όπως το Συμβούλιο Σχεδιασμού - να έχετε προσθέσει πρόσθετα εργαλεία και τεχνικές για να επιτύχετε ακόμα μεγαλύτερα αποτελέσματα.

Επικοινωνήστε μαζί μας και πείτε μας πώς χρησιμοποιείτε το δικό σας ή μοιραστείτε μαζί μας τυχόν εναλλακτικές προσεγγίσεις που ακολουθείτε για να αντιμετωπίσετε τις προκλήσεις σας ή εάν θέλετε να σας βοηθήσουμε να εφαρμόσετε το πλαίσιο για την καινοτομία στην πρόκληση σας.

Βιβλιογραφία

<https://www.designcouncil.org.uk/news-opinion/what-framework-innovation-design-councils-εξελιγμένο-διπλό-διαμάντι>

Ερωτήσεις - Κεφάλαιο 2

Ερώτηση 1: Για να είστε πράσινοι εργαζόμενος:

Απάντηση 1: Πρέπει να έχετε αποκτήσει πτυχίο.

Απάντηση 2: Πρέπει να έχετε ειδικευτεί στην πράσινη οικονομία.

Απάντηση 3: Κανένα από τα δύο δεν είναι πάντα απαραίτητο.

Ερώτηση 2: Ο όρος «επανακατάρτιση σε πράσινες δεξιότητες» σημαίνει:

Απάντηση 1: Εκμάθηση των δεξιοτήτων.

Απάντηση 2: Επανακατάρτιση δεξιοτήτων.

Απάντηση 3: Αναζήτηση δεξιοτήτων.

Ερώτηση 3: Σύμφωνα με τη ΔΟΕ (ILO), πόσες θέσεις εργασίας κινδυνεύουν εάν δεν υιοθετηθούν πράσινες δεξιότητες έως το 2030:

Απάντηση 1: 72 εκατομμύρια

Re the climate

Απάντηση 2: 85 εκατομμύρια

Απάντηση 3: 45 εκατομμύρια.

Ερώτηση 4: Πόσες μορφές κινητικότητας έχουν αναγνωρισθεί από τον ΔΟΜ (ΙΟΜ);:

Απάντηση 1:3

Απάντηση 2:5

Απάντηση 3: 2

Ερώτηση 5: Ο όρος «προγραμματισμένη μεταφορά» σημαίνει:

Απάντηση 1: άτομα που μετακινούνται εντός ή εκτός της χώρας τους για διάφορους λόγους, μεταξύ των οποίων και περιβαλλοντικούς.

Απάντηση 2: αφορούν κοινότητες που μετακινούνται σε ασφαλέστερα μέρη λόγω της αδυναμίας παραμονής σε εδάφη μη αναστρέψιμα λόγω περιβαλλοντικών γεγονότων.

Απάντηση 3: αναγκαστικές μετακινήσεις λόγω περιβαλλοντικών καταστροφών.

Ερώτηση 6: Ποια από τα μέτρα αυτά πρέπει να ληφθούν για να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής;

Απάντηση 1: Διαχείριση υδάτινων πόρων και οικοσυστημάτων.

Απάντηση 2: Διαχείριση θαλάσσιων υδάτων.

Απάντηση 3: Συνέχιση της κατασκευής κτιρίων κοντά στις παραθαλάσσιες περιοχές.

Ερώτηση 7: Ποιος από τους 17 στόχους της Ατζέντας 2030 «είναι αυτός που προτείνεται για την «Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής»;

Απάντηση 1:10

Απάντηση 2: 8

Απάντηση 3:13

Ερώτηση 8: Ποιος από τους πιο κάτω στόχους περιλαμβάνεται στον «Στόχο 13»;

Απάντηση 1: Βελτίωση της εκπαίδευσης, της ευαισθητοποίησης και της ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή, τη μείωση των επιπτώσεων και την έγκαιρη προειδοποίηση.

Απάντηση 2: Ενίσχυση των προσπαθειών για την προστασία και τη διαφύλαξη της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς

Απάντηση 3: Μέχρι το 2023, προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης όλων των δασών, ανακοπή της αποψίλωσης, αποκατάσταση τα παραμελημένων δασών και σημαντική αύξηση της αναδάσωσης παντού

Ερώτηση 9: Τι μπορεί να προσφέρει η εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Απάντηση 1: Κατανόηση της στενής σχέσης μεταξύ περιβαλλοντικών παραγόντων και κοινωνικής αλλαγής.

Απάντηση 2: Και οι δύο απαντήσεις είναι σωστές.

Απάντηση 3: Εκπαίδευση για συνειδητές επιλογές στην καθημερινή ζωή.

Ερώτηση 10: Πώς πρέπει να είναι η επικοινωνία για περιβαλλοντικά θέματα μεταξύ εταιρειών, κυβερνήσεων, ΜΚΟ και ατόμων;

Απάντηση 1: Διαφανής, αποφασιστική και συνεχής.

Απάντηση 2: Σποραδική και σαφής.

Απάντηση 3: Συνεχής και θεσμική.

Ερώτηση 11: Ποιες μεταβάσεις βιώνουμε αυτή τη στιγμή;

Απάντηση 1: Τεχνολογικές / Οικολογικές.

Απάντηση 2: Τεχνολογικές /
δημογραφικές.

Απάντηση 3: Δημογραφικές / οικολογικές

Ερώτηση 12: Μια καλά σχεδιασμένη και αποτελεσματική διατομεακή σύμπραξη ωφελεί τους εταίρους μέσω:

Απάντηση 1: Αναπαραγωγικότητα και βιωσιμότητα.

Απάντηση 2: Διαφάνεια και ασφάλεια.

Απάντηση 3: Παραγωγικότητα και ανάπτυξη.

Ερώτηση 13: Ποια είναι τα δύο βήματα της φάσης «Εξερεύνηση» που υπάρχουν στο μοντέλο Design Thinking;

Απάντηση 1: Δοκιμή και εφαρμογή.

Απάντηση 2: Ενσυναίσθηση και Ορισμός.

Απάντηση 3: Ιδεολογία και πρωτότυπο.

Ερώτηση 14: Ποιες είναι οι 3 κύριες φάσεις της διαδικασίας Design Thinking;

Απάντηση 1: Κατανόηση, Εξερεύνηση, Υλοποίηση.

Απάντηση 2: Ενσυναίσθηση, Ορισμός, ιδεολογία.

Απάντηση 3: Πρωτότυπο, Δοκιμή, Εφαρμογή.

Ερώτηση 15: Ποια είναι τα 3 συστατικά στοιχεία της περιοχής «Κατασκευή» του πλαισίου του Διπλού Διαμαντιού;

Απάντηση 1: Προκλήσεις, ανάγκες και ευκαιρίες. Απάντηση 2: Ιδέες, σχέδια και εμπειρογνωμοσύνη/τεχνογνωσία.

Απάντηση 3: Πρωτότυπα, ιδέες και οράματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Αυτό το κεφάλαιο έχει σαν στόχο τη παροχή γνώσεων για το Πράσινο Επιχειρηματικό Μοντέλο, περιγράφοντας τα συστατικά του, παρουσιάζοντας ερωτήσεις μέσω των οποίων επιτρέπει στον πράσινο επιχειρηματία να προβληματιστεί και να εξοικειωθεί με την έννοια των βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων.

Τι θα μάθετε

Ο μελλοντικός πράσινος επιχειρηματίας θα μπορεί να μάθει:

- Μέσα από σύντομα παραδείγματα πράσινων επιχειρήσεων.
- Τα συστατικά στοιχεία του εργαλείου Καμβάς επιχειρηματικού μοντέλου (Business Model Canvas).
- Οι συνιστώσες του Βιώσιμου ή Πράσινου Επιχειρηματικού Μοντέλου.
- Τα οφέλη από την εφαρμογή του Μοντέλου.
- Την έννοια των Βιώσιμων Επιχειρηματικών Μοντέλων.

Πράσινο επιχειρηματικό μοντέλο

Βασικές έννοιες

- Πράσινο επιχειρηματικό μοντέλο.
- Διαδικασία.
- Αξία.
- Άνθρωποι.
- Αποτελέσματα.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Κατανόηση της έννοιας του Πράσινου Επιχειρηματικού Μοντέλου.
- 16 ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν για την εφαρμογή ή τη δημιουργία μιας πράσινης ή βιώσιμης Επιχείρησης.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Το παρόν κεφάλαιο αποσκοπεί στην παροχή γνώσεων σχετικά με το πράσινο επιχειρηματικό μοντέλο, διερευνώντας τις διαστάσεις του μέσω ερωτήσεων που παρέχονται σε κάθε διάσταση. Σκοπός αυτού του περιεχομένου είναι ο πράσινος επιχειρηματίας να προβληματιστεί και να οικοδομήσει μια «πράσινη» πρόταση αξίας, λαμβάνοντας υπόψη τις αποκτηθείσες γνώσεις.

Επιπλέον, παρουσιάζεται η έννοια των βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων, παραδείγματα διαφόρων τύπων πράσινων επιχειρήσεων και τα οφέλη από την εφαρμογή του μοντέλου.

Περιεχόμενο: Ο Reuvers (2015) αναφέρει ότι η πράσινη καινοτομία δεν συνεπάγεται νέες πρακτικές καινοτομίας, αλλά απαιτεί μια αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας, έτσι ώστε να το κατανοήσουν όλοι στην επιχείρηση:

- Γιατί η επιχείρηση έχει επικεντρωθεί στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων;
- Τι θα κάνουν για να προωθήσουν ένα πιο πράσινο μοντέλο καινοτομίας;
- Πώς πρόκειται να πραγματοποιήσουν αυτή την αλλαγή;

Από την άλλη πλευρά, οι Bocken et al. (2014) προτείνουν οκτώ τύπους πράσινων επιχειρήσεων, τους οποίους παρουσιάζουμε συνοπτικά στον πιο κάτω πίνακα.

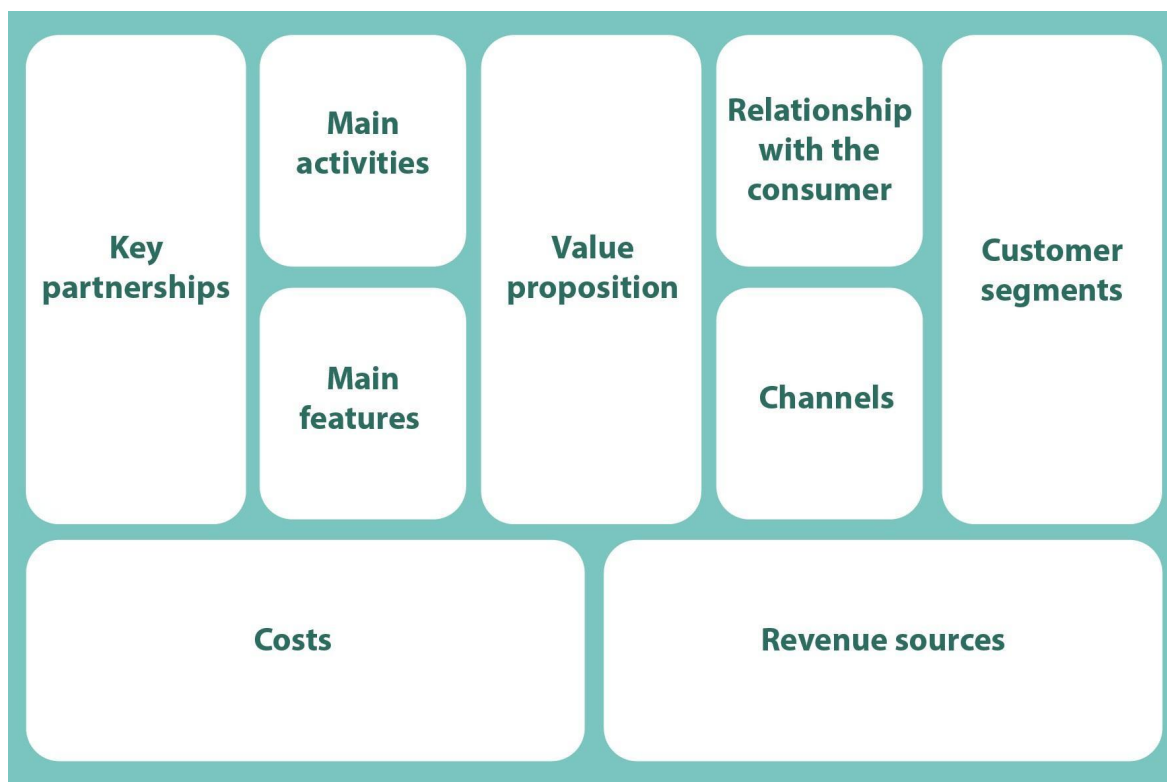

GROUP	ARCHETYPES	EXAMPLES
TECHNOLOGY	Maximize material and energy efficiency	Low-production/ carbon solutions
	Create value from waste	Cradle for crib
	Substitute with renewables and natural processes	Energy innovations based on solar and wind energy
SOCIAL	Deliver functionality instead of property	Results-oriented PSS - pay per use
	Adopt an administration role	Ethical trade (fair trade)
	Encourage efficiency	Consumer adduction
ORGANIZATIONAL	Repurpose for society/ environment	Hybrid enterprises, social enterprises
	Develop scale solutions	Sourcing/crowd funding

ΣΧΗΜΑ 1 - Οι οκτώ τύποι Πράσινων Επιχειρήσεων που προσαρμόστηκαν από (Bocken et. al., 2014)

Οι Osterwalder & Pigneur (2010) ανέπτυξαν το εργαλείο Business Model Canvas που χρησιμοποιείται ευρέως για τον καθορισμό και το σχεδιασμό του επιχειρηματικού μοντέλου μιας επιχείρησης. Με απλή δομή, αυτό το μοντέλο επιτρέπει τον προσδιορισμό εννέα θεμελιωδών στοιχείων για την απεικόνιση του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας, όπως παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχήμα.

ΣΧΗΜΑ 2 – Επισκόπηση Επιχειρηματικού Μοντέλου - Καμβάς Business Model Canvas 1

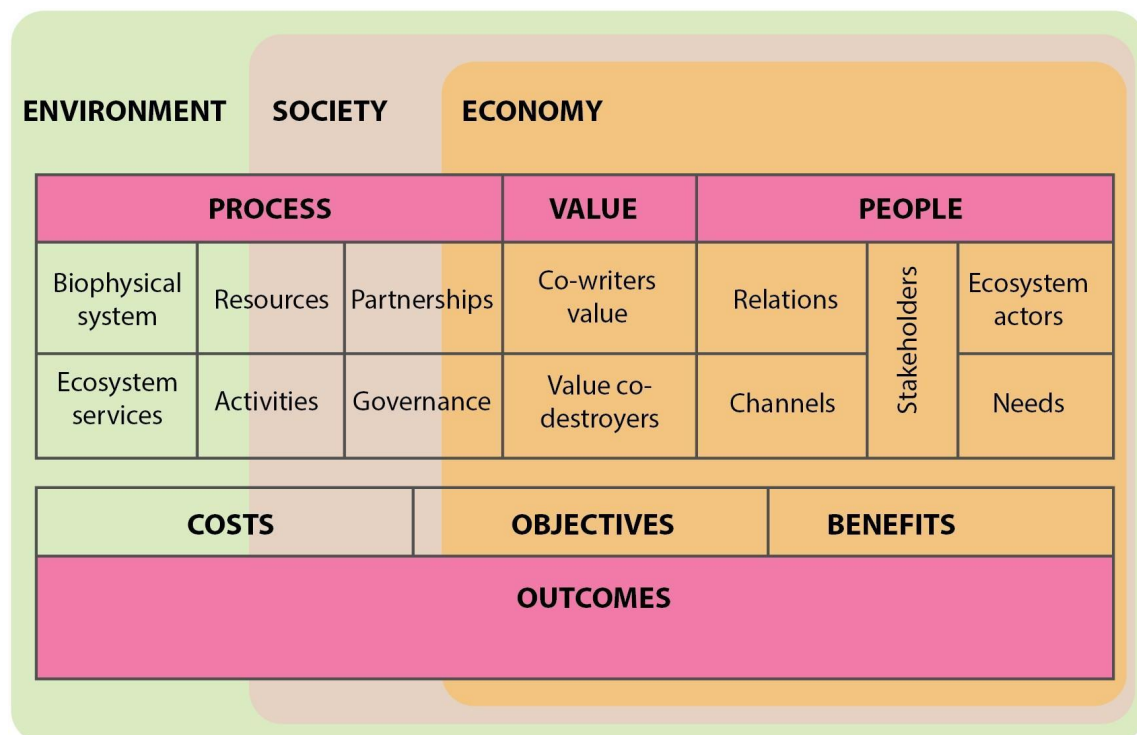

Ο Upward (2013, 2015) εργάστηκε πάνω σε αυτή τη λογική του **Business Model Canvas** προκειμένου να το μετατρέψει σε ένα μοντέλο που να έχει νόημα και για τις πράσινες και βιώσιμες επιχειρήσεις, δημιουργώντας έτσι τον λεγόμενο **Flourishing Business Canvas** (FBC). Αυτό το μοντέλο, φαίνεται στο Σχήμα 2:

- Υπάρχουν τρία κύρια συστήματα στα οποία ανήκει η εταιρεία: το περιβάλλον, η κοινωνία και η οικονομία που δημιουργείται από την κοινωνία.
- Υπάρχουν τέσσερις προοπτικές: διαδικασία, αξία, άνθρωποι και αποτελέσματα.

Υπάρχει μια λογική που εκφράζεται ως εξής:

- **Διαδικασία:** πώς, πού και τι κάνει η επιχείρηση;
- **Αξία:** τι κάνει η εταιρεία σήμερα και στο μέλλον;
- **Άνθρωποι:** ποιος κάνει την επιχείρηση, για ποιον και με ποιον;
- **Αποτελέσματα:** Γιατί; Πώς η επιχείρηση καθορίζει και υποστηρίζει την επιτυχία της;

ΣΧΗΜΑ 3 – Βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο προσαρμοσμένο στο Flourishing Business Canvas

Σε αυτήν την προσέγγιση ο Upward (2013,2015) προσθέτει έξι στοιχεία στον αρχικό καμβά του **επιχειρηματικού μοντέλου**, δημιουργώντας έτσι 16 ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν κατά τη δημιουργία ενός πράσινου ή βιώσιμου επιχειρηματικού μοντέλου (Broeck, 2017):

- 1. Στόχοι:** Ποιοι είναι οι στόχοι της επιχείρησης; Ποιος είναι ο ορισμός της επιτυχίας του οργανισμού; Περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά.
- 2. Οφέλη:** πώς επιλέγει η εταιρεία να μετρήσει τα οφέλη του Επιχειρηματικού Μοντέλου - σε κάθε σχετική ενότητα; (Περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά).

3. Κόστος: πώς επιλέγει η εταιρεία να μετρήσει το κόστος του Επιχειρηματικού Μοντέλου - σε κάθε σχετική ενότητα; (Περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά).

4. Οι φορείς του οικοσυστήματος: Ποιος ή ποιοι μπορεί να ενδιαφέρονται για το γεγονός ότι η εταιρεία υπάρχει; Ποιοι φορείς του οικοσυστήματος αντιπροσωπεύουν τις ανάγκες ατόμων, ομάδων, οργανισμών; Από τη στιγμή που ο φορέας του οικοσυστήματος εμπλέκεται με την εταιρεία, γίνεται ενδιαφερόμενος - stakeholder.

5. Ανάγκες: Ποιες είναι οι θεμελιώδεις ανάγκες των παραγόντων του οικοσυστήματος που η εταιρεία σκοπεύει να ικανοποιήσει μέσω της συν δημιουργικής αξίας;

6. Ενδιαφερόμενα μέρη: Ποιοι είναι οι αναγνωρισμένοι ενδιαφερόμενοι φορείς της εταιρείας; Όταν ένας παράγοντας των οικοσυστημάτων είναι μέρος του ενδιαφερόμενων μερών, αυτό έχει μεγάλη επίδραση σε όλα τα στοιχεία του Επιχειρηματικού Μοντέλου.

7. Σχέσεις: Ποιες είναι οι σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη που πρέπει να δημιουργήσει, να καλλιεργήσει και να διατηρήσει η εταιρεία μέσω των καναλιών της; Ποια είναι η λειτουργία κάθε σχέσης σε κάθε συνδημιουργία ή συνκαταστροφή αξίας που αφορά κάθε ενδιαφερόμενο μέρος;

8. Κανάλια: Ποια κανάλια χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία και την ανάπτυξη σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, επιτρέποντας τη συν-δημιουργία ή την συν-καταστροφή καθεμίας από τις προτάσεις αξίας τους.

9. Συνδημιουργία αξίας: Ποια αξία συν-δημιουργείται με κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, καλύπτοντας τις ανάγκες των συνδεδεμένων φορέων του οικοσυστήματος στην προοπτική τους, στο παρόν και στο μέλλον; Η συν-δημιουργία αξίας είναι η θετική πρόταση αξίας μιας εταιρείας.

10. Συν-καταστροφή αξίας: Ποια αξία συν-καταστρέφεται για κάθε ενδιαφερόμενο, δυσχεραίνοντας την ικανοποίηση των αναγκών των συνδεδεμένων φορέων του οικοσυστήματος, από την προοπτική τους, στο παρόν και στο μέλλον; Η συν-καταστροφή αξίας είναι η αρνητική πρόταση αξίας μιας εταιρείας.

11. Διακυβέρνηση: ποιοι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν πραγματικά αποφάσεις. Ποιος είναι ο αναγνωρισμένος ενδιαφερόμενος φορέας, οι στόχοι της εταιρείας, η πρόταση αξίας και όλα τα άλλα στοιχεία του επιχειρηματικού σας μοντέλου;

12. Συνεργασίες: Ποια ενδιαφερόμενα μέρη είναι επίσημοι εταίροι για την επιχείρηση; Με ποιους πόρους οι συνεργάτες αυτοί επιτρέπουν στην εταιρεία να αποκτήσει προνομιακή πρόσβαση; Ποιες δραστηριότητες εκτελούν αυτοί οι εν λόγω εταίροι για την επιχείρηση;

13. Πόροι: Ποιοι υλικοί και άυλοι πόροι απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της εταιρείας;

14. Βιοφυσικά αποθέματα: Ποια είναι τα τελικά αποθέματα από τα οποία αντλούνται οι πόροι της εταιρείας ή/και ποια τελικά αποθέματα μετασχηματίζονται από τις δραστηριότητες της εταιρείας που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων της;

15. Δραστηριότητες: Ποιες εργασίες προστιθέμενης αξίας, οργανωμένες σε επιχειρηματικές διαδικασίες, απαιτούνται για το σχεδιασμό, την παράδοση και τη συντήρηση των συν-δημιουργιών αξίας και των συν-καταστροφών αξίας του οργανισμού, ώστε να μπορεί να πετύχει τους στόχους του;

16. Υπηρεσίες οικοσυστημάτων: πρόκειται για διαδικασίες που τροφοδοτούνται από τον ήλιο και χρησιμοποιούν βιοφυσικά αποθέματα για να δημιουργήσουν ροές που ικανοποιούν τις

ανθρώπινες ανάγκες: καθαρό νερό, καθαρός αέρας, ζωντανό έδαφος, ανάπτυξη ζώων κ.λπ. Ποιες ροές που δημιουργούν αυτά τα οφέλη είναι απαραίτητες, μειωμένες δραστηριότητες της εταιρείας;

Τα τρία βασικά οφέλη που προσδιορίστηκαν από τον Urward (2013,2015) και περιγράφονται από το Broeck (2017) είναι:

1. Μέσω των ζητημάτων που σχετίζονται με αυτό το **Επιχειρηματικό Μοντέλο Καμβά** , οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να σκεφτούν το

επιχειρηματικό μοντέλο και να κατανοήσουν καλύτερα τις ευκαιρίες βελτίωσης στα τρία πλαίσια βιωσιμότητας (περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά).

2. Αποτελεί μια πιθανή σύντομη απάντηση, στα ερωτήματα του Canvas, καθιστώντας έτσι την κατανόηση του Επιχειρηματικού Μοντέλου πιο εύκολη.
3. Η προσέγγιση αυτή αυξάνει τη δυνατότητα εντοπισμού νέων κινδύνων, κενών και ευκαιριών για Την επιχείρηση.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι στη βιβλιογραφία και σε ακαδημαϊκό επίπεδο υπάρχουν θεωρητικά πλαίσια που αποτελούν τη βάση για την ύπαρξη Πράσινων ή Βιώσιμων Επιχειρηματικών Μοντέλων.

Τα βιώσιμα Επιχειρηματικά Μοντέλα είναι εκείνα στα οποία η έννοια της βιωσιμότητας (δημιουργία αξίας για πολλαπλά ενδιαφερόμενα μέρη και το φυσικό περιβάλλον) καθορίζει τις κινητήριες δυνάμεις της επιχείρησης καθώς και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων (Abdelkafi & Tausher, 2015).

Βιβλιογραφία:

- Αμπντελκάφι, Ν. & Ταύσερ, Κ. (2015). Επιχειρηματικά μοντέλα για τη βιωσιμότητα από τη σκοπιά της δυναμικής του συστήματος. *Organization and Environment*. Available in: <http://doi.org/10.1177/1086026615592930>
- Bocken, NMP Short, SW, Rana, P., Evans, S. (2014). Ανασκόπηση βιβλιογραφίας και πρακτικής για την ανάπτυξη αρχέτυπων βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων. *Journal of Cleaner Production*. 65 (2014) 42 e 56
- Broeck, F. (2017). Ο ακμάζων επιχειρησιακός καμβάς. το νέο εργαλείο για το Business Modelling; Ένα πολλαπλάσιο μελέτη περίπτωσης για τη βιομηχανία της μόδας.
- Osterwalder, A. & Pigneur, Y. (2010). *Business Model Generation – Ένα εγχειρίδιο για οραματιστές, Game Changers και Challengers*. John Wiley and Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.
- Reuvers, F. (2015). Τι νέο υπάρχει για την πράσινη καινοτομία. Πανεπιστήμιο του Twente.
- Ribeiro, VA, Fonseca, ML e Santos, S. (2018). Εγκύκλιος *Economia verde e economia: desafios e oportunidades*. ΗΣΕΠ: Lidergraf
- Ανοδικά, Α. (2013). *Towards a Ontology and Canvas for Strongly Sustainable Business Models: A Systemic Design Science Exploration* (διατριβή)

- Upward, A. & Jones, PH (2015). Μια οντολογία για ισχυρά βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα: καθορισμός ενός εταιρικού πλαισίου συμβατού με τις φυσικές και κοινωνικές επιστήμες. Οργάνωση & Περιβάλλον, Ειδικό τεύχος: Επιχειρηματικά μοντέλα για την αειφορία: Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία και Μετασχηματισμός.

Καμβάς επιχειρηματικού μοντέλου

Μαθησιακοί στόχοι: Να γνωρίζουν πώς να δημιουργούν και να χρησιμοποιούν έναν καμβά επιχειρηματικού μοντέλου.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Ο Καμβάς Επιχειρηματικού Μοντέλου είναι μια ενδιαφέρουσα άσκηση που μας βοηθά να συνθέσουμε όλες τις τρέχουσες ιδέες μας σε εφαρμόσιμες λύσεις που μπορούν να παρουσιαστούν σε άλλους. Το Business Model Canvas μας παρουσιάζει λίγες αλλά κρίσιμες ερωτήσεις σχετικά με τις λύσεις που θέλουμε να δημιουργήσουμε και, ακόμη κι αν είναι αδύνατο να βάλουμε όλες τις σκέψεις και τις εξηγήσεις μας σε μια σελίδα, είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται από πολλούς οργανισμούς, ιδρύματα και νεοφυείς επιχειρήσεις ως το πρώτο τους βήμα στο σχεδιασμό προϊόντων.

Περιεχόμενο: Είτε το έχετε δοκιμάσει είτε όχι, το να προτείνετε και να επικοινωνείτε το όραμα και τις ιδέες σας όταν σχεδιάζετε προϊόντα, υπηρεσίες και πλατφόρμες δεν είναι πάντα τόσο εύκολο. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τους οποίους συμβαίνει αυτό:

- **Το όραμα σχετικά με αυτό που θέλουμε να δημιουργήσουμε δεν είναι καν ξεκάθαρο σε εμάς.** Μπορεί να έχουμε μια ιδέα ή ένα προαίσθημα, αλλά ανάμεσα σε αυτό το προαίσθημα και ένα δομημένο όραμα που λαμβάνει υπόψη του κάποιες σημαντικές περιπτώσεις αυτού για το οποίο θέλουμε να σχεδιάσουμε υπάρχει διαφορά.
- **Μπορεί να μας λείπει ένα τεχνικό υπόβαθρο γύρω από τους τρόπους, τις τεχνολογίες και τις τάσεις γι' αυτό που θέλουμε να σχεδιάσουμε.** Για παράδειγμα, μπορεί να έχουμε μια ιδέα για τη δημιουργία ενός νέου Συστήματος Διαχείρισης Μάθησης (LMS) για ένα συγκεκριμένο κοινό, αλλά οι τεχνολογίες, οι πλατφόρμες και οι τάσεις γύρω από την αγορά LMS μπορεί να μην μας είναι τόσο ξεκάθαρες.
- **Μπορεί να έχουμε μια ιδέα, αλλά δεν ξέρουμε ποιον θα ωφελήσει και για ποιους θα έχει αξία αυτή η ιδέα.** Ένα μεγάλο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες είναι ότι πρώτα εφευρίσκουν μια τεχνολογία και μετά προσπαθούν να καταλάβουν πώς και ποιος θα μπορούσε να τη χρησιμοποιήσει. Σε αυτήν την περίπτωση, μπορεί να καταλήξετε να έχετε ξοδέψει πολλούς πόρους σε κάτι που μπορεί να μην ενδιαφέρει το κοινό σας.
- **Μπορεί να μην έχουμε σκεφτεί το κόστος (τόσο από άποψη χρόνου, χρημάτων, υλικοτεχνικής υποδομής και ανθρώπων).** Για παράδειγμα, όσοι στοχεύουν στη δημιουργία ενός υψηλής ποιότητας τρισδιάστατου παιχνιδιού περιπέτειας, με ποιότητα στίλβωσης παρόμοια με αυτή του Grand Theft Auto, θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι το Grand Theft Auto V είχε συνολικό προϋπολογισμό μάρκετινγκ και ανάπτυξης 170 δισεκατομμυρίων βρετανικών λιρών.

Ο Καμβάς Επιχειρηματικού Μοντέλου, που προτάθηκε από τον Alexander Osterwalder ([Σύνδεσμος](#))

[στον επίσημο ιστότοπο](#)) αντιμετωπίζει όλα αυτά τα ζητήματα που παρουσιάστηκαν παραπάνω.

Ο Καμβάς Επιχειρηματικού Μοντέλου θα σας βοηθήσει να απαντήσετε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- **Τι κάνετε;** Τι κάνει η ιδέα, το προϊόν ή η υπηρεσία σας; Βοηθάτε τους ανθρώπους να μάθουν κάτι; Να αγοράσουν κάτι; Να λύσουν ένα πρόβλημα που έχουν; Να καλύψουν μια ανάγκη που τους λείπει;

THE BUSINESS MODEL CANVAS					Designed for:	Designed by:	Date:	Version:
Key Partners	Key Activities	Value Propositions	Customer Relationships	Customer Segments				
	Key Resources		Channels					
Cost Structure			Revenue Streams					

- **Πως το κάνετε;** Ποιες είναι οι βασικές δραστηριότητες που παρέχει η ιδέα, το προϊόν και η υπηρεσία σας προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος που παρουσιάσατε πριν;

- **Ποιος θα σας βοηθήσει να πετύχετε το όραμά σας;** Εάν, για παράδειγμα, θέλετε να δημιουργήσετε μια πλατφόρμα μάθησης για δημόσια σχολεία στη Γαλλία, το γαλλικό Υπουργείο Παιδείας θα μπορούσε να σας προσφέρει χρηματοδότηση. Αυτό τους καθιστά συνεργάτες σας.

- **Τι χρειάζεστε;** Ποιοι είναι οι πόροι που χρειάζεστε για να πετύχετε το όραμά σας; Θα χρειαστείτε άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις; Θα χρειαστείτε τεχνική υποδομή;

- **Ποιος είναι ο στόχος σας;** Ποιοι είναι οι πελάτες σας; Ο καμβάς του επιχειρηματικού μοντέλου τα αναφέρει ως τμήματα πελατών, καθώς είναι πιθανό να μην έχετε μόνο έναν τύπο πελάτη ή χρήστη. Για παράδειγμα, ένα Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης έχει τουλάχιστον δύο τύπους χρηστών: τα άτομα που θέλουν να μάθουν και άτομα που θέλουν να δημιουργήσουν εκπαιδευτικό υλικό. Αυτά τα διαφορετικά τμήματα έχουν διαφορετικές ανάγκες και προσδοκίες.

- **Πώς να τους προσεγγίσετε;** Μέσα από ποιους τύπους καναλιών θα παραδίδεται το προϊόν ή την υπηρεσία σας; Για παράδειγμα, αν θέλετε να δημιουργήσετε έναν διαδικτυακό ιστότοπο, το κύριο κανάλι διανομής θα είναι ο ιστότοπος. Ωστόσο, εάν θέλετε να δημιουργήσετε ένα οικοσύστημα υπηρεσιών που θα ενημερώνει, για παράδειγμα, νεαρούς φοιτητές σχετικά με τον διαβήτη, μπορείτε να αποφασίσετε επίσης να οργανώσετε εργαστήρια και εκπαίδευση καθώς και να παραδώσετε έντυπο υλικό. Στην περίπτωση αυτή, τα κανάλια διανομής σας θα είναι η ιστοσελίδα, τα εργαστήρια και το έντυπο υλικό.

- **Πώς αλληλοεπιδράτε;** Πώς διατηρείτε, φροντίζετε ή αναπτύσσετε τις σχέσεις σας με την υφιστάμενη βάση χρηστών σας; Αυτό το πεδίο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο

σχεδιάζετε να επικοινωνείτε και να αλληλοεπιδράτε με τους χρήστες σας. Θα είναι μέσω ενός φόρουμ; Μέσω μιας φόρμας επικοινωνίας; Μέσω της διοργάνωσης εκδηλώσεων, όπου μπορείτε να αλληλοεπιδράτε και να λαμβάνετε τα σχόλιά τους; Μέσω της υπηρεσίας υποστήριξης πελατών;

- **Ποιο είναι το κόστος;** Για να παραχθεί ένα προϊόν υπάρχει πάντα κάποιο κόστος. Ίσως όχι πάντα οικονομικό αλλά σε θέματα χρόνου, ανθρώπων ή υλικών.
- **Πόσα θα κερδίσετε;** Αυτή η ερώτηση μπορεί να μην σχετίζεται ιδιαίτερα με την εκπαίδευση. Ωστόσο, ακόμη και αν το έργο είναι μη κερδοσκοπικό, προκύπτει το ερώτημα, εάν είναι αυτό χρηματοδοτούμενο και βιώσιμο, πράγμα που σημαίνει ότι δεν θα χρειαστεί περαιτέρω χρηματοδότηση ή δημόσια βοήθεια για να συνεχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες που επιδιώκει.

Αναφορά βιωσιμότητας

Η εξέλιξη του ρόλου που διαδραματίζουν οι εταιρείες στην περιοχή στην οποία δραστηριοποιούνται οδήγησε σταδιακά στην εξέταση όχι μόνο της οικονομικής τους διάστασης, αλλά και της κοινωνικής και περιβαλλοντικής, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αρχικά, στην επικοινωνία των κοινωνικών πτυχών.

Η νομοθεσία της ΕΕ απαιτεί από ορισμένες μεγάλες εταιρείες να δημοσιοποιήσουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και διαχείρισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Αυτό βοηθά τους επενδυτές, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τους καταναλωτές, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να αξιολογούν τις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις των μεγάλων εταιρειών και ενθαρρύνει τις εταιρείες αυτές να αναπτύξουν μια υπεύθυνη προσέγγιση για τις επιχειρήσεις τους.*

Τι θα μάθετε : Τι είναι η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και σε τι χρησιμεύει;

Βασικές έννοιες

- Βιωσιμότητα.
- Ευθύνη.
- Εταιρείες.

Μαθησιακοί στόχοι: Τι είναι η αναφορά βιωσιμότητας και σε τι χρησιμεύει;

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίπτωση εφαρμογής: Για τον αγροδιατροφικό τομέα, η πρόκληση της βιωσιμότητας έχει ελαφρώς πιο σημαντική αξία από άλλους τομείς. Για όλες τις εταιρείες, η βιωσιμότητα είναι απαραίτητη, οι πελάτες την απαιτούν, οι επενδυτές τη ζητούν, οι ίδιοι οι κανονισμοί γίνονται ολοένα και πιο αυστηροί. Αλλά για τον κόσμο των τροφίμων υπάρχει κάτι παραπάνω. Οι καταναλωτές θέλουν να έχουν στο τραπέζι τους τρόφιμα που είναι υγιεινά, αλλά που ταυτόχρονα δεν είναι αποτέλεσμα συμβιβασμών με το περιβάλλον. Το μοντέλο «From Farm to Fork» (η Στρατηγική από το «Αγρόκτημα στο πιρούνι» βρίσκεται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας με στόχο, τα συστήματα τροφίμων, να καταστούν δίκαια, υγιεινά και φιλικά προς το περιβάλλον) συμβάλλει στην αύξηση του επιπέδου ευθύνης των εταιρειών αγροδιατροφής, προς το «αγρόκτημα-χωράφι».

Η στρατηγική Farm to Fork στοχεύει στην επιτάχυνση της μετάβασής μας σε ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων που θα πρέπει να:

- έχει μηδενικό ή θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.
- βοηθά στον περιορισμό των επιπτώσεων για την κλιματική αλλαγή και στην προσαρμογή μας σε αυτές.

- αναστραφεί η απώλεια της βιοποικιλότητας.
- εξασφαλίζει την ασφάλεια των τροφίμων, τη διατροφή και τη δημόσια υγεία, διασφαλίζοντας ότι όλοι έχουν πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή, θρεπτικά, βιώσιμα τρόφιμα.
- διατηρηθεί η προσιτή τιμή των τροφίμων, ενώ παράλληλα να δημιουργηθούν δικαιότερες οικονομικές αποδόσεις που να προωθούν την ανταγωνιστικότητα στον τομέα του εφοδιασμού στην ΕΕ και του θεμιτού εμπορίου

* https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en

Η πορεία βιώσιμης ανάπτυξης της Barilla εντάσσεται σε αυτό το σενάριο, η οποία τα τελευταία δέκα χρόνια έχει μειώσει τις εκπομπές CO₂ κατά 31% για κάθε τόνο τελικού προϊόντος και έχει επιτύχει ουδετερότητα ως προς τον άνθρακα για 4 επωνυμίες.

Η έκθεση βιωσιμότητας του 2021 του ομίλου Parma μιλά για ένα έργο βιωσιμότητας που περνάει μέσα από την καινοτομία και το οποίο το 2020 είχε επενδύσει 40 εκατομμυρίων ευρώ στην Έρευνα και Ανάπτυξη που μέσα σε 10 χρόνια οδήγησε σε στην επανεξέταση 476 προϊόντων με σκοπό τη βελτίωση του διατροφικού προφίλ και τον επανασχεδιασμό της διαχείρισης των πόρων που απαιτούνται για την παραγωγή τους. Μια διαδρομή που οδήγησε στη μείωση -31% όσον αφορά τις εκπομπές ισοδύναμου CO₂ και στη μείωση κατά 23% της χρήσης του νερού που απαιτείται για την παραγωγή ενός τόνου τελικού προϊόντος.

Κατά τη διάρκεια του 2020, ο όμιλος έφερε στη συνέχεια, στην αγορά 34 νέα προϊόντα επανασχεδιασμένα με βάση μια λογική που έχει σαν στόχο να συμβάλλει στη βελτίωση του συστήματος τροφίμων σύμφωνα με μια διατροφή που θέλει να είναι υγιεινή και προσεκτική στους πόρους, με προϊόντα χωρίς πρόσθετα σάκχαρα, πλούσια σε φυτικές ίνες με βάση τα όσπρια και για την αποφυγή των αποβλήτων που προτείνονται με τη φόρμουλα των ενιαίων μερίδων.

Βιωσιμότητα: ξεκινάμε από τις πρώτες ύλες και τη βιώσιμη γεωργία.

Όπως αναφέρθηκε, ο δρόμος της βιωσιμότητας ξεκινά από το αγρόκτημα και το αγρόκτημα σημαίνει μια ολοένα πιο προσεκτική και υπεύθυνη επιλογή των πρώτων υλών. Μέσα σε ένα χρόνο, οι πρώτες ύλες που επιλέχθηκαν «υπεύθυνα» αυξήθηκαν κατά 19%, δηλαδή σε προσεκτική σχέση με τη λογική της βιώσιμης γεωργίας και με την πεποίθηση ότι οι αλυσίδες εφοδιασμού που εμπνέονται από τα κριτήρια της βιωσιμότητας είναι και οι πιο ανθεκτικές. Σε αυτή τη διαδικασία, ο όμιλος Barilla επέλεξε 10.000 αγροκτήματα βάσει δύο κανονισμών αναφοράς που καθοδηγούν τις διαδικασίες για τη βιώσιμη καλλιέργεια του μαλακού σιταριού: τις Carta del Mulino και Carta di Harrys. Το 90% του σκληρού σιταριού, που είναι βασικό συστατικό για τα ζυμαρικά, αγοράζεται από την τοπική αγορά και το 42% μέσω συμβολαίων καλλιέργειας. Ειδικότερα, η έκθεση βιωσιμότητας υπενθυμίζει ότι το «Μανιφέστο για το σκληρό σιτάρι», που ξεκίνησε το 2020, επιβεβαιώνει τη δέσμευση της Barilla στην ιταλική αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων.

Η προσοχή στο «αγρόκτημα» δεν πρέπει να σταματά στη «γη» αλλά πρέπει να αφορά και τα ζώα και να γνωρίζει πώς να επεκτείνει την εγγύηση για την ευημερία των ζώων που συμβάλλουν στην παραγωγή των πρώτων υλών. Επίσης δεν αφορά μόνο για τη διασφάλιση των νομικών απαιτήσεων, αλλά και τα πρότυπα και τα κριτήρια για την καλή διαβίωση των ζώων. Το 2020 η Barilla έλαβε την Ειδική Αναγνώριση της ΜΚΟ CIWF, με τη βοήθεια της οποίας θέσπισε επίσης τις δικές της κατευθυντήριες γραμμές Barilla για την ευημερία των ζώων.

Σύντομες αλυσίδες εφοδιασμού και μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με τις μεταφορές.

Αλλά η εστίαση στη βιωσιμότητα δεν σταματά στα δημητριακά, ακόμη και οι ντομάτες και ο βασιλικός για την παραγωγή προϊόντων όπως οι σάλτσες καλλιεργούνται ξεκινώντας από την αρχή της μείωσης της απόστασης στις μονάδες παραγωγής. (από αυτή την άποψη, η υπηρεσία Barilla επιλέγει την startup ZERO για την παραγωγή βασιλικού και άλλων μικρο λαχανικών σε κάθετη καλλιέργεια).

Επίσης, το ζήτημα της «απόστασης» και των μεταφορών είναι μια άλλη πτυχή που έχει πολύ σημαντικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητα. Η Barilla δεσμεύεται να μειώσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που σχετίζονται με τη μεταφορά τόσο των πρώτων υλών όσο και των τελικών προϊόντων. Από το Μάρτιο του 2020, ένα ποσοστό 70% των προϊόντων που προορίζονται από την

Ιταλία στη Γερμανία ταξιδεύουν με μια διατροφική λύση που βασίζεται σε μια συμφωνία με την GTS Logistic, η οποία επιτρέπει τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μεταφοράς κατά περίπου 6.000 τόνους ισοδύναμου CO₂. Μια δέσμευση που μειώνει τον αριθμό των βαρέων οχημάτων που κινούνται στους δρόμους.

Η έρευνα και η επανεξέταση της παραγωγής έχει επίσης επικεντρωθεί στη διαχείριση της ενέργειας, επιτυγχάνοντας τον στόχο ενός ποσοστού 64% της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές.

Συσκευασία: προς το βιώσιμο χαρτί και χαρτόνι.

Ένας άλλος τομέας καινοτομίας αντιπροσωπεύεται από την έρευνα και την εφαρμογή λύσεων για βιώσιμες συσκευασίες. Η Barilla επέλεξε να ξεκινήσει μια πορεία προς τη χρήση 100% ανακυκλώσιμων συσκευασιών. Οι αρχές που διέπουν αυτή τη στρατηγική περιλαμβάνουν τη χρήση χαρτιού και χαρτονιού ως υποκατάστατο του πλαστικού σε όλες τις περιπτώσεις όπου η ασφάλεια και η ποιότητα του προϊόντος εγγυώνται. Όχι μόνο αυτό, η ίδια επιλογή παρθένου χαρτιού και χαρτονιού από ίνες επιβραβεύει τους προμηθευτές που εγγυώνται την προέλευση των υλών αυτών από δάση που τα διαχειρίζονται υπεύθυνα.

Βιωσιμότητα σημαίνει επίσης προσοχή στις περιοχές και τις κοινότητες και από την έκθεση βιωσιμότητας του 2021 προκύπτει ότι κατά τους πρώτους μήνες της έκτακτης ανάγκης για τον κορονοϊό, η Barilla εφάρμοσε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης στις διάφορες χώρες με μια δέσμευση που έφτασε να εκταμιεύσει 5,5 εκατομμύρια ευρώ και περίπου 3.500 τόνους δωρεάν προϊόντων.*

Περίληψη περιεχομένου: Μέσω της έκθεσης βιωσιμότητας, οι εταιρείες ανακοινώνουν τις επιδόσεις και τις επιπτώσεις τους για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων βιωσιμότητας, που καλύπτουν περιβαλλοντικές, διοικητικές και κοινωνικές παραμέτρους. Η έκθεση επιτρέπει στις εταιρείες να είναι έχουν διαφάνεια σε ότι αφορά τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν, δίνοντας την ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν καλύτερα τις επιδόσεις πέρα από τα οικονομικά αποτελέσματα.

Η οικοδόμηση και η διατήρηση της εμπιστοσύνης στις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις είναι το κλειδί για την επίτευξη μιας βιώσιμης παγκόσμιας οικονομίας και ενός κόσμου που ευημερεί.

Οι επιχειρήσεις και οι κυβερνήσεις λαμβάνουν αποφάσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο στα ενδιαφερόμενα μέρη τους, όπως οι αποφάσεις που αφορούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, την κοινωνία των πολιτών και τους πολίτες, καθώς και το επίπεδο εμπιστοσύνης που τους έχουν. Οι αποφάσεις αυτές σπάνια βασίζονται μόνο σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες και συχνά εξετάζουν κινδύνους και ευκαιρίες που σχετίζονται με διάφορους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους παράγοντες. Τα θέματα βιωσιμότητας ενσωματώνονται όλο και περισσότερο σε αυτές τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Περιεχόμενο: Οι κανόνες της ΕΕ για τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση ισχύουν επί του παρόντος για τις μεγάλες εταιρείες δημοσίου συμφέροντος με περισσότερους από 500 εργαζόμενους. Αυτό καλύπτει περίπου 11.700 μεγάλες εταιρείες και ομίλους σε ολόκληρη την ΕΕ, μεταξύ των οποίων

- εγγεγραμμένες εταιρείες,
- τράπεζες,
- ασφαλιστικές εταιρείες,
- άλλες εταιρείες που ορίζονται από τις εθνικές αρχές ως οντότητες δημοσίου συμφέροντος.

Σύμφωνα με την οδηγία 2014/95/ΕΕ, οι μεγάλες εταιρείες πρέπει να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με

- περιβαλλοντικά θέματα,
- κοινωνικά θέματα και μεταχείριση των εργαζομένων,

- σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας,
- ποικιλομορφία στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών (όσον αφορά την ηλικία, το φύλο, το μορφωτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο).

* <https://www.esg360.it/social-responsibility/barilla-riduzione-del-31-delle-emissioni-e-4-brand-carbon-neutral/>

Τον Ιούνιο του 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις κατευθυντήριες γραμμές της για να βοηθήσει τις εταιρείες να δημοσιοποιούν περιβαλλοντικές και κοινωνικές πληροφορίες. Οι εν λόγω οδηγίες δεν είναι υποχρεωτικές και οι εταιρείες μπορούν να αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν διεθνείς, ευρωπαϊκές ή εθνικές κατευθυντήριες γραμμές ανάλογα με τα δικά τους χαρακτηριστικά ή το δικό τους επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τον Ιούνιο του 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για την αναφορά πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον, οι οποίες στην πράξη αποτελούν ένα νέο συμπλήρωμα στις υφιστάμενες για τη μη χρηματοοικονομική αναφορά, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν.

Στις 21 Απριλίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγία για την υποβολή εκθέσεων για την εταιρική βιωσιμότητα (CSRD), η οποία τροποποιεί τις υφιστάμενες του NFRD.

Η πρόταση της Επιτροπής για την υποβολή εκθέσεων για την εταιρική βιωσιμότητα (CSRD) προβλέπει την υιοθέτηση προτύπων υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας της ΕΕ. Τα σχέδια προτύπων θα εκπονηθούν από την Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Ομάδα για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά (EFRAG).

Τα πρότυπα θα είναι προσαρμοσμένα στις πολιτικές της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα βασίζονται και θα συμβάλλουν στις διεθνείς πρωτοβουλίες τυποποίησης.

Η πρώτη δέσμη προτύπων αναμενόταν να υιοθετηθεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2022 .

Μέσω της έκθεσης βιωσιμότητας, οι εταιρείες ανακοινώνουν τις επιδόσεις και τις επιπτώσεις τους για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων βιωσιμότητας, που καλύπτουν περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διοικητικές παραμέτρους. Δίνει την ευκαιρία στις εταιρείες για διαφάνεια όσον αφορά τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν, επιτρέποντας στα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν καλύτερα τις επιδόσεις τους πέρα από τα οικονομικά αποτελέσματα.

Η οικοδόμηση και η διατήρηση της εμπιστοσύνης στις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις είναι το κλειδί για την επίτευξη μιας βιώσιμης παγκόσμιας οικονομίας και ενός κόσμου που ευημερεί. Καθημερινά, οι επιχειρήσεις και οι κυβερνήσεις λαμβάνουν αποφάσεις που επηρεάζουν άμεσα τα ενδιαφερόμενα μέρη τους, όπως αποφάσεις για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, την κοινωνία των πολιτών και τους πολίτες, καθώς και το επίπεδο εμπιστοσύνης που τους έχουν. Οι αποφάσεις αυτές σπάνια βασίζονται μόνο σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες και συχνά εξετάζουν κινδύνους και ευκαιρίες που σχετίζονται με διάφορους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους παράγοντες. Τα θέματα βιωσιμότητας ενσωματώνονται όλο και περισσότερο σε αυτές τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Καθώς οι εταιρείες σε όλο τον κόσμο υιοθετούν όλο και περισσότερο τις αναφορές βιωσιμότητας, έχουν προκύψει διάφορα πρότυπα που επιτρέπουν σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών να αξιολογούν και να συγκρίνουν αποτελεσματικότερα αυτές τις εκθέσεις. Το πιο ευρέως υιοθετημένο πλαίσιο είναι τα πρότυπα της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας για την υποβολή εκθέσεων. Συνδέεται με άλλες μορφές μη χρηματοοικονομικών εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων της τριπλής κατώτατης γραμμής και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ).

Τα ενδιαφερόμενα μέρη διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στον εντοπισμό μη χρηματοοικονομικών κινδύνων και ευκαιριών για τους οργανισμούς. Η διαφάνεια που επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή ενός φάσματος ενδιαφερομένων μερών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων όχι μόνο οδηγεί σε καλύτερες αποφάσεις, αλλά και δημιουργεί εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις.

Οδηγός

Καλύτερη φήμη:

Μια έρευνα εταιρικής φήμης του 2011 διαπίστωσε ότι η επέκταση της διαφάνειας και η αναφορά θετικών ενεργειών είναι οι δύο σημαντικότεροι τρόποι για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης του κοινού στις εταιρείες. Η έρευνα του Boston College Center for Corporate Citizenship and EY του 2013 αποκάλυψε ότι πάνω από το 50% των ερωτηθέντων που δημοσίευσαν αναφορές βιωσιμότητας δήλωσαν ότι αυτές οι εκθέσεις βοήθησαν στη βελτίωση της φήμης της εταιρείας τους.

Ικανοποίηση των προσδοκιών των εργαζομένων:

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το ζωτικό κοινό της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας. Είναι ζωτικής σημασίας αυτό το κοινό, επειδή η παρουσίαση της έκθεσης συμβάλλει στην αύξηση της διατήρησης και της αφοσίωσης των εργαζομένων. Έχει θετικό αντίκτυπο στο σύνολο του εργατικού δυναμικού, το οποίο μπορεί τελικά να βελτιώσει τις επιδόσεις της εταιρείας.

Καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια:

Οι εταιρείες που συντάσσουν την έκθεση κατατάσσονται στην πρώτη θέση όσον αφορά τη βιωσιμότητα και έχουν χαμηλότερη βαθμολογία στο δείκτη Kaplan-Zingales 0,6 – που υποδηλώνει λιγότερους κεφαλαιακούς περιορισμούς – σε σχέση με τις εταιρείες με χαμηλή βιωσιμότητα.

Μεγαλύτερη αποδοτικότητα και μείωση των αποβλήτων:

Η έκθεση βιωσιμότητας συμβάλλει στο να γίνουν πιο αποτελεσματικές οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων των οργανισμών και, με τη σειρά τους, τους επιτρέπουν να μειώσουν τους κινδύνους που υπάρχουν σε όλη την υπάρχουσα αλυσίδα εφοδιασμού. Η διαδικασία αυτή μειώνει τα απόβλητα, με αποτέλεσμα τη σημαντική εξοικονόμηση κόστους.

Πλεονεκτήματα της έκθεσης βιωσιμότητας:

Αύξηση της κατανόησης των κινδύνων και των ευκαιριών.

Τονίζει τη σχέση μεταξύ χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών αποδόσεων.

Επηρεάζει τη μακροπρόθεσμη στρατηγική και πολιτική διαχείρισης και τα επιχειρηματικά σχέδια.

Απλοποιεί τις διαδικασίες, τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της αποδοτικότητας.

Συγκρίνει και αξιολογεί τις επιδόσεις βιωσιμότητας σε σχέση με τους νόμους, τους κανονισμούς, τους κώδικες, τα πρότυπα απόδοσης και τις εθελοντικές πρωτοβουλίες.

Βοηθά τις εταιρείες να αποφύγουν την εμπλοκή τους στη γνωστοποίηση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διοικητικών αποτυχιών.

Επιτρέπει τη σύγκριση απόδοσης εσωτερικά και μεταξύ οργανισμών και τομέων.

Τα εξωτερικά οφέλη περιλαμβάνουν:

Μετριασμό των αρνητικών περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διοικητικών επιπτώσεων με τη βελτίωση της φήμης και της αφοσίωσης στο εμπορικό σήμα της επιχείρησης.

Επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν την πραγματική αξία του οργανισμού σε κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία.

Ο οργανισμός καταδεικνύει πως επηρεάζει και επηρεάζεται από τις προσδοκίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη.*

* <https://ecovadis.com/it/glossary/sustainability-reporting/>

Πρότασης αξίας (Canvas)

Μαθησιακοί στόχοι: Να μάθουν πώς να αναπτύξουν έναν καμβά πρότασης αξίας (value proposition canvas) για να καθορίσουν, πριν από την κυκλοφορία-λανσάρισμα του προϊόντος ή της υπηρεσίας αν ανταποκρίνεται με αυτό που αναμένουν οι χρήστες.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Βρήκατε την επιχειρηματική σας ιδέα; Ωραία. Πρέπει να είστε ακόμα σίγουροι ότι ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μελλοντικών πελατών σας. Διαφορετικά, είναι καλύτερα να αλλάξετε γνώμη νωρίς ή να το αλλάξετε, για να αποφύγετε την απογοήτευση και τις ζημιολύγες επενδύσεις. Προειδοποίηση: ο έλεγχος της εγκυρότητας μιας ιδέας είναι συχνά πιο περίπλοκος από όσο νομίζετε. Για παράδειγμα, επειδή μια προσφορά λειτουργεί κάπου (άλλη πόλη, άλλο τμήμα, άλλη χώρα κ.λπ.) δεν σημαίνει ότι θα λειτουργήσει και στη δική σας περιοχή. Όλα εξαρτώνται από τις ανάγκες και τις χρήσεις των καταναλωτών στη συγκεκριμένη περιοχή.

Περιεχόμενο: Τι είναι ο καμβάς πρότασης αξίας;

Η πρόταση αξίας είναι αυτή που επιτρέπει στους πελάτες να καταλάβουν εάν η λύση λύνει το πρόβλημά τους και επομένως να μάθουν περισσότερα για το προϊόν ή την υπηρεσία. Είναι μια υπόσχεση για το μέλλον ("Αυτό σας προσφέρουμε με τη λύση μας").

Η πρόταση αξίας ανταποκρίνεται σε μια ανάγκη που δεν ικανοποιείται ή δεν ικανοποιείται ανεπαρκώς. Είναι τελικά αυτό που ο πελάτης είναι διατεθειμένος να πληρώσει. Κατ' επέκταση, ο καμβάς της πρότασης αξίας είναι η μέθοδος για τον καθορισμό της τιμής. Με αυτό τον πίνακα, εστιάζουμε στα εξής:

- το κοινό,
- το πρόβλημά του και συνεπώς την ανάγκη του,
- την απάντηση που θα του δώσουμε.

Ο καμβάς της πρότασης αξίας: πίνακας για την κάλυψη των αναγκών

Ο καμβάς πρότασης αξίας είναι ένα εργαλείο που σχεδιάστηκε από τον Alexandre Osterwalder και σας επιτρέπει να:

- επικυρώστε το στόχο ή τους στόχους σας,
- επικυρώστε τις ανάγκες, τα προβλήματα, τις ελπίδες των πελατών σας,
- φανταστείτε πώς θα ανταποκριθείτε όσον αφορά τις υπηρεσίες, τις

προσφορές, την πρόταση αξίας.

Αυτό είναι το πρώτο βήμα προς την οικοδόμηση του επιχειρηματικού μοντέλου.

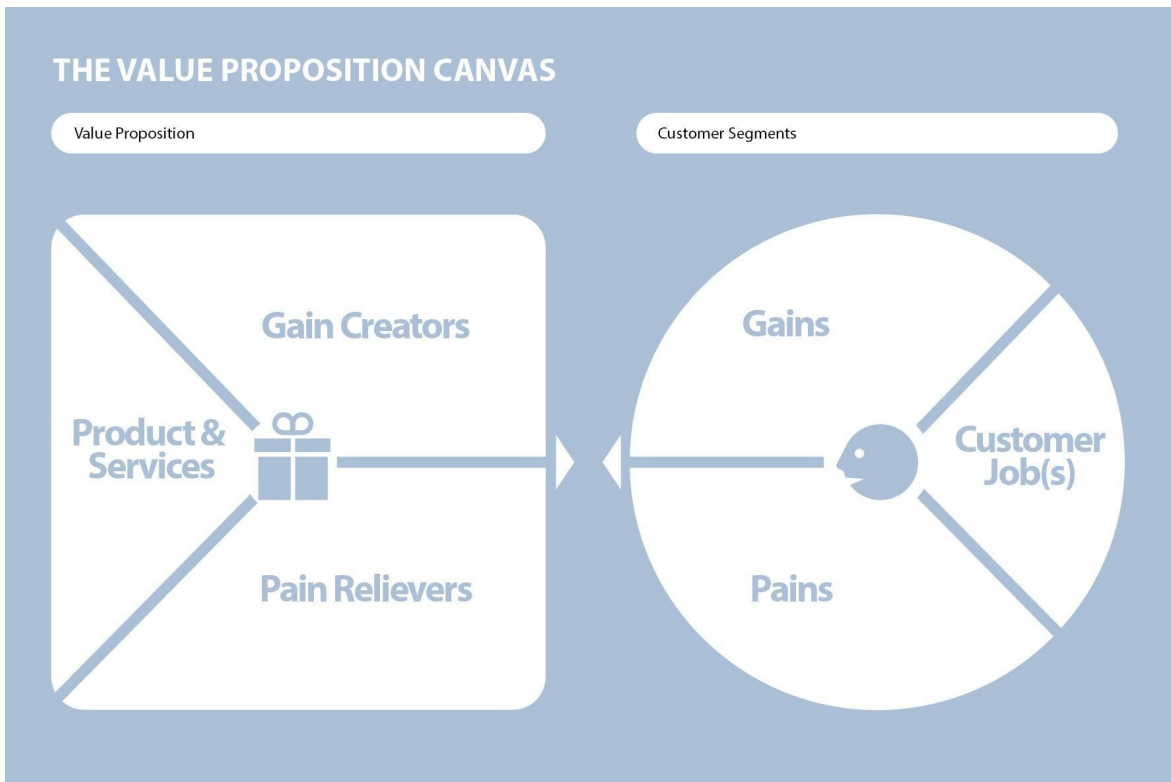
Ο πίνακας σας καλεί να ρωτήσετε τον πελάτη σας για τα προβλήματά του, τις ελπίδες του... και για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα τον βοηθήσουν να λύσει τα προβλήματά του, να

δημιουργήσει τις ελπίδες του. Έτσι, μπορείτε ενδεχομένως να προσαρμόσετε την ιδέα σας αλλά και να βρείτε πρόσθετα προϊόντα και υπηρεσίες για να προσφέρετε στον πελάτη σας. Θα σας επιτρέψει επίσης να διαφοροποιηθείτε από τους ανταγωνιστές σας.

Μπορείτε να εκτυπώσετε τον πιο κάτω καμβά.

Πώς να χρησιμοποιήσετε τον καμβά πρότασης αξίας

Ο πίνακας αποτελείται από δύο μέρη που κινητοποιούν διαφορετικές οπτικές: την ενσυναίσθηση προς τον στόχο και τη δημιουργικότητα. Θα περιγράψουμε λεπτομερώς το καθένα από αυτά τα μέρη.

Ενσυναίσθηση προς τον στόχο

Στη δεξιά πλευρά του καμβά (κύκλος), θα βρείτε πολλές επικεφαλίδες. Θα σας επιτρέψουν να προσδιορίσετε με μεγαλύτερη σαφήνεια το πρόβλημα του πελάτη σας και τη νοητική του κατάσταση.

Στην ενότητα "Εργασία(ες) του πελάτη: Περιγράψτε τι προσπαθεί να κάνει ένα συγκεκριμένο τμήμα πελατών ή τα προβλήματα που προσπαθεί να λύσει ή τις ανάγκες που προσπαθεί να καλύψει. Περιγράψτε τι προσπαθεί να κάνει (πχ: να ταξιδέψει από το Παρίσι στη Νίκαια), με ποιον; Ενδεχομένως (με την οικογένειά του), σε ποιο πλαίσιο ενεργεί (να πάει ένα Σαββατοκύριακο;) και ενδεχομένως πιο συναισθηματικό πλαίσιο αναζητά; (να μην αγχώθει), καθώς και τις ενέργειες που πραγματοποιεί (να πάει στην ιστοσελίδα της εταιρείας τραίνων, συγκρίνει με την ιστοσελίδα car pooling κ.λπ.).

Στην ενότητα "Πόννοι-rains": αναφέρετε τα αρνητικά συναισθήματα (άγχος, ντροπή, φόβο...), το κόστος, τις ανεπιθύμητες καταστάσεις και τους κινδύνους που βιώνει ή θα μπορούσε να βιώσει ο πελάτης σας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εκτέλεση της εργασίας.

Για παράδειγμα: Τι θεωρεί ο πελάτης πολύ ακριβό; Τι τον κάνει να νιώθει άβολα; Ποιες λύσεις είναι ανεπαρκείς για τους πελάτες σας; Ποιες δυσκολίες, προκλήσεις αντιμετωπίζει ο πελάτης σας; Ποιους κινδύνους φοβάται ο πελάτης σας; Τι κρατά τον πελάτη σας ξύπνιο τη νύχτα; Ποια συνηθισμένα λάθη κάνει ο πελάτης; Ποια εμπόδια μπορούν να αποτρέψουν

τον πελάτη από το να υιοθετήσει τη λύση σας;

Στην ενότητα "Κέρδη": περιγράψτε τα αναμενόμενα οφέλη που επιθυμεί ο πελάτης σας (χαρά, απλοποίηση, υψηλότερο κοινωνικό κύρος κ.λπ.) ή τα οφέλη που θα κατανοούσε, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών, της κοινωνικής χρησιμότητας, των θετικών συναισθημάτων και της εξοικονόμησης κόστους.

Για παράδειγμα: Τι ψάχνουν; Τι ονειρεύονται; Πώς μετράει ο πελάτης σας την επιτυχία, την αποτυχία; Τι αυξάνει την πιθανότητα υιοθέτησης μιας λύσης; Ποιο προνόμιο φαίνεται πιο σχετικό; Ποια οφέλη αναμένει ο πελάτης σας; Ποια πλεονεκτήματα θα τον/την εξέπλητταν; Ποια εξοικονόμηση θα έκανε τον πελάτη σας ευτυχισμένο; Ποιο αποτέλεσμα περιμένει ο πελάτης σας; Με ποιο τρόπο οι τρέχουσες λύσεις ικανοποιούν τον πελάτη;

Δημιουργικότητα για την κάλυψη των αναγκών του στόχου σας

Στο αριστερό μέρος του καμβά (το τετράγωνο), θα περιγράψετε, χωρίς να θέσετε όρια ή περιορισμούς, αυτό που φαντάζεστε ότι θα καλύψει τις ανάγκες του στόχου σας, τον οποίο βλέπετε τώρα καθαρά.

Στην ενότητα "Ανακουφιστικά/ pain relievers": αναφέρετε τι θα μπορούσε να ανακουφίσει τον πόνο των πελατών. Πώς να εξαλείψετε ή να μειώσετε τα αρνητικά συναισθήματα, τα ανεπιθύμητα κόστη και καταστάσεις και τους κινδύνους που βιώνει ή θα μπορούσε να βιώσει ο πελάτης σας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εκτέλεση της εργασίας;

Σημειώστε ότι μπορεί να υπάρχουν πολλά "ανακουφιστικά" για έναν και μόνο "πόνο" και ένα "ανακουφιστικό" μπορεί να ανταποκρίνεται σε πολλούς "πόνους". Είναι σωτηρία; Εξοικονομούν χρήματα; Για να νιώσουν καλύτερα; Για να δώσουν λύση στα ζητήματα υποαπόδοσης; Για να δοθεί τέλος στις δυσκολίες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πελάτες; Για να εξαλείψουν το φόβο που αντιμετωπίζουν; (εμπιστοσύνη, καθεστώς...); Να εξαλείψει τους κινδύνους; Για να βοηθήσετε τους πελάτες σας να κοιμούνται καλύτερα; (ανησυχίες, προβληματισμοί); Για να περιορίσετε ή να εξαλείψετε τα συνήθη λάθη που κάνει ο πελάτης; (λάθη χρήστη); Για να εξαλείψετε τα εμπόδια;

Στην ενότητα "δημιουργοί εσόδων": αναφέρετε τι θα μπορούσε να δημιουργήσει έσοδα για τον πελάτη. Πώς δημιουργούνται οφέλη που ο πελάτης σας αναμένει, επιθυμεί ή θα εκλαγεί, όπως η λειτουργική χρησιμότητα, τα κοινωνικά κέρδη, τα θετικά συναισθήματα και η εξοικονόμηση κόστους;

Και πάλι, μπορεί να υπάρχουν πολλαπλοί «δημιουργοί κέρδους» για ένα μόνο «κέρδος» και ένας «δημιουργός κέρδους» μπορεί να ανταποκριθεί σε πολλαπλά «κέρδη». Δημιουργούν εξοικονομήσεις που κάνουν τον πελάτη χαρούμενο; Υπερβαίνουν τις προσδοκίες του πελάτη; Κάνουν τη ζωή του πελάτη πιο εύκολη; Δημιουργούν θετικές κοινωνικές συνέπειες που επιδιώκει ο πελάτης; Κάνουν κάτι που αναζητά ο πελάτης; Επιτυγχάνουν κάτι που οι πελάτες ονειρεύονται; Παράγονται θετικά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα κριτήρια επιτυχίας ή αποτυχίας των πελατών σας; Διευκολύνετε την υιοθέτηση του/τους;

Ρεαλισμός μετά τη φάση της δημιουργίας

Τέλος, στα αριστερά, η ενότητα "προϊόντα και υπηρεσίες", καθορίστε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα μπορούσατε να προσφέρετε παίρνοντας τις ιδέες που προέρχονται από τα "ανακουφιστικά" και τους "δημιουργούς" αλλά τα επεξεργάζεστε για να δημιουργήσετε εφικτά

προϊόντα και υπηρεσίες. Πρώτα απ' όλα.

Μόλις ολοκληρωθεί αυτή η εργασία, έχετε:

- Τον/τους στόχο/ους σας τμηματοποιημένους σύμφωνα με ένα βασικό στοιχείο: την ανάγκη / το πρόβλημα / την ελπίδα.
- Την προσφορά που (αυτοί) χρειάζονται.

Επομένως έχετε τα δύο βασικά στοιχεία του επιχειρηματικού σας μοντέλου: την πρόταση αξίας και τα τμήματα πελατών.

Αυτή η μέθοδος σχεδιάστηκε για ομαδική εργασία και απαιτεί μια εξωτερική προοπτική για να σας «προκαλέσει». Μόνοι σας μπροστά στο φύλλο σας, τα αποτελέσματα μπορεί να είναι απογοητευτικά!

Personas – Προσωπεία - Πρόσωπα

Μαθησιακοί στόχοι: Να μάθετε πώς να δημιουργείτε και να χρησιμοποιείτε προσωπεία - Personas.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου: Personas είναι φανταστικοί χαρακτήρες που αντιπροσωπεύουν ένα μέρος της βάσης χρηστών μας. Με βάση τις πληροφορίες της έρευνάς μας, προσπαθούμε να βρούμε χαρακτηριστικά και ιδιότητες του κοινού μας και καταλήγουμε σε πρόσωπα-personas, τα οποία περιγράφουν σημαντικά τμήματα των χρηστών μας.

Περιεχόμενο: Το να είναι κανείς σε θέση να κατανοήσει το κοινό του, παρέχει στους σχεδιαστές την ανεκτίμητη ευκαιρία να προβλέψουν πιθανά ζητήματα και να σχεδιάσουν μαθησιακές εμπειρίες που εστιάζουν σε αυτό το συγκεκριμένο κοινό. Μια συνήθης πρακτική σχεδιασμού λογισμικού που ακολουθήθηκε στο παρελθόν είναι, αυτό που ο μηχανικός λογισμικού Allan Cooper ονόμασε, «το άθροισμα όλων των επιθυμητών χαρακτηριστικών». Έτσι, πριν αναπτυχθούν λύσεις λογισμικού, οι σχεδιαστές έκαναν μια έρευνα, συγκέντρωσαν τις ανάγκες των χρηστών τους και προσπαθούσαν να τις συνδυάσουν προκειμένου να δημιουργήσουν προϊόντα που θα ανταποκρίνονταν σε αυτές τις απαιτήσεις. Η πρακτική όμως έδειξε ότι οι χρήστες δεν γνωρίζουν πάντα εκ των προτέρων τι χρειάζονται. Μην με παρεξηγήσετε, δεν λέω ότι το να γνωρίζετε τι χρειάζεται το κοινό σας δεν είναι χρήσιμο. Είναι εξαιρετικά χρήσιμο και σημαντικό. Ωστόσο, η χρήση αυτών των πληροφοριών προκειμένου να δημιουργηθούν εμπειρίες με εσωτερικά κίνητρα απαιτεί από τους σχεδιαστές να μπορούν να ερμηνεύουν αυτές τις πληροφορίες με ουσιαστικό τρόπο.

Χρήσιμες σε τέτοιες περιπτώσεις είναι οι προσωποποιήσεις των χρηστών. Persona, λατινική λέξη για το πρόσωπο ή έναν ρόλο και σε αυτό το πλαίσιο η λέξη «personas» αντιπροσωπεύει τους φανταστικούς χαρακτήρες για ένα μέρος του κοινού μας (η λέξη personas προτάθηκε από τον Alan Cooper και εδώ είναι ένα άρθρο του για αυτό το θέμα). Χρησιμοποιώντας τα «πρόσωπα», προσπαθούμε να αναπαραστήσουμε τους τυπικούς χρήστες ενός προϊόντος και να προβλέψουμε τις αντιδράσεις και τις επιλογές τους. Δεδομένου ότι προτείνονται ως βοηθητικό εργαλείο, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίλυση προβλημάτων παρά για τη δημιουργία προβλημάτων. Επομένως, να έχετε κατά νου ότι:

- Τα «πρόσωπα» θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν ρεαλιστικούς πιθανούς χρήστες και όχι ιδεαλιστές. Οι ιδεαλιστές persona δεν θα σας βοηθήσουν να εξετάσετε κριτικά το κοινό σας και τον πιθανό σχεδιασμό σας και θα σας οδηγήσουν μόνο σε απώλεια χρόνου, ενέργειας

και πόρων.

- Για ένα τυπικό προϊόν, δεν πρέπει να έχετε περισσότερα από δύο έως τέσσερα πρόσωπα-personas. Τα πρόσωπα-personas είναι τρόποι για να προσπαθήσετε να εξετάσετε κριτικά τα σχέδιά σας για ένα σύνολο τυπικών χρηστών.
- Στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις που τα «πρόσωπα» μπορεί να είναι χρήσιμα και σε κάποιες άλλες να έχουν αρνητική επίδραση στον τελικό σχεδιασμό. Εάν το κοινό σας αποτελείται από χρήστες πολύ διαφορετικούς μεταξύ τους που απαιτούν ειδικές διατάξεις, τότε είναι

πιθανόν τα «πρόσωπα» να μην είναι χρήσιμο εργαλείο και θα πρέπει να προχωρήσετε εξετάζοντας μεμονωμένα τους χρήστες σας, ειδικά εάν το μέγεθός είναι περιορισμένο. Σε περίπτωση που σχεδιάζετε λύσεις για ένα μεγάλο κοινό με κάποια ομοιογένεια, τότε τα «πρόσωπα» μπορεί να αποδειχθούν χρήσιμα.

• Τα «πρόσωπα» θα πρέπει να δίνουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για έναν πιθανό χρήστη, σχετικές με το θέμα για το οποίο θέλετε να σχεδιάσετε. Τα «πρόσωπα» θα πρέπει επίσης να δημιουργούνται με βάση κοινά μοτίβα/πρότυπα μεταξύ ενός στοχευμένου κοινού. Για παράδειγμα, για το σχεδιασμό ενός παιχνιδιού σχετικό με τη διδασκαλία του γραμματισμού σε μαθητές γυμνασίου σε εθνικό επίπεδο, η ηλικία, οι συνήθειες, η πρόσβαση στην τεχνολογία, το επίπεδο ανάπτυξης των δεξιοτήτων γραμματισμού είναι χαρακτηριστικά που μπορούν να περιγράψουν όλους τους πιθανούς παίκτες του παιχνιδιού και πρέπει να αναφέρονται ως χαρακτηριστικά ενός «προσώπου»-persona.

Marcello Broteix

Loves action, cannot focus to long duration presentations

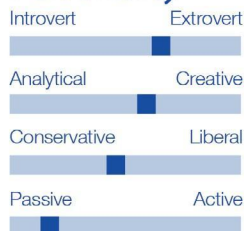
Age: 17

Work: Student

Location: Paris, France

Character: Extrovert, positive

Personality

Extrovert Passive Focus Games

Goals

- Participate in curricular activities
- Communicate with peers
- Research and get answers to assignments and personal Cointerests
- Collaborate and exchange information for the completion of projects
- Explore other possibilities of learning, apart from formal tools

Frustrations

- Loses focus easily by participating in formal activities
- Has difficulty navigating to existing learning platforms
- Finds the learning content monotonous and unchallenging
- Has to use other platforms for the communication with peers
- Finds it very difficult working with existing online storage systems and sync with own resources

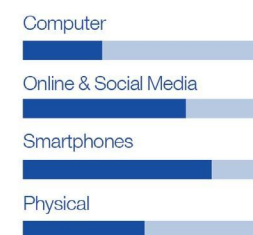
Bio

Marcello is using technology in his daily life. He uses smartphones, tablets, computers as a means of connecting and interacting with his friends and classmates. He gets bored with existing learning activities and needs a learning tool that takes into account his personal preferences and capabilities. He wants to work collaboratively, have easy access to educational materials and be able to sync his work among different devices in a single platform.

Motivation

Preferred Channels

Φυσικά, δεν υπάρχει μόνο ένας σωστός τρόπος δημιουργίας ενός «προσώπου». Οι καταστάσεις σχεδιασμού διαφέρουν από περίπτωση σε περίπτωση. Αυτό που είναι σημαντικό όμως είναι εσείς και η ομάδα σας να σχηματίσετε ένα σύνολο φανταστικών χαρακτήρων που αντιπροσωπεύουν σωστά το κοινό τους και να προσπαθήσετε να προβλέψετε τις ενέργειες και τις αντιδράσεις τους στις διάφορες περιπτώσεις.

Πηγές για περαιτέρω ανάγνωση

<https://www.usability.gov/how-to-and-tools/methods/personas.html>

<https://www.microsoft.com/en-us/research/wp-content/uploads/2017/03/pruitt-grudinold.pdf>

<https://theblog.adobe.com/putting-personas-to-work-in-ux-design-what-they-are-and-why-theyre-σπουδαίος/>

Εργασίες που πρέπει να γίνουν

Μαθησιακοί στόχοι: Χρήση και εφαρμογή των αρχών Jobs-to-be-done.

Διάρκεια: 1 ώρα

Περίληψη περιεχομένου : Η έννοια της «εργασία που πρέπει να γίνει» αναπτύχθηκε από τους Clayton Christensen και Michael Raynor. Υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι ενδιαφέρονται λιγότερο για τα προϊόντα που αγοράζουν παρά για τις υπηρεσίες που τους παρέχουν αυτά τα προϊόντα. Η έννοια αυτή δεν είναι καινούργια. Στη δεκαετία του 1960, ο Theodore Levitt, καθηγητής μάρκετινγκ στο Harvard Business School, είχε ήδη παρατηρήσει ότι «οι άνθρωποι δεν χρειάζονται τρυπάνια. Χρειάζονται τρύπες στους τοίχους τους»,

Περιεχόμενο: Οι αρχές του Jobs-To-Be-Done

Από την άποψη του JTBD, τα τμήματα **χρηστών** ή **πελατών** δεν εξαρτώνται από δημογραφικά ή ψυχολογικά δεδομένα. Στην πραγματικότητα, όλοι προσπαθούν να πετύχουν το ίδιο αποτέλεσμα, με βάση τα δικά του κριτήρια. Η χρονολογική πτυχή δεν μπαίνει στο παιχνίδι γιατί εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες εξελίσσονται, το Job-To-Be-Done είναι σταθερό.

«If you understand the job, how to improve it becomes obvious»

Clayton Christensen
Harvard Business School Professor &
Disruptive Innovation Expert

Η «εργασία» είναι το αποτέλεσμα που ο χρήστης θέλει πραγματικά να επιτύχει, ο στόχος του. Αυτός είναι ο λόγος που ένα άτομο αγοράζει ή χρησιμοποιεί τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας εταιρείας. Οι λόγοι που επιλέγει ένα συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία είναι συνειδητοί και

ασυνείδητοι. Αυτά είναι τα αναμενόμενα οφέλη ή κριτήρια επιτυχίας, που ονομάζονται Λειτουργικές εργασίες και Προσωπικές εργασίες.

Οι λειτουργικές εργασίες αντιστοιχούν στις **βασικές εργασίες για την επίτευξη του στόχου**, στις οδηγίες που επιτρέπουν την εκτέλεση της εργασίας. Αυτή είναι η λειτουργική διάσταση. Κατά κάποιο τρόπο, πρόκειται για αντικειμενικά οφέλη, ή κριτήρια επιτυχίας.

Οι προσωπικές εργασίες, τα πιο προσωπικά κριτήρια, χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: Συναισθηματικές και Κοινωνικές.

1. **Συναισθηματικές εργασίες** είναι όλα τα συναισθήματα που θέλει ή φοβάται να νιώσει ο χρήστης κατά την εκτέλεση της εργασίας.
2. **Κοινωνικές εργασίες - Social Jobs** αναφέρονται στο πώς ο χρήστης θέλει να γίνει αντιληπτός από άλλους. Αυτά τα κριτήρια οδηγούν στο Job-To-Be-Done, άρα και στην επιλογή της λύσης που θα κάνει την εργασία επιτυχημένη.

Συγκεκριμένα, είναι επομένως απαραίτητο να βρεθούν κατάλληλες λύσεις σε σχέση με τους στόχους των χρηστών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις συναισθηματικές και κοινωνικές τους εκτιμήσεις.

Πλεονεκτήματα και περιορισμοί

Εφαρμοσμένο σε μεθόδους έρευνας UX, το Job-to-Be-Done είναι διχαστικό. Σύμφωνα με τους υποστηρικτές του, η υιοθέτηση αυτής της προοπτικής βοηθά τις ομάδες να επικεντρωθούν σε πραγματικά προβλήματα χρηστών προκειμένου να βρουν λύσεις. Όπως θα δούμε παρακάτω, ο τρόπος διεξαγωγής συνεντεύξεων με τους χρήστες, από την οπτική του JTBD, φαίνεται λιγότερο περιοριστικός από ό,τι με τα «πρόσωπα». Τέλος, το Jobs-To-Be-Done θα μπορούσε να βοηθήσει στη δημιουργία πιο ουσιαστικών «προσώπων» – personas.

Άλλοι θεωρούν ότι οι JTBDs δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη, σε σύγκριση με τα πρόσωπα, το πλαίσιο χρήσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Επιπλέον, η διαγραφή δημογραφικών και κοινωνιολογικών πτυχών (όνομα, ηλικία, φύλο, επάγγελμα κ.λπ.) θα σας εμποδίσει να νιώσετε ενσυναίσθηση για τους χρήστες. Τέλος, αυτός ο τρόπος προσδιορισμού των αναγκών των χρηστών θα ήταν ακατάλληλος για ορισμένα σύνθετα προϊόντα ή υπηρεσίες. Πολλοί, ωστόσο, συμφωνούν ότι είναι τουλάχιστον, συμπληρωματικό εργαλείο των «προσώπων».

Για απλοποίηση, τα «πρόσωπα» βοηθούν στην κατανόηση των αρχέτυπων χρηστών εφαρμογών. Η μέθοδος personas μας δείχνει πώς τα κίνητρά τους μπορεί να είναι διαφορετικά και ποιες συμπεριφορές είναι παρόμοιες. Αντίθετα, η θεωρία Jobs-to-Be-Done εστιάζει στα συγκεκριμένα αποτελέσματα που αναμένουν οι χρήστες.

Συνεντεύξεις JTBD

Τα βήματα είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία «προσώπων»: συνεντεύξεις στο πάνελ χρηστών, χρήση υφιστάμενων ποσοτικών δεδομένων, ανάλυση και σύνθεση. Από την άλλη, ο τρόπος διεξαγωγής των συνεντεύξεων, οργάνωσης και στη συνέχεια χρήσης των δεδομένων είναι διαφορετικός. Υπάρχουν πολλοί οδηγοί και εργαλεία στο διαδίκτυο για τη διεξαγωγή συνεντεύξεων.

Δείγμα συνέντευξης JTBD

Οι συνεντεύξεις αλλαγής, για παράδειγμα, τις οποίες θα μπορούσαμε να μεταφράσουμε στα

αγγλικά και ελληνικά ως "συνέντευξη αλλαγής" ή "συνέντευξη μετάβασης", χρησιμοποιούνται για να κατανοήσουμε γιατί ο πελάτης επιλέγει ή απορρίπτει ένα προϊόν. Ποια διαδικασία τον οδηγεί να πάρει αυτή την απόφαση; Τι περιμένει ο χρήστης από το προϊόν; Ποια είναι η αξία του για αυτόν;

Κατά προτίμηση, η ομάδα επιλέγει να πάρει συνέντευξη από κάποιον που είτε αγόρασε πρόσφατα το προϊόν ή την υπηρεσία (εντός των προηγούμενων 30 ημερών), επέλεξε ένα προϊόν ή υπηρεσία παρόμοια με της εταιρείας ή απέρριψε ένα προϊόν ή υπηρεσία για να προτιμήσει αυτό ενός ανταγωνιστή. Χρονολογικά, ο χρήστης θεωρείται ότι

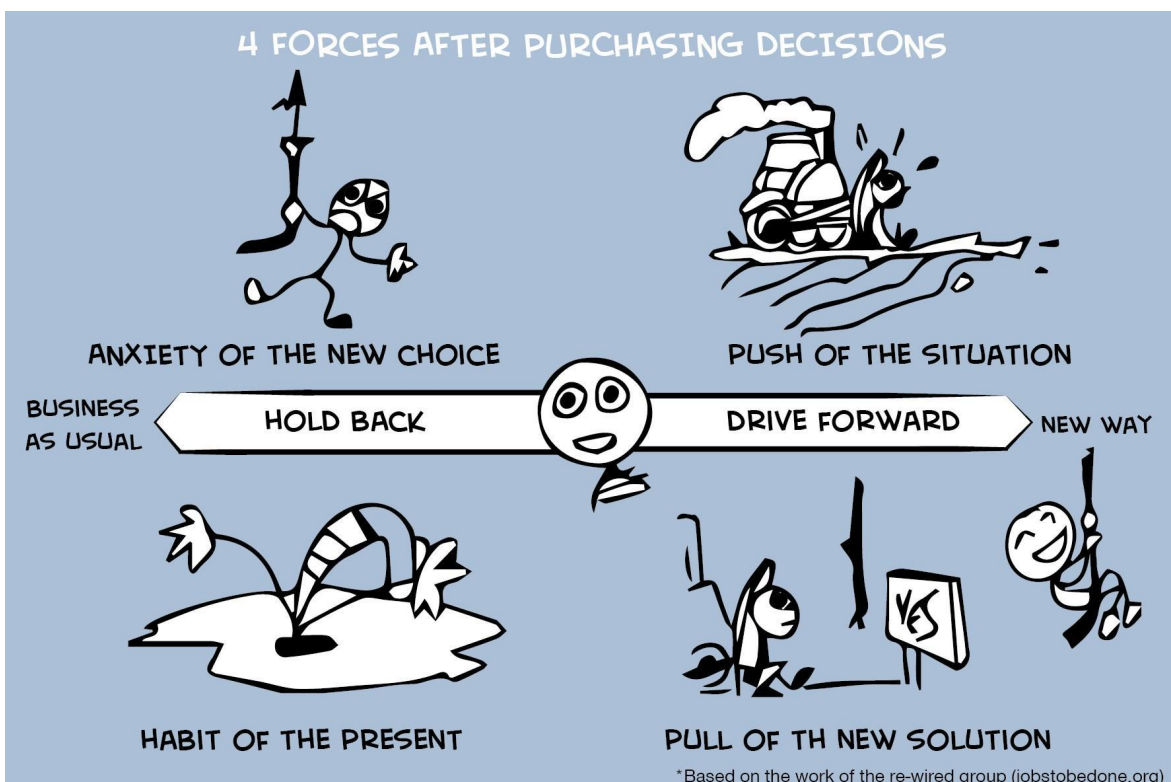
το αγόρασε ή το απέρριψε ακολουθώντας τη ακόλουθη διαδρομή:

1. Η πρώτη σκέψη: το πρόβλημα που πρέπει να προσδιοριστεί. Ο χρήστης αρχίζει να αναζητά παθητικά μια λύση.
2. Πρώτο άγνωστο γεγονός: Η παρόρμηση για την εξεύρεση λύσης αυξάνεται και ο χρήστης ξεκινά μια ενεργή αναζήτηση.
3. Δεύτερο άγνωστο γεγονός: Συγκρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες για την επίλυση του προβλήματος του, ρωτά κ.λπ. Πραγματοποιείται η διαδικασία λήψης αποφάσεων.
4. Αγορά του προϊόντος ή της υπηρεσίας και κατανάλωση.

Οι πρώτες ερωτήσεις που πρέπει να του κάνετε είναι: πότε σκεφτήκατε για πρώτη φορά να αγοράσετε αυτό το προϊόν; Τι συνέβη εκείνη τη μέρα; Είχατε κάποιον μαζί σας κατά τη διάρκεια της έρευνας; Ένα από τα όρια είναι ότι πρέπει να βασίζεστε στη μνήμη και την ειλικρίνεια του χρήστη.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με το JTBD, τέσσερις «δυνάμεις» λειτουργούν καθώς ο χρήστης μεταβαίνει από τη μια συμπεριφορά στην άλλη:

- Η εξέλιξη της κατάστασης (push of the situation): δεν λειτουργεί όπως θα ήθελα, μακάρι να ήταν καλύτερα. Γιατί ?
- Η έλξη της νέας λύσης: Αυτή η νέα λύση μπορεί να είναι καλύτερη. Ποια είναι τα επιχειρήματα; Η απάντηση μπορεί να είναι η τιμή, τα χαρακτηριστικά που προσφέρονται κ.λπ.
- Συνήθειες του παρόντος: Συνήθειες που προκαλούν αντίσταση στην αλλαγή. Για παράδειγμα, αν επιμείνω, θα λειτουργήσει καλύτερα ή η τρέχουσα εφαρμογή έχει επίσης πλεονεκτήματα. Ποιες είναι αυτές οι συνήθειες;
- Άγχος για τη νέα λύση: Τι φοβάται ο χρήστης με αυτό το προϊόν; Γιατί έχει άγχος;

Και εδώ, ο στόχος είναι να ληφθούν οι απαντήσεις τους προκειμένου να εντοπιστούν τα εμπόδια (rain point), τα οφέλη και οι ανάγκες. Στη συνέχεια, μπορούν να αξιοποιηθούν οι συνεντεύξεις για το σχεδιασμό ή τη βελτίωση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας. Ωστόσο, τίποτα δεν σας εμποδίζει να δημιουργήσετε ένα φύλλο «προσώπων» personas στο οποίο θα προσθέσετε στοιχεία από αυτές τις συνεντεύξεις που επικεντρώνονται στο JTBD.

Ερωτήσεις - Κεφάλαιο 3

Ερώτηση 1: Σύμφωνα με τον Reuvers (2015), η πράσινη καινοτομία δεν συνεπάγεται νέες πρακτικές καινοτομίας αλλά απαιτεί _.

Απάντηση 1: ενδιαφέρον μόνο για το υψηλό κέρδος.

Απάντηση 2: μόνο μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Απάντηση 3: αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Ερώτηση 2: Σύμφωνα με τους Osterwalder & Pigneur (2010) ποια είναι τα εννέα στοιχεία που προσδιορίζονται στο εργαλείο Καμβάς Επιχειρηματικού Μοντέλου;

Απάντηση 1: Βασικές συνεργασίες, κύριες δραστηριότητες, κύρια χαρακτηριστικά, κόστος, πρόταση αξίας, σχέση με τον καταναλωτή, κανάλια και τμήματα πελατών.

Απάντηση 2: Βασική συνεργασία, κύριες δραστηριότητες, κύρια χαρακτηριστικά, κόστος, σχέση με τον καταναλωτή, τμήματα πελατών, κανάλια και πρόταση αξίας.

Απάντηση 3: Βασική συνεργασία, κύριες δραστηριότητες, κύρια χαρακτηριστικά, κόστος, πρόταση αξίας, σχέση με τον καταναλωτή, κανάλια, πηγές εσόδων και τμήματα πελατών.

Ερώτηση 3: Ο ακμάζων Business Canvas, περιγράφει τρία κύρια συστήματα στα οποία ανήκει η επιχείρηση και τέσσερις προοπτικές. Ποιες είναι οι τέσσερις προοπτικές;

Απάντηση 1: Περιβάλλον, Κόσμος, Οικονομία και Ενέργεια.

Απάντηση 2: Κόσμος, Οικονομία, Διαδικασία και Προβλήματα.

Απάντηση 3: Διαδικασία, Αξία, Άνθρωποι και Αποτελέσματα.

Ερώτηση 4: Η στρατηγική Farm to Fork στοχεύει στην επιτάχυνση της μετάβασής μας σε ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων το οποίο θα πρέπει να:

Απάντηση 1: έχει ουδέτερο ή θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο,

Απάντηση 2: έχει θετικό αντίκτυπο μόνο στα ζώα,

Απάντηση 3: έχει θετικό αντίκτυπο μόνο στη γη.

Ερώτηση 5: Μέσω της έκθεσης βιωσιμότητας, οι εταιρείες κοινοποιούν:

Απάντηση 1: τις επιδόσεις και τις επιπτώσεις τους σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων βιωσιμότητας, που καλύπτει περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διοικητικές παραμέτρους.

Απάντηση 2: τον τρόπο με τον οποίο προωθούν την κλιματική αλλαγή.

Απάντηση 3: τη φήμη τους με βάση τα σχόλια που λαμβάνουν ετησίως από τους καταναλωτές.

Ερώτηση 6: Παίζουν καθοριστικό ρόλο στον εντοπισμό κινδύνων και των μη χρηματοοικονομικών ευκαιριών για τους οργανισμούς:

Απάντηση 1: ΜΚΟ.

Απάντηση 2: Κυβέρνηση.

Απάντηση 3: Ενδιαφερόμενα μέρη.

Ερώτηση 7: Τι πρέπει να γράψετε στην ενότητα «ανακουφιστικά-pain relievers»;

Απάντηση 1: τι θα μπορούσε να δημιουργήσει κέρδη για τον πελάτη.

Απάντηση 2: τα αρνητικά συναισθήματα (άγχος, ντροπή, φόβος...).

Απάντηση 3: τρόπους για να εξαλείψετε ή μειώσετε τα αρνητικά συναισθήματα.

Ερώτηση 8: Επιλέξτε τη σωστή πρόταση σχετικά με τα «πρόσωπα» Personas

Απάντηση 1: Πρέπει να αντιπροσωπεύουν ιδεαλιστές πιθανούς χρήστες.

Απάντηση 2: Για ένα τυπικό προϊόν, θα πρέπει να έχετε περισσότερα από τέσσερα «πρόσωπα» personas.

Απάντηση 3: Θα πρέπει να δημιουργούνται με βάση κοινά μοτίβα μεταξύ ενός στοχευμένου κοινού.

Ερώτηση 9: Ποιες είναι οι «Συναισθηματικές Εργασίες» από τη θεωρία JTBD;

Απάντηση 1: Η συναισθηματική εργασία αναφέρεται στο πώς ο χρήστης θέλει να γίνει αντιληπτός από τους άλλους.

Απάντηση 2: Συναισθηματικές εργασίες είναι όλα τα συναισθήματα που θέλει ή φοβάται να νιώσει ο χρήστης κατά την εκτέλεση της εργασίας.

Απάντηση 3: Οι συναισθηματικές εργασίες είναι εργασίες που σχετίζονται με τη φροντίδα των άλλων.

Λύσεις

Σωστές απαντήσεις - Κεφάλαιο 1

Ερώτηση 1: Ένα βιώσιμο έργο είναι:

Απάντηση 3: το έργο που ενδιαφέρεται για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Ερώτηση 2: Τι είναι η οικολογική καινοτομία;

Απάντηση 1: κάθε καινοτομία που μεταφράζεται σε σημαντικό βήμα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, μειώνοντας τις επιπτώσεις των τρόπων παραγωγής μας στο περιβάλλον.

Ερώτηση 3: Ποιες είναι οι αρχές που συνδέονται με τον οικολογικό επιχειρηματία;

Απάντηση 1: Μείωση των σκουπιδιών, μείωση εκπομπών αερίων, μείωση επικίνδυνων χημικών υπολειμμάτων, επαναχρησιμοποίηση βιομηχανικών αποβλήτων ως πρώτη ύλη, χρήση βιώσιμης ενέργειας μειώνοντας την υπερβολική χρήση της.

Ερώτηση 4: Ποιος είναι ο παράγοντας που επηρεάζει πρόσφατα τον κλάδο των μεταφορών;

Απάντηση 1: Covid-19.

Ερώτηση 5: Ποια προβλήματα δεν μπορεί να λύσει η ψηφιακή επικοινωνία;

Απάντηση 2: Κοινωνική απομόνωση.

Ερώτηση 6: Ποια προβλήματα μπορεί να λύσει η καλή εφοδιαστική;

Απάντηση 3: Μείωση του κόστους μεταφοράς και ρύπανσης.

Ερώτηση 7: Ποιος κίνδυνος ελλοχεύει από το CO₂;

Απάντηση 2: Υπερθέρμανση του πλανήτη.

Ερώτηση 8: Πώς ορίζεται η καθαρή ενέργεια;

Απάντηση 3: Μηδενικές εκπομπές.

Ερώτηση 9: Ποιο είναι το κύριο πλεονέκτημα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

Απάντηση 1: Δεν μπορεί να εξαντληθεί.

Ερώτηση 10: Ποιος είναι ο ορισμός για την κατανάλωση νερού;

Απάντηση 3: Η διαφορά μεταξύ αντλούμενου νερού και νερού που επιστρέφεται στην πηγή.

Ερώτηση 11: Ποιες είναι οι αιτίες της ατμοσφαιρικής ρύπανσης;

Απάντηση 2: Καπνός και εκπομπές αυτοκινήτων.

Ερώτηση 12: Πώς δεν μπορεί να λυθεί η κρίση του νερού;

Απάντηση 3: Κατασκευή νέων εργοστασίων.

Ερώτηση 13: Πού μπορώ να βρω τα τελευταία γεγονότα για την Κυκλική Οικονομία;

Απάντηση 1: στην ενότητα Εκδήλωση της σελίδας CEAP.

Ερώτηση 14: Υπάρχει συγκεκριμένη σελίδα για τον τομέα εργασίας μου;

Απάντηση 3: Ναι στη σελίδα Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ και στη σελίδα του CEAP.

Ερώτηση 15: Πού μπορώ να βρω περισσότερες πληροφορίες και υλικό σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει η ΕΕ;

Απάντηση 1: Στις ενότητες Έγγραφα της σελίδας της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ και του CEAP.

Ερώτηση 16: Ποια χώρα είναι στη κορυφή της ΕΕ για τις πράσινες πρωτοβουλίες;

Απάντηση 2: Ολλανδία.

Ερώτηση 17: Τι έχουμε στην κορυφή της ιεραρχίας του Νερού;

Απάντηση 3: Πρόληψη.

Ερώτηση 18: Πόσα κιλά αστικών αποβλήτων παράγουν οι Ευρωπαίοι ετησίως;

Απάντηση 1: Περισσότερο από 400 κιλά/άτομο.

Ερώτηση 19: Σε ποιο στάδιο της Ιεραρχίας Αποβλήτων της ΕΕ μπορούμε να βρούμε την Προετοιμασία για Επαναχρησιμοποίηση;

Απάντηση 1: Δεύτερο, μετά την Πρόληψη.

Ερώτηση 20: Γιατί πρέπει να δεσμευτώ για την επαναχρησιμοποίηση;

Απάντηση 2: Για την εξοικονόμηση αποβλήτων, τις δυνατότητες δικτύωσης και το θετικό οικονομικό αντίκτυπο.

Ερώτηση 21: Ποιος μπορεί να ασχοληθεί με την επαναχρησιμοποίηση;

Απάντηση 2: Νοικοκυριά, νεοφυείς επιχειρήσεις, ΜΚΟ και ενώσεις.

Σωστές απαντήσεις - Κεφάλαιο 2**Ερώτηση 1: Για να γίνεις πράσινος εργαζόμενος:**

Απάντηση 3: Ούτε το ένα ούτε το άλλο είναι πάντα απαραίτητο.

Ερώτηση 2: Ο όρος «επανακατάρτιση στις πράσινες δεξιότητες» σημαίνει:

Ερώτηση 3: Σύμφωνα με τη ΔΟΕ, πόσες θέσεις εργασίας κινδυνεύουν εάν δεν περιοριστούν σε πράσινες δεξιότητες έως το 2030:

Απάντηση 1: 72 εκατομμύρια.

Ερώτηση 4: Πόσες μορφές κινητικότητας έχουν αναγνωριστεί από το ΔΟΜ (Διεθνή οργανισμό Μετανάστευσης):

Απάντηση 1:3

Ερώτηση 5: Ο όρος «προγραμματισμένη μεταφορά» σημαίνει:

Απάντηση 2: κοινότητες που μετακινούνται σε ασφαλέστερα μέρη λόγω της αδυναμίας παραμονής σε εδάφη που είναι εκτεθειμένα σε μη αναστρέψιμους κινδύνους από περιβαλλοντικά γεγονότα.

Ερώτηση 6: Ποια από αυτά τα μέτρα πρέπει να ληφθούν για τον περιορισμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής;

Απάντηση 1: Διαχείριση υδάτινων πόρων και οικοσυστημάτων.

Ερώτηση 7: Ποιος από τους 17 στόχους της Ατζέντας 2030 «είναι αυτός που προτείνει την «Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής»;

Απάντηση 3:13

Ερώτηση 8: Ποιοι από αυτούς τους στόχους περιέχονται στον «Στόχο 13»;

Απάντηση 1: Βελτίωση της εκπαίδευσης, της ευαισθητοποίησης και της ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή, τη μείωση των επιπτώσεων και την έγκαιρη προειδοποίηση.

Ερώτηση 9: Πως μπορεί η εκπαίδευση να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη;

Απάντηση 2: Και οι δύο απαντήσεις είναι σωστές.

Ερώτηση 10: Πώς πρέπει να είναι η επικοινωνία μεταξύ εταιρειών, κυβερνήσεων, ΜΚΟ και ατόμων για τα περιβαλλοντικά θέματα;

Απάντηση 1: Διαφανής, αποφασιστική και συνεχής.

Ερώτηση 11: Ποιες μεταβάσεις βιώνουμε αυτή τη στιγμή;

Απάντηση 1: Τεχνολογική / Οικολογική.

Ερώτηση 12: Μια καλά σχεδιασμένη και αποτελεσματική διατομεακή εταιρική σχέση ωφελεί τους εταίρους παρέχοντας:

Απάντηση 1: Δυνατότητα αναπαραγωγής και βιωσιμότητα.

Ερώτηση 13: Ποια είναι τα δύο βήματα της φάσης «Εξερεύνηση» που υπάρχουν

Re the climate
στο μοντέλο Design Thinking;

Απάντηση 3: Ιδέα και Πρωτότυπο.

Ερώτηση 14: Ποιες είναι οι 3 κύριες φάσεις της διαδικασίας Design Thinking;

Απάντηση 1: Κατανόηση, Εξερεύνηση, Υλοποίηση.

Ερώτηση 15: Ποια είναι τα 3 συστατικά στο τομέα «Build» του Double Diamond Framework;

Απάντηση 2: Ιδέες, σχέδια και τεχνογνωσία.

Σωστές απαντήσεις - Κεφάλαιο 3

Ερώτηση 1: Σύμφωνα με τον Reuvers (2015), η πράσινη καινοτομία δεν συνεπάγεται νέες πρακτικές καινοτομίας αλλά απαιτεί ____.

Απάντηση 3: αλλαγή επιχειρηματικού μοντέλου.

Ερώτηση 2: Σύμφωνα με τους Osterwalder & Pigneur (2010) ποια είναι τα εννέα στοιχεία που προσδιορίζονται στο εργαλείο Καμβάς Επιχειρηματικού Μοντέλου;

Απάντηση 3: Βασική συνεργασία, κύριες δραστηριότητες, κύρια χαρακτηριστικά, κόστος, πρόταση αξίας, σχέση με τον καταναλωτή, κανάλια, πηγές εσόδων και τμήματα πελατών.

Ερώτηση 3: Το ακμάζων μοντέλο Business Canvas, περιγράφει τρία κύρια συστήματα στα οποία ανήκει η εταιρεία και τέσσερις προοπτικές. Ποιες είναι οι τέσσερις προοπτικές;

Απάντηση 3: Διαδικασία, Αξία, Άνθρωποι και Αποτελέσματα.

Ερώτηση 4: Η στρατηγική Farm to Fork στοχεύει στην επιτάχυνση της μετάβασής μας σε ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων το οποίο θα πρέπει:

Απάντηση 1: έχει ουδέτερο ή θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Ερώτηση 5: Μέσω της έκθεσης βιωσιμότητας, οι εταιρείες ανακοινώνουν:

Απάντηση 1: τις επιδόσεις και τις επιπτώσεις τους σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων βιωσιμότητας, που καλύπτουν περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διοικητικές παραμέτρους.

Ερώτηση 6: Διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στον εντοπισμό κινδύνων στις μη χρηματοοικονομικές ευκαιρίες για τους οργανισμούς:

Απάντηση 3: Ενδιαφερόμενα μέρη.

Ερώτηση 7: Τι πρέπει να γράψετε στην ενότητα «Ανακουφιστικά»;

Απάντηση 3: Να αναφέρετε τους τρόπους πως να εξαλείψετε ή μειώσετε τα αρνητικά συναισθήματα.

Ερώτηση 8: Επιλέξτε τη σωστή πρόταση σχετικά με τα «πρόσωπα – Personas»

Απάντηση 3: Τα πρόσωπα-Personas πρέπει να κατασκευάζονται με βάση κοινά μοτίβα-πρότυπα μεταξύ ενός στοχευμένου κοινού.

Ερώτηση 9: Ποιες είναι οι «Συναισθηματικές εργασίες» από τη θεωρία JTBD;

Απάντηση 2: Συναισθηματικές εργασίες είναι όλα τα συναισθήματα που ο χρήστης θέλει ή φοβάται να νιώσει κατά την εκτέλεση των εργασιών.

